



MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 185 (XXIX) — Nr. 953

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 4 decembrie 2017

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
	ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
389.	— Ordin al președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale privind aprobarea Contractului- cadru pentru transportul țițeiului, gazolinei, condensatului și etanului pentru anul 2018	2–17
1.412.	— Ordin al directorului general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară privind aprobarea începerii lucrărilor de înregistrare sistematică a imobilelor, pe sectoare cadastrale, în 11 unități administrativ-teritoriale din județul Neamț	18–29
	ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
	Decizia nr. 19 din 16 octombrie 2017 (Completul competent să judece recursul în interesul legii)	30–41
	Decizia nr. 71 din 16 octombrie 2017 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	42–48

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU RESURSE MINERALE

ORDIN

privind aprobarea Contractului-cadru pentru transportul țițeiului, gazolinei, condensatului și etanului pentru anul 2018

În temeiul dispozițiilor art. 4 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 1.419/2009 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Resurse Minerale, cu modificările ulterioare, și ale art. 5.9 și 7.2 din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 793/2002 privind aprobarea acordului petrolier de concesiune a activității de exploatare a Sistemului național de transport al țițeiului, gazolinei, condensatului și etanului, inclusiv a conductelor magistrale și a instalațiilor, echipamentelor și dotărilor anexe, aferente sistemului, încheiat între Agenția Națională pentru Resurse Minerale și Societatea Comercială „Conpet” — S.A. Ploiești, cu modificările ulterioare,

președintele Agenției Naționale pentru Resurse Minerale emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Contractul-cadru pentru transportul țițeiului, gazolinei, condensatului și etanului pentru anul 2018, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — (1) Prezentul ordin intră în vigoare în termen de 3 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă Ordinul președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale nr. 279/2016 privind aprobarea Contractului-cadru pentru transportul țițeiului, gazolinei, condensatului și etanului pentru anul 2017, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 24 din 10 ianuarie 2017.

Președintele Agenției Naționale pentru Resurse Minerale,
Gigi Dragomir

București, 10 noiembrie 2017.
Nr. 389.

ANEXĂ

CONTRACT-CADRU pentru transportul țițeiului, gazolinei, condensatului și etanului pentru anul 2018 nr. din anul luna ziua

CAPITOLUL I Părțile contractante

Între, cu sediul în, județul, cod poștal, telefon, fax, telex, C.U.I., înscrisă în registrul comerțului la nr., cod SIRUES, cod IBAN, deschis la, capital social subscris și vărsat, reprezentată legal prin director general și prin director economic, denumită *expeditor*, pe de o parte,

și
....., cu sediul în, județul, cod poștal, telefon, fax, telex, C.U.I., înscrisă în registrul comerțului la nr., cod SIRUES, cod IBAN, deschis la, capital social subscris și vărsat, reprezentată legal prin director general și director economic, denumită *transportator*, pe de altă parte,
s-a încheiat prezentul contract.

CAPITOLUL II Obiectul contractului

Art. 1. — (1) Obiectul prezentului contract constă în prestarea serviciilor de transport al țițeiului, gazolinei, condensatului și etanului, după caz, de la punctele de primire la punctele de predare stabilite de părți, respectându-se Normele privind calitatea, recepția și predarea țițeiului, gazolinei, condensatului și etanului, prevăzute în anexa nr. 1.

(2) Țițeiul, gazolina, condensatul și etanul pot fi, după caz, proprietatea expeditorului sau a unei terțe persoane. În toate situațiile expeditorul acționează și răspunde în nume propriu pentru executarea obligațiilor din prezentul contract.

(3) Termenii utilizați în prezentul contract sunt definiți în anexa nr. 2.

CAPITOLUL III Durata contractului

Art. 2. — Prezentul contract se încheie pe o perioadă de convenită de părți.

CAPITOLUL IV Programe de transport

Art. 3. — (1) Programul cantităților anuale și lunare de țiței, gazolină, condensat și etan ce vor fi transportate va avea la bază solicitarea depusă de expeditor și acceptată de transportator în conformitate cu anexa nr. 3.

(2) În cazul în care cantitățile prevăzute în anexa nr. 3 se modifică, transportatorul va accepta, în limita capacității disponibile pe destinația respectivă și cu stabilirea termenului

de transport, prestarea serviciilor de transport pentru cantitățile solicitate suplimentar de expeditor. Neacceptarea transportului de cantități suplimentare va putea fi justificată numai de lipsa capacității de transport disponibile și va trebui să fie făcută în scris în termen de zile de la primirea solicitării de la expeditor.

(3) Diminuarea cantităților lunare prevăzute în anexele nr. 3 și 3.1 se va face prin act adițional, la solicitarea expeditorului, comunicată cu minimum 5 zile lucrătoare înainte de începerea lunii al cărei program se diminuează. Diminuarea va avea ca obiect o cantitate reprezentând maximum 5% din programul inițial lunar stabilit la încheierea prezentului contract.

(4) În cazul reviziilor programate, expeditorul poate solicita anularea programului de transport pentru o perioadă de maximum 45 de zile calendaristice pe an.

Art. 4. — (1) Expeditorul transmite cu 10 zile lucrătoare înainte de începerea lunii un program cuprinzând estimarea predării produselor pe destinații.

(2) Expeditorul confirmă transportatorului, cu 5 zile lucrătoare înainte de începerea lunii, programul lunar de predare a produselor pe destinații. În lipsa acestuia sau în cazul nerespectării lui, transportatorul se obligă să reia transportul în cel mult 24 de ore de la confirmarea programului lunar de predare a produselor pe destinații.

Art. 5. — (1) Limitele maxime anuale admise drept consumuri tehnologice normate pentru activitățile de primire, depozitare, transport și predare a țițeiului, gazolinei și condensatului sunt în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, respectiv cu Ordinul ministrului de stat, ministrul economiei și comerțului, și al ministrului finanțelor publice nr. 615/1.654/2004 privind metodologia de aprobare a coeficienților maximi de consumuri tehnologice, specifici activităților de depozitare, manipulare, distribuție și transport al uleiurilor minerale și produselor petroliere tipice și atipice din activitățile specifice industriei petroliere, și sunt prevăzute în anexa nr. 4.

(2) Determinarea consumurilor tehnologice efective se face lunar de către transportator prin balanța (mișcarea) produselor.

Art. 6. — (1) În funcție de condițiile de operare a dotărilor transportatorului și ca urmare a solicitării în scris a expeditorului, transportatorul poate fi de acord cu modificarea punctului de primire și/sau predare, a sortimentelor și a cantităților de țiței, gazolină și condensat ce urmează să fie transportate.

(2) În eventualitatea unui refuz al transportatorului, acesta va transmite expeditorului o justificare în termen de zile de la data primirii cererii din partea expeditorului.

(3) Transportatorul este în drept să calculeze costuri suplimentare pentru:

a) transportul unor cantități de țiței, gazolină și condensat de la alte locații și/sau către alte destinații decât cele prevăzute în programul anual de transport pe calea ferată;

b) transportul unor cantități de țiței, gazolină și condensat suplimentare față de cele prevăzute în programul anual de transport pe calea ferată;

c) transportul de țiței netratat între diverse puncte de primire și predare agreeate de părți, la solicitarea în scris a expeditorului.

(4) Costurile suplimentare apărute ca urmare a modificărilor menționate la alin. (3) și care constau în diferența dintre costurile de operare și tariful prestației prevăzut la art. 9 alin. (1) vor fi transmise de transportator pe baza documentelor justificative și a calculațiilor prezentate expeditorului și facturate de transportator în baza acceptului expeditorului în termen de zile de la transmitere. Expeditorul va achita factura în termen de zile de la primirea ei, confirmată de documentul poștal de remitere.

CAPITOLUL V Stocul de operare

Art. 7. — (1) În scopul realizării transportului, expeditorul are obligația de a pune la dispoziția transportatorului cantitățile de țiței necesare constituirii stocului de operare. Stocul de operare se va determina de părți în funcție de capacitatea disponibilă de transport și fluxul tehnologic disponibil pentru destinația solicitată, convenită de părți de comun acord.

(2) Transportatorul va putea contribui la constituirea stocului de operare cu propriul țiței în măsura în care nivelul stocurilor sale depășește cantitatea necesară pentru asigurarea securității tehnologice a Sistemului național de transport al țițeiului, gazolinei, condensatului și etanului.

Art. 8. — (1) Expeditorul și transportatorul își vor reconstitui stocurile fizice de țiței, gazolină, condensat și etan lichid, proprietatea lor, având la bază cantitățile de la începutul contractului, primirile, livrările și consumul tehnologic, atât cantitativ, cât și calitativ.

(2) În cazul în care reconstituirea cantitativă și calitativă a stocului fizic total al produselor nu este posibilă, la sfârșitul anului, până la data de, se va face regularizarea cantitativă și valorică la prețul produselor de la data facturării. Termenul de decontare a facturii de regularizare este de zile de la data primirii facturii, confirmată de documentul poștal de remitere. Transportatorul/Expeditorul este îndreptățit să pretindă penalități de întârziere pentru neachitarea la termenul de scadență a obligațiilor de plată. Acestea se calculează prin aplicarea cotei de 0,04% pentru fiecare zi de întârziere, începând cu ziua imediat următoare termenului de scadență și până la data stingerii sumei datorate inclusiv.

CAPITOLUL VI Tariful și modul de plată

Art. 9. — (1) Tarifele pentru prestarea serviciilor de transport al cantităților prevăzute în anexa nr. 3 sunt cele stabilite de autoritatea competentă în condițiile legii. Facturarea acestor servicii se va face de către transportator decadal/săptămânal pentru cantitățile de produse efectiv predate la destinație, certificate de procesele-verbale de predare-primire.

(2) Valoarea consumurilor tehnologice și TVA nu sunt cuprinse în tarifele de transport al produselor.

(3) Termenul de decontare care devine și termen de scadență este de zile de la data primirii facturii de către expeditor, confirmată de documentul poștal.

(4) Plata facturilor se va face de expeditor în contul IBAN, deschis la Banca

(5) Garantarea plății prestațiilor de transport, precum și a oricăror obligații contractuale prevăzute a fi îndeplinite de către expeditor va fi stipulată în contractul de transport ce se va încheia între expeditor și transportator. Forma de constituire a garanțiilor va fi negociată și convenită de părțile contractante.

(6) Refuzul total sau parțial al expeditorului de a plăti o factură emisă de transportator se va aduce la cunoștința acestuia în termen de zile lucrătoare de la data primirii ei. În caz contrar, facturile emise sunt considerate acceptate în totalitate de expeditor.

(7) Plățile se consideră efectuate în momentul decontării contului expeditorului.

(8) Transportatorul are dreptul de a emite pretenții asupra garanției de bună execuție, reprezentând contravaloarea oricăror sume neachitate la scadență, indiferent de natura acestora (penalități de întârziere, daune-interese, cheltuieli suplimentare etc.) și rezultând dintr-o factură acceptată în totalitate de expeditor.

(9) Transportatorul are obligația de a notifica expeditorului tarifele ajustate, cu mențiunea că acestea se aplică de la data stabilită de autoritatea de reglementare în conformitate cu dispozițiile legale aplicabile.

CAPITOLUL VII

Penalități și despăgubiri

Art. 10. — (1) Transportatorul este îndreptățit să pretindă penalități de întârziere pentru neachitarea la termenul de scadență a obligațiilor de plată. Acestea se calculează prin aplicarea cotei de 0,04% pentru fiecare zi de întârziere, începând cu ziua imediat următoare termenului de scadență și până la data stingerii sumei datorate inclusiv. Transportatorul va notifica expeditorului penalitățile datorate și va emite factura în termen de 10 zile de la notificare. Penalitățile vor fi plătite în termen de 10 zile de la primirea facturii.

(2) În cazul neîndeplinirii la scadență a oricărei obligații de plată certe, lichide și exigibile rezultate din executarea prezentului contract, transportatorul va notifica expeditorului că în termen de 5 zile se va proceda la oprirea pompării până la încasarea integrală a valorii facturilor, iar eventualele consecințe ce rezultă din această întrerupere îl privesc în exclusivitate pe expeditor.

(3) Transportatorul va relua prestarea serviciului de transport în termen de maximum 24 de ore de la data la care expeditorul face dovada achitării integrale a valorii facturilor a căror neplată a generat întreruperea pompării.

Art. 11. — La sfârșitul anului, transportatorul va stabili cantitățile contractate și, respectiv, cele efectiv predate la transport de către expeditor, cumulate de la începutul derulării contractului. În situația în care cantitatea cumulată efectiv predată de la începutul derulării contractului nu este cel puțin egală cu cea contractată cumulată de la începutul anului, transportatorul va proceda la calcularea sumei datorate de către expeditor astfel:

a) în cazul în care expeditorul predă la transport o cantitate care reprezintă mai puțin de 90% din programul de transport țigetei din import, expeditorul datorează transportatorului, cu titlu de daune-interese, o sumă în cuantum de euro, pentru fiecare tonă nepredată rezultând din diferența dintre cantitatea reprezentând 90% din programul de transport anual și cantitatea efectiv predată în aceeași perioadă. Transportatorul va emite factura în ultima zi a anului, la cursul euro/lei din ziua emiterii facturii, expeditorul fiind obligat să o achite în termen de zile de la primirea ei, confirmată de documentul poștal de remitere;

b) în cazul în care expeditorul predă la transport o cantitate care reprezintă mai puțin de 90% din programul de transport țigetei din țară, expeditorul datorează transportatorului, cu titlu de daune-interese, o sumă în cuantum de euro, pentru fiecare tonă nepredată rezultând din diferența dintre cantitatea reprezentând 90% din programul de transport anual și cantitatea efectiv predată în aceeași perioadă. Transportatorul va emite factura în ultima zi a anului, la cursul euro/lei din ziua emiterii facturii, expeditorul fiind obligat să o achite în termen de zile de la primirea ei, confirmată de documentul poștal de remitere.

CAPITOLUL VIII

Obligațiile și drepturile expeditorului și transportatorului

SECȚIUNEA 1

Obligațiile și drepturile expeditorului

Art. 12. — (1) Expeditorul se obligă să predea țigetei, gazolina, condensatul și etanul în condițiile de calitate prezentate în anexa nr. 1.

(2) În situații deosebite (timp nefavorabil, avarii la instalațiile de tratare, lipsa dezemulsionanților), transportatorul va putea admite derogări de la condițiile de calitate prevăzute în anexele A1—A3, B, C1—C4, D1—D5 la normele cuprinse în anexa nr. 1, la cererea scrisă a expeditorului, cu plata de către acesta a costurilor suplimentare generate astfel.

(3) Cuantumul costurilor suplimentare de la alin. (2) va fi convenit de părți și va fi facturat expeditorului. Termenul de scadență a facturii este de zile de la data primirii acesteia de către expeditor, confirmată de documentul poștal.

Art. 13. — (1) Expeditorul se obligă să asigure stocul de operare necesar transportului de la punctele de primire la punctele de predare a cantităților prevăzute în anexa nr. 3, în cazul în care transportatorul nu deține stocuri de operare pe relația respectivă, conform art. 7, sau stocul de operare respectiv este proprietatea unui terț. Cantitățile aferente stocurilor de operare respective vor fi acceptate de expeditor pe baza fundamentărilor justificative ale transportatorului.

(2) La cuplarea tronsoanelor noi de conducte realizate de transportator prin programele proprii de reparații capitale și modernizare, expeditorii deținători ai stocului de operare vor completa stocul cu cantitățile de produse fundamentate de transportator în vederea reluării pompării.

Art. 14. — (1) În cazul unor avarii pe conductele de gazolină și etan, expeditorul se obligă să asigure stocarea gazolinei și etanului conform anexei nr. 5.

(2) În cazul unor avarii pe conductele de țigete sau lucrări de reparații programate, expeditorul se obligă să asigure stocarea țigetei în rezervoarele de recepție pentru ore.

Art. 15. — (1) În situația în care se recuperează țigetei rezultat în urma avariilor, expeditorul se obligă să primească țigetei transportat de transportator cu mijloace auto la punctele de primire, dacă este cazul. La predarea țigetei se va încheia un proces-verbal în care se vor menționa cantitatea și calitatea țigetei primite. În cazul în care este necesară recondiționarea țigetei, costurile aferente acestei operațiuni se vor recupera de la transportator pe bază de documente justificative.

(2) Expeditorul va emite factura pentru costurile sus-menționate după acceptul transportatorului privind calculul sumelor datorate. Transportatorul este obligat să trimită în scris acceptul/refuzul său pentru plata costurilor sus-menționate în termen de 10 zile lucrătoare de la primirea solicitării expeditorului privind plata costurilor respective; în caz contrar, costurile respective vor fi considerate ca fiind integral acceptate la plată de către transportator.

(3) Factura pentru costurile respective va fi emisă de către expeditor în termen de 3 zile de la primirea acceptului transportatorului sau de la expirarea termenului de 10 zile prevăzut în alin. (2). Scadența de plată a facturii este de zile de la primirea facturii. Expeditorul este îndreptățit să pretindă penalități de întârziere pentru neachitarea la termenul de scadență a obligațiilor de plată. Acestea se calculează prin aplicarea cotei de 0,04% la debitul neachitat pentru fiecare zi de întârziere, începând cu ziua imediat următoare termenului de scadență și până la data stingerii sumei datorate.

Art. 16. — (1) Expeditorul se obligă să asigure efectuarea analizelor de laborator și emiteria rapoartelor de încercare cu privire la calitatea produselor, având ca referință standardele prevăzute în anexele la prezentul contract, în prezența părților interesate.

(2) Expeditorii care dețin laboratoare proprii au obligația să le dozeze în mod corespunzător.

Art. 17. — Expeditorul se obligă să notifice transportatorului, în cazul opririlor programate, cu 30 de zile lucrătoare înainte, situațiile în care rafinările și rampele de descărcare sunt oprite. În caz contrar, expeditorul va suporta eventualele cheltuieli care sunt cauzate în totalitate din vina sa. În cazul

reviziilor/reparațiilor neprevăzute generate de opriri neprevăzute/accidentale ale instalațiilor de prelucrare sau descărcare a țițeiului, expeditorul va notifica transportatorul de îndată ce acestea apar.

Art. 18. — Expeditorul are obligația să asigure la sistemele proprii de depozitare și de măsurare cantitativă și calitativă aflate la interfața expeditor/transportator, după caz: verificarea metrologică, etalonarea și calibrarea. Aceste operațiuni se vor efectua de firme autorizate de Biroul Român de Metrologie Legală, la termenele și în condițiile prevăzute de legislația și procedurile în domeniu.

Art. 19. — (1) Expeditorul este obligat să primească cu prioritate la descărcare țițeiul și gazolina expediate de transportator prin rampele sale de încărcare, în cantitățile stabilite prin programul de transport.

(2) Dacă din vina expeditorului se înregistrează întârzieri ale navetelor de țiței (la primirea navetelor pline în gară, la manevra sau la scoaterea navetelor goale din gară), iar transportatorul înregistrează întârzieri față de programul de transport, transportatorul va fi exonerat de răspundere, iar în cazul în care transportatorul va înregistra cheltuieli suplimentare determinate de aceste staționări, expeditorul urmează a le suporta. Cheltuielile suplimentare vor fi transmise de transportator pe baza documentelor justificative și a calculațiilor prezentate expeditorului. Expeditorul va transmite acceptul/refuzul cheltuielilor suplimentare în termen de zile lucrătoare de la comunicare; în cazul în care expeditorul nu va transmite niciun răspuns în termenul sus-menționat, cheltuielile solicitate se consideră acceptate.

(3) În cazul în care expeditorul acceptă cheltuielile suplimentare sau nu transmite niciun răspuns în termenul prevăzut la alin. (2), facturarea de către transportator a cheltuielilor suplimentare se va face în zile de la expirarea termenului prevăzut în alin. (2), termenul de scadență a facturii fiind de zile de la primirea facturii.

(4) Expeditorul are întreaga responsabilitate și pentru alte situații generate de neasigurarea condițiilor și capacităților de descărcare a cazanelor de țiței și gazolină în rampele sale de descărcare: creșteri de stocuri, blocaje etc.

Art. 20. — Expeditorul se obligă să achite contravaloarea serviciilor prestate, în condițiile și la termenele stabilite în cap. VI și VII.

Art. 21. — Expeditorul are dreptul să conteste balanța de transport al produselor în maximum zile lucrătoare de la primirea acesteia. Neexercitarea acestui drept în termenul prevăzut presupune că balanța a fost acceptată.

Art. 22. — Expeditorul se obligă să predea la transport țițeiul din import în condițiile specificate la art. 25. Luarea în primire a țițeiului în vederea transportului se face la solicitarea expeditorului sau a persoanei împuternicite de acesta, pe baza unei telefonograme, transmisă transportatorului. Această notificare va cuprinde: proprietarul țițeiului, numărul rezervorului, cantitatea predată pentru pompare, punctul de destinație și ora la care se efectuează recepția.

Art. 23. — Expeditorul și transportatorul vor încheia convenții de încărcare-descărcare, în conformitate cu fluxul proceselor tehnologice în rampele proprii de încărcare-descărcare.

Art. 24. — Expeditorul este obligat să transmită transportatorului documentele cuprinse în anexa nr. 6 la termenele stabilite în aceasta.

Art. 25. — Expeditorul garantează pe propria răspundere că țițeiul, gazolina, condensatul și etanul nu fac obiectul unui litigiu și că sunt libere de orice sarcini fiscale. În cazul în care expeditorul are cunoștință de faptul că țițeiul, gazolina și condensatul, proprietatea sa sau a unui terț, sunt grevate de sarcini sau fac obiectul unui litigiu, expeditorul are obligația ca de

îndată să înștiințeze transportatorul, acesta din urmă nefiind obligat să accepte transportul acestor produse.

Art. 26. — Expeditorul are obligația ca până la data de octombrie a fiecărui an să prezinte transportatorului cantitățile estimative ale produselor care vor fi transportate anul următor.

Art. 27. — La solicitarea scrisă a transportatorului, expeditorul se obligă să recepționeze în termen de ore țițeiul adus la destinație de către transportator, dacă țițeiul îndeplinește condițiile de recepție stipulate în contract, sub sancțiunea plății unor penalități de întârziere în cuantum de 0,04% din valoarea serviciului de transport al cantității respective, pentru fiecare oră de întârziere.

SECȚIUNEA a 2-a

Obligațiile și drepturile transportatorului

Art. 28. — (1) Transportatorul se obligă să transporte prin conductă cantitățile de produse prevăzute în anexa nr. 3 și să le predea la destinație în cel mult zile lucrătoare de la primirea acestora.

(2) În cazul în care transportatorul nu predă la destinație produsele în cel mult zile lucrătoare de la primirea acestora, din cauze neimputabile expeditorului, expeditorul este în drept să pretindă penalități de întârziere în cuantum de 0,04% pentru fiecare zi de întârziere, calculate asupra valorii prestațiilor de transport neefectuate în termenul prevăzut. Acestea vor fi transmise de expeditor pe baza documentelor justificative și a calculațiilor prezentate transportatorului. Transportatorul este obligat să trimită în scris acceptul/refuzul său pentru plata penalităților de întârziere sus-menționate în termen de 10 zile lucrătoare de la primirea solicitării expeditorului privind plata sumelor respective; în caz contrar, sumele respective vor fi considerate ca fiind integral acceptate la plată de către transportator. Factura pentru penalitățile de întârziere respective va fi emisă de către expeditor în termen de 3 zile de la primirea acceptului transportatorului sau de la expirarea termenului sus-menționat de 10 zile. Transportatorul va achita factura în termen de zile de la primirea ei, confirmată de documentul poștal de remitere.

(3) Pentru cazul în care țițeiul și gazolina sunt transportate pe calea ferată sau combinat pe conducte și calea ferată, părțile contractante vor conveni programe de transport și termene compatibile cu normele de transport pe calea ferată.

Art. 29. — (1) Transportatorul se obligă să primească, să transporte și să predea cantitățile zilnice de țiței, gazolină, condensat și etan conform programului stabilit cu expeditorul.

(2) Transportatorul răspunde de cantitatea și calitatea (conform anexei nr. 1) țițeiului, gazolinei, condensatului și etanului din momentul primirii de la expeditor și până în momentul predării la destinație, influențată de consumul tehnologic.

(3) Transportatorul se obligă să asigure cazane de cale ferată goale în rampele de încărcare și să optimizeze încărcarea și transportul produselor astfel încât să se asigure cazane de cale ferată pline în rampele de descărcare ale expeditorului, la nivelul capacității acestora de descărcare, conform convențiilor de încărcare-descărcare.

Art. 30. — Transportatorul se obligă să acționeze în mod corespunzător pentru remedierea eventualelor avarii.

Art. 31. — Transportatorul este obligat să transmită expeditorului documentele cuprinse în anexa nr. 6 la termenele stabilite în aceasta.

Art. 32. — (1) Transportatorul are obligația să asigure la sistemele proprii de depozitare și de măsurare cantitativă și calitativă aflate la interfața expeditor/transportator, după caz: verificarea metrologică, etalonarea și calibrarea. Aceste operațiuni se vor efectua de firme autorizate de Biroul Român de

Metrologie Legală, la termenele și în condițiile prevăzute de legislația și procedurile în domeniu.

(2) Transportatorul are obligația, dacă deține laboratoare proprii, să le doteze în mod corespunzător.

Art. 33. — (1) În termen de zile lucrătoare de la încheierea lunii, precum și la încetarea contractului din orice motiv, transportatorul va întocmi și va prezenta expeditorului mișcarea (balanța) produselor transportate, conform anexelor nr. 7.1 și 7.2, având la bază procesele-verbale de predare-primire. Procesele-verbale de predare-primire se întocmesc și se semnează de expeditor și transportator pe baza bonurilor provizorii și a rapoartelor de încercare.

(2) În cazul în care expeditorul contestă în mod justificat balanța, transportatorul va întocmi și va prezenta expeditorului balanța refăcută în termen de 4 zile lucrătoare de la primirea contestației.

Art. 34. — Transportatorul se obligă să anunțe cu minimum 30 de zile calendaristice înainte reviziile și reparațiile programate pentru echipamentele și instalațiile de transport.

Art. 35. — Transportatorul va analiza toate solicitările de transport primite și va decide înainte de data de 30 noiembrie a fiecărui an, conform condițiilor și procedurilor stabilite, dacă aprobă cererile primite. Decizia incluzând opțiunile selectate în mod corect și nediscriminatoriu, cu motivarea acestora, se va notifica în scris fiecărui solicitant.

Art. 36. — Transportatorul nu este obligat să presteze servicii de transport al produselor atunci când:

a) nu există capacitate disponibilă în conductele Sistemului național de transport, în raport cu programul de transport al țiteiului, gazolinei, condensatului și etanului și cu rutele solicitate. În cazul în care nu există suficientă capacitate disponibilă pentru a transporta întreaga cantitate solicitată, transportatorul va informa expeditorul, iar acesta va putea să își modifice cererea în mod corespunzător;

b) există considerente de ordin tehnic, operațional sau de siguranță care ar putea afecta exploatarea Sistemului național de transport;

c) calitatea produselor solicitate să fie transportate nu respectă:

— specificațiile de calitate ale transporturilor de produse contractate;

— specificațiile de pompabilitate corespunzătoare pentru conductele Sistemului național de transport, conform paragrafului „Condiții de pompabilitate” din anexa nr. 1;

— specificațiile din fișele cu date de securitate ale produselor contractate;

— calitatea transporturilor de produse solicitate cărora li s-a acordat un nivel mai înalt de prioritate în cadrul cererii;

d) capacitatea disponibilă este necesară în vederea îndeplinirii unor obligații pentru prestarea unor servicii publice de către transportator conform legislației în vigoare;

e) expeditorul nu și-a îndeplinit obligațiile financiare față de transportator cu privire la serviciile de transport al produselor prestate anterior și nu prezintă garanții sau siguranță cu privire la obligațiile de plată viitoare;

f) expeditorul sau entitatea împuternicită de acesta nu a transmis notificarea privind luarea în primire a țiteiului în vederea transportului;

g) expeditorul nu asigură capacități de descărcare la nivelul programelor stabilite, pentru cantitățile transportate pe calea ferată.

Art. 37. — Transportatorul are dreptul să sisteze toate operațiunile privind prestarea serviciilor de transport în condițiile menționate la art. 10 alin. (2).

CAPITOLUL IX

Răspunderea contractuală

Art. 38. — Transportatorul nu poate fi răspunzător față de expeditor pentru nicio întârziere, deteriorare sau pierdere a produselor pe timpul transportului, dacă respectiva întârziere, deteriorare sau pierdere a produselor a fost exclusiv cauzată de deteriorarea conductelor sau instalațiilor sistemului de transport din vina dovedită a expeditorului.

Art. 39. — (1) Expeditorul are obligația să despăgubească transportatorul pentru orice pierdere sau cheltuială dovedită de transportator, care este din vina sa sau s-a produs ca urmare a nerespectării prevederilor prezentului contract.

(2) Transportatorul are obligația să despăgubească expeditorul pentru orice pierdere sau cheltuială dovedită de expeditor, care este din vina sa ori s-a produs ca urmare a nerespectării prevederilor prezentului contract.

(3) Pierderea sau cheltuiala suferită de partea contractuală lezată conform alin. (1) sau (2) va fi transmisă pe baza documentelor justificative și a calculațiilor prezentate către partenerul contractual, care este obligat să trimită în scris acceptul/refuzul său pentru plata pierderilor sau cheltuielilor sus-menționate în termen de 10 zile lucrătoare de la primirea solicitării privind plata sumelor respective; în caz contrar, sumele respective vor fi considerate ca fiind integral acceptate la plată. Pe cale de consecință, partea lezată va emite o factură privind contravaloarea pierderii sau cheltuielii de orice fel provocate de partenerul contractual în termen de 3 zile de la primirea acceptului acestuia sau de la expirarea termenului sus-menționat de 10 zile. Factura va fi achitată în termen de zile lucrătoare de la primirea ei, confirmată de documentul poștal de remitere.

Art. 40. — După semnarea cumulativă a documentelor de recepție a produselor (proces-verbal de predare-primire întocmit în baza bonului provizoriu și raportului de încercare) la punctul de primire, răspunderea cantitativă și calitativă trece în sarcina transportatorului până la predarea lor la rafinărie/destinație pe baza semnării cumulative a documentelor de recepție (proces-verbal de predare-primire întocmit în baza bonului provizoriu și raportului de încercare) la punctul de predare, moment în care răspunderea cantitativă și calitativă trece în sarcina expeditorului. Fiecare parte, înainte de semnarea procesului-verbal de predare-primire, poate solicita reluarea procesului de predare-primire, dacă există suspiciuni rezonabile de eroare privind determinarea inițială a stocului.

Art. 41. — Transportatorul răspunde de integritatea produselor transportate. Orice pierdere sau deteriorare a produselor transportate apărută pe parcursul executării prestației de către acesta, dacă nu este din culpa exclusivă a expeditorului, se impută transportatorului.

CAPITOLUL X

Reclamații

Art. 42. — Părțile vor transmite în scris, în termen de 5 zile lucrătoare de la recepția țiteiului, gazolinei, condensatului sau etanului, reclamațiile în legătură cu calitatea acestora. Confirmarea reclamației se va face prin analizarea probelor-martor sigilate și păstrate. Neexercitarea acestui drept în termenul prevăzut presupune însușirea de către părți a rezultatelor de la recepția produsului.

CAPITOLUL XI

Clauze speciale

Art. 43. — (1) Prezentul contract este sub incidența legii române.

(2) Expeditorul și transportatorul au obligația ca pentru incintele proprii să încheie contracte sau convenții privind

dotarea, utilizarea instalațiilor și respectarea normelor în vigoare privind tehnica securității muncii, prevenirea și stingerea incendiilor și protecția mediului.

Art. 44. — Părțile contractante se obligă să respecte confidențialitatea prezentului contract.

Art. 45. — Arhivarea documentelor pe baza cărora se întocmește balanța (mișcarea) de transport al produselor se face de ambele părți, conform normelor specifice de păstrare a documentelor.

Art. 46. — Niciuna dintre prevederile prezentului contract nu va fi destinată stabilirii unei relații de subordonare între părți, fiecare parte fiind în întregime responsabilă pentru obligațiile care îi incumbă conform contractului.

Art. 47. — (1) Recepția produselor în punctele de primire pentru predarea la transport se va face în intervalul orar 8,00—16,00 al zilei.

(2) Recepția produselor în punctele de predare pentru livrarea la destinație se va face în intervalul 8,00—20,00.

Art. 48. — Pentru ultima zi din lună, recepțiile produselor atât în punctele de primire, cât și în punctele de predare se vor face, de principiu, în intervalul 8,00—8,00.

Art. 49. — Părțile contractante se vor informa reciproc, în formă scrisă, cu cel puțin zile înaintea luării măsurilor tehnice, organizatorice și de restructurare cu impact asupra activității de transport, pentru a se pune de acord asupra activităților curente și viitoare.

Expeditor
Director general,
.....
Director economic,
.....
Oficiul juridic,
.....

Transportator
Director general,
.....
Director economic,
.....
Oficiul juridic,
.....

ANEXA Nr. 1
la contractul-cadru

NORME

privind calitatea, recepția și predarea țițeiului, gazolinei, condensatului și etanului

Calitatea

1. Expeditorul va prezenta la semnarea contractului fișele de calitate/specificațiile produselor ce urmează să fie transportate (anexele A1—A3, care fac parte integrantă din prezentele norme).

2. Expeditorul va prezenta la semnarea contractului fișele cu date de securitate ale produselor ce urmează să fie transportate, conform legislației în vigoare.

3. Transportatorul va preda la destinație produsele primite de la expeditor în parametri de calitate cu care acestea au fost preluate, ținându-se cont de eventualele amestecuri cu stocul de operare existent în conducte, de stocul din rezervoarele-tampon (buffer) și de stocul din rezervoarele de primire din rafinării, de abaterile admise ale determinărilor calitative, precum și de modificările acelor parametri de calitate ce pot apărea independent de acțiunea transportatorului.

4. În cazul în care pe aceeași conductă se transportă mai multe sortimente de țiței, la destinație se va preda sortimentul de țiței cel mai apropiat de cel preluat pentru pompare. Transportatorul va ține evidența cronologică a pompărilor și va transmite zilnic expeditorului programul de transport și de livrare la destinație pe cantități și sortimente.

Art. 50. — Nerespectarea obligațiilor asumate prin prezentul contract atrage răspunderea părților contractante conform dispozițiilor legale.

Art. 51. — Litigiile apărute în cursul derulării acestui contract se rezolvă pe cale amiabilă, iar în caz contrar vor fi supuse spre soluționare instanțelor de drept comun competente, în conformitate cu prevederile Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările ulterioare.

Art. 52. — Orice modificare a condițiilor prezentului contract se va face prin act adițional însoțit de ambele părți.

Art. 53. — Forța majoră apără de răspundere partea care o invocă și se comunică celeilalte părți contractante în termen de 5 zile, iar în următoarele 15 zile trebuie transmise documentele care să ateste evenimentele respective, astfel cum au fost convenite de părți. Forța majoră exonerează părțile contractante de îndeplinirea obligațiilor asumate pe toată perioada în care aceasta acționează. Îndeplinirea prezentului contract va fi suspendată în perioada de acțiune a forței majore, dar fără a prejudicia drepturile ce li se cuvin părților până la apariția acesteia.

Art. 54. — Denunțarea unilaterală a prezentului contract se poate face de către partea interesată cu un termen de preaviz de 30 de zile față de data la care aceasta devine operațională.

Art. 55. — Anexele nr. 1, 2, 3, 3.1, 4, 5, 6, 7.1 și 7.2 fac parte integrantă din prezentul contract. Prezentul contract a fost încheiat la data de, în două exemplare, cu anexe, câte unul pentru fiecare parte contractantă, și intră în vigoare la data de

Condiții de pompabilitate

A. Pentru țițeiul din import

1. Expeditorul va preda transportatorului pentru pompare țiței care la recepție trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

— temperatura de congelare trebuie să fie cu cel puțin 7°C mai mică decât temperatura solului, măsurată pe traseul conductei;

— viscozitatea la temperatura minimă a solului trebuie să fie maximum 80 cSt sau 11°C.

2. Temperatura solului măsurată pe traseul conductei va fi comunicată zilnic de transportator expeditorului pentru ca acesta să pregătească țițeiul conform condițiilor precizate la pct. 1.

3. Condiția de omogenitate:

• pentru recepția rezervoarelor cu țiței omogen (diferența de densitate între probele de nivel superior, mijloc și aspirație se încadrează în limitele de +/-5 kg/m³) se constituie proba compusă din cele 3 probe individuale, prin amestecare proporțională determinându-se caracteristicile țițeiului;

• pentru recepția rezervoarelor cu țiței neomogen (diferența de densitate între probele de nivel superior, mijloc și aspirație

nu se încadrează în limitele de $\pm 5 \text{ kg/m}^3$) se recoltează probe punctuale de la nivelele intermediare sau echidistante, astfel încât să fie prinse toate straturile. Din probele punctuale se constituie proba compusă, la care se determină caracteristicile țiteiului. De asemenea se determină densitatea și pentru probele intermediare;

• se verifică conținutul de apă la proba de aspirație care trebuie să fie de maximum 1% (condiția de recepție a țiteiului).

B. Pentru țiteiul din țară

Pentru asigurarea pompării pe conductă a țiteiurilor parafinoase, acestea trebuie să îndeplinească condiția de pompabilitate privind punctul de congelare (să fie cu cel puțin 7°C mai mic decât temperatura solului măsurată pe traseul conductei).

Recepția și predarea

a) Pentru transport pe conductă

1. Primirea produselor din producția internă de la punctele de predare-primire se va face numai pe timpul zilei, prin recepție la intervalele prevăzute în anexa B, care face parte integrantă din prezentele norme, întocmită de expeditor de comun acord cu transportatorul.

2. Primirea țiteiului din import în punctul de primire Societatea OIL TERMINAL — S.A. se face la solicitarea Societății OIL TERMINAL — S.A., de regulă pe timpul zilei, pe bază de telefonogramă, care trebuie să cuprindă următoarele: proprietarul țiteiului, numărul rezervorului, cantitatea liberă la pompă, punctul de destinație al transportului și ora la care se efectuează recepția.

3. Înainte de umplerea rezervorului în vederea recepției se izolează conducta de legătură dintre părți, prin închiderea și sigilarea ventilelor. Violarea sigiliilor atrage răspunderea legală pentru partea vinovată.

4.1. Recepția calitativă și cantitativă a produselor se efectuează în rezervoarele/skidurile de măsură (unde este cazul) și laboratoarele expeditorului sau transportatorului, cu respectarea standardelor de referință, prevăzute în anexele C1—C4, care fac parte integrantă din prezentele norme.

4.2. Tabelele de calibrare ale rezervoarelor, buletinele de verificare și certificatele MID, după caz, aferente instrumentației și sistemelor de măsurare utilizate de părți și aflate la interfața expeditor/transportator, vor fi lizibile și vor fi puse la dispoziția ambelor părți.

4.3. Rezervoarele trebuie să întrunească condițiile de funcționare privind depunerile de șlam, funcționarea serpentinilor de încălzire cu abur (după caz) și a conductei de scurgere a apei tehnologice, să asigure posibilitatea de sigilare a ventilelor de pe conductele tehnologice, precum și de sigilare și eșantionare a probelor, să fie dotate și întreținute conform prevederilor în vigoare privind securitatea și sănătatea în muncă, situații de urgență și protecția mediului.

4.4. Părțile se angajează să schimbe între ele, la cerere, informații cu privire la datele înregistrate în sistemul automatizat de măsură și control în fiecare depozit/rafinărie aflat/aflată la interfața expeditor/transportator. Specialiștii celor două părți vor conveni asupra procedurii de transmitere a informațiilor.

5.1. În cazul în care transportatorul/expeditorul va pune în funcțiune sisteme automate de măsură a livrărilor de țitei (skiduri de măsură), părțile vor agree și vor întocmi proceduri de lucru și măsurare în conformitate cu standardele românești și/sau internaționale, în care se va specifica modul de determinare a cantității de țitei, gazolină, condensat și etan livrate/primate.

5.2. Sistemele de măsurare debit ale părților aflate la interfața expeditor/transportator trebuie să fie perfect funcționale în cadrul regimurilor de pompă, conforme condițiilor de proiectare/certificatele MID, cu filtre curățate, având sistemul de culegere și transmitere a datelor astfel configurat și verificat încât să poată transfera/transmite, la cerere, informații către sistemele informaționale ale celeilalte părți.

5.3. Expeditorul/Transportatorul va putea, în cazul în care are temeri justificate cu privire la rezultatele măsurătorilor efectuate, să conteste, să ceară repetarea operațiunilor.

6. Transportatorul împreună cu expeditorul vor întocmi: raportul de încercare, bonul provizoriu, procesul-verbal de predare-primire, în două exemplare semnate de cele două părți, conform anexelor D1—D5, care fac parte integrantă din prezentele norme.

7. Predarea către terți a țiteiului și gazolinei se face de către transportator numai la comunicarea scrisă a expeditorului și cu acordul părților. Transportatorul va transmite procesul-verbal de predare-primire expeditorului pentru facturare.

8. În vederea recepției se vor eșantiona probe de către transportator în prezența expeditorului.

9. Din țiteiul recepționat se va păstra la transportator sau expeditor, după caz, câte o probă-martor de un litru, sigilată de ambele părți, timp de zile de la recepție, pentru analiză în caz de reclamație. În caz de litigiu analiza se efectuează la un laborator stabilit de comun acord de ambele părți contractante. În situația în care prin analiza probei-martor reclamația se dovedește întemeiată, partea în culpă suportă consecințele. Recipientele pentru probe vor fi asigurate de cei care păstrează probele.

b) Pentru transport pe calea ferată

1. Recepția cantitativă a țiteiului și gazolinei ce se transportă pe calea ferată se poate face astfel:

1.1. la rezervoare, înainte și după transvazare în/din vagoane, respectându-se instrucțiunile în vigoare prevăzute în anexele C1 și C2, conform protocolului convenit;

1.2. la cazane, prin cântărirea vagoanelor-cisternă la plin și la gol pe cântare electronice, aprobate metrologic, în prezența expeditorului și transportatorului, întocmindu-se fișa de cântar în care se consemnează: numerele cazanelor, cantitatea brută determinată prin cântărire și tara reală determinată prin cântărirea la gol a fiecărui vagon-cisternă.

Pe baza raportului de încercare și a fișei de cântar se întocmește procesul-verbal de predare-primire a țiteiului sau gazolinei, pentru un lot (o navetă) de cazane, care se semnează de către expeditor și transportator.

Procesul-verbal de predare-primire a țiteiului sau gazolinei va conține următoarele date:

— cantitatea brută, determinată prin diferența la cântărire între gol și plin;

— cantitatea totală de impurități (apă, sedimente, sare), determinată pe baza raportului de încercare;

— cantitatea netă, rezultată ca diferență între cantitatea brută determinată prin cântărire și cantitatea totală de impurități.

1.3 Când nu există posibilitatea de transvazare într-un rezervor sau cântărire pe cântar electronic, se determină volumul de țitei prin calibrare. Standardul de referință privind stabilirea cantității de țitei este SR 1165:2004.

2. Recepția calitativă a țiteiului și gazolinei se face de către expeditor, în prezența transportatorului, prin eșantionarea probelor manual sau prin sistemul automat, cu întocmirea raportului de încercare.

ANEXA A1
la norme

UNITATEA

Fișa de calitate a țiteiului

Sortiment	Conținut maxim în apă + impurități mecanice	(%m/m) Cloruri	Congelare păcură
A1 Vest	1	max. 0,06	sub -15°C
A3 Vest	1	max. 0,06	sub -15°C
A3 Rest	1	max. 0,06	sub -15°C
A3 Selecționat	1	max. 0,06	sub -30°C
A3 Neselecționat	1	max. 0,06	sub -15°C
A3 Videle	1	max. 0,06	sub -30°C
A3 Independența	1	max. 0,06	sub -30°C
A3 Suplac	1	max. 0,06	sub -30°C
B (Oltenia, Rest)	1	max. 0,06	între -15 și 18°C
C (Moldova, Rest)	1	max. 0,06	peste +18°C
C Selecționat	1	max. 0,06	peste +18°C
C Marin	1	max. 0,06	peste +18°C

Expeditor,
.....

Transportator,
.....

ANEXA A2
la norme

UNITATEA

Fișa de calitate a gazolinei

Caracteristica	Valoare admisă	Standardele de referință privind metoda de încercare*)
Densitate	max. 0,650	

*) Conform standardelor în vigoare acceptate de părți, aplicabile atât la primirea produsului, cât și la predarea acestuia.
Se verifică proba de la scurgere cu permanganat de potasiu.

Expeditor,
.....

Transportator,
.....

ANEXA A3
la norme

UNITATEA

Fișa de calitate a condensatului

Caracteristica	Valoarea admisă	Standardele de referință privind metoda de încercare*)
Densitate la 15°C	0,651 — 0,800 g/cm ³	
Conținut impurități:		
— apă		
— mecanice + apă	max. 1% m/m	
Cloruri	max. 0,06% m/m	
Distilare	la 100°C max. 60% v/v	
	200°C max. 85% v/v	

*) Conform standardelor în vigoare acceptate de părți, aplicabile atât la primirea produsului, cât și la predarea acestuia.

Expeditor,
.....

Transportator,
.....

ANEXA B
la norme

UNITATEA

**Puncte de predare-primire a țițeiului, gazolinei, condensatului și etanului
și periodicitatea predării**

Nr. crt.	Locația	Punctul de predare	Produsul	Estimat to/zi	Perioada de recepție
0	1	2	3	4	5

Expeditor,
.....

Transportator,
.....

ANEXA C1
la norme

UNITATEA

Lista operațiilor care se pot efectua (după caz) la recepția țițeiului din țară

Nr. crt.	Operațiunea	Standardele de referință privind metoda de încercare*)
1.	Măsurarea stocului, temperaturii țițeiului din rezervor și calculul cantității	
2.	Eșantionarea probelor	
3.	Determinarea densității	
4.	Determinarea conținutului de apă	
5.	Determinarea conținutului de cloruri	
6.	Determinarea punctului de congelare	
7.	Determinarea viscozității cinematice	
8.	Determinarea conținutului de sediment	

*) Conform standardelor în vigoare acceptate de părți, aplicabile atât la primirea produsului, cât și la predarea acestuia.

Expeditor,
.....

Transportator,
.....

ANEXA C2
la norme

UNITATEA

Lista operațiilor care se pot efectua (după caz) la recepția gazolinei

Operațiunea	Standardele de referință privind metoda de încercare*)
Determinarea densității	

*) Conform standardelor în vigoare acceptate de părți, aplicabile atât la primirea produsului, cât și la predarea acestuia.

Se verifică proba de la scurgere cu permanganat de potasiu.

Expeditor,
.....

Transportator,
.....

ANEXA C3
la norme

UNITATEA

Lista operațiilor care se pot efectua (după caz) la recepția condensatului

Nr. crt.	Operațiunea	Standardele de referință privind metoda de încercare*)
1.	Măsurarea stocului, temperaturii țiteiului din rezervor și calculul cantității	
2.	Eșantionarea probelor	
3.	Determinarea densității	
4.	Determinarea conținutului de apă	
5.	Determinarea conținutului de cloruri	
6.	Determinarea punctului de congelare	
7.	Determinarea viscozității cinematice	
8.	Determinarea conținutului de sediment	

*) Conform standardelor în vigoare acceptate de părți, aplicabile atât la primirea produsului, cât și la predarea acestuia.

Expedito,
.....Transportator,
.....ANEXA C4
la norme

UNITATEA

Lista operațiilor care se pot efectua (după caz) la recepția țiteiului din import

Nr. crt.	Operațiunea	Standardele de referință privind metoda de încercare*)
1.	Măsurarea stocului, temperaturii țiteiului din rezervor și calculul cantității nete	
2.	Eșantionarea probelor	
3.	Determinarea densității	
4.	Determinarea conținutului de apă prin metoda distilării	
5.	Determinarea conținutului de cloruri	
6.	Determinarea punctului de congelare	
7.	Determinarea viscozității cinematice	
8.	Determinarea sedimentului prin extracție	
9.	Determinarea conținutului de sulf	

*) Conform standardelor în vigoare acceptate de părți, aplicabile atât la primirea produsului, cât și la predarea acestuia.

Expedito,
.....Transportator,
.....ANEXA D1
la norme

— Model de raport de încercare a țiteiului din import —

UNITATEA

Raport de încercare

nr. data

Țitei probă din rezervor nr.
Predat de

Caracteristici	U.M.	Valoarea admisă	Valoarea determinată	Metoda de încercare
Temperatură țitei în laborator	°C			
Densitate țitei la temperatura probei în laborator	g/cm ³			
Densitate la 15°C în vid	g/cm ³			
Densitate la 15°C în aer	g/cm ³			

Caracteristici		U.M.	Valoarea admisă	Valoarea determinată	Metoda de încercare
Viscozitate la temperatura solului		Cst.			
Conținut sulf		% m/m			
Temperatura de congelare		°C			
Conținut impurități	Apă	% m/m			
	Sediment	% m/m			
	Cloruri	% m/m			
	Total impurități	% m/m			

Expedito,
.....

Transportator,
.....

— Model de raport de încercare a țiteiului din țară —

UNITATEA

Raport de încercare

nr. data

Țitei probă din rezervor nr.

Predat de

Caracteristici		U.M.	Valoarea admisă	Valoarea determinată	Metoda de încercare
Temperatură țitei în laborator		°C			
Densitate țitei la temperatura probei în laborator		g/cm ³			
Densitate la 15°C în vid		g/cm ³			
Densitate la 15°C în aer		g/cm ³			
Conținut impurități	Apă	%			
	Sediment	%			
	Cloruri	%			
	Total impurități	%			

Expedito
.....

Transportator,
.....

ANEXA D2
la norme

— Model de raport de încercare a gazolinei —

UNITATEA

Raport de încercare

nr. data

Gazolină probă din rezervor (tanc) nr.

Predat de

Caracteristici	U.M.	Valoarea admisă	Valoarea determinată	Metoda de încercare
Densitate	g/cm ³			

Expedito
.....

Transportator,
.....

ANEXA D3
la norme

— Model de bon provizoriu —

Depozitul.....
Bon provizoriu nr.

Pentru rezervorul nr.

Rezervor plin

Predător:

Primitor:

Data

Ora

Nr. crt.	Caracteristici	U.M.	Valoarea determinată
1	Înălțime stoc	cm	
2	Temperatură rezervor	°C	
3	Factor corecție volum		

Am predat

.....

Am primit

.....

Rezervor stoc „la gol”

Predător:

Primitor:

Data

Ora

Nr. crt.	Caracteristici	U.M.	Valoarea determinată
1	Înălțime stoc	cm	
2	Temperatură rezervor	°C	
3	Factor corecție volum		

Am predat

.....

Am primit

.....

ANEXA D4
la norme

Societatea CONPET — S.A.

Depozit

Sector

Proces-verbal de predare-primire a gazolinei

nr. din data

Predător

Primitor

Nr. tanc sau rezervor	Calibrare l/cm	Datele recepției						
		Stoc	Măsură			Volum	Cantitate (kg)	
			Cm	Densitate	Temperatură °C	Litri	Total	Total recepționat
		Gol						
		Plin						
		Gol						
		Plin						

Nr. tanc sau rezervor	Calibrare l/cm	Datele recepției						
		Stoc	Măsură			Volum	Cantitate (kg)	
			Cm	Densitate	Temperatură °C	Litri	Total	Total recepționat
		Gol						
		Plin						
		Gol						
		Plin						
		Gol						
		Plin						
Total proces-verbal:								

Observații:

.....

Predător

Numele

Semnătura

.....

Primitor

Numele

Semnătura

*ANEXA D5
la norme*

Proces-verbal de predare-primire a țițeiului

Predător

Primitor

Rezervor nr.	Măsură rezervor (cm)	Temperatură rezervor (°C)	Nr. raportului de încercare	Densitatea 15°C _{aer} (kg/l)	Impurități totale (%gr)	Volum total calibrare (litri)	Deplasare capac (litri)	Volum total corectat (litri)	Factor de corecție volum (tab. 54A)	Volum brut (litri)	Cantitate brută (kg)	Cantitate impurități (kg)	Cantitate netă (kg)
								7—8*)		7 x 10; 9*) x 10	5 x 11	12 x 6/100	12—13
1	2	3	4	5	6	7	8*)	9*)	10	11	12	13	14
Plin													
Gol													
Diferența													

Observații

.....

Conform bon provizoriu nr.

NOTE:

— Rubricile 8* și 9* sunt valabile în cazul rezervoarelor cu capac plutitor.

— Pentru rezervoarele cu capac plutitor 11 = 9* x 10

Predător,

.....

Vizat:

Inspector,

.....

Primitor,

.....

*ANEXA Nr. 2
la contractul-cadru*

DEFINIȚII

Act adițional — actul scris, încheiat între părțile contractante, prin care se aduc modificări sau completări contractului

An calendaristic — perioada de 12 luni începând cu 1 ianuarie și încheindu-se la 31 decembrie

An contractual — perioada de 12 luni calculate de la data intrării în vigoare a contractului

Balanță — documentul care reflectă evoluția cantităților de țiței primite, pompate și predate pe o perioadă determinată

Bon provizoriu — documentul primar de primire și predare a țițeiului care atestă parametrii inițiali (înălțimea lichidului, temperatura, densitatea, impuritățile mecanice și conținutul de sare) ce vor fi folosiți ulterior pentru determinarea masei nete (kg)

Contract — actul juridic încheiat între expeditor și transportator pentru transportul țițeiului, gazolinei, condensatului și etanului

Condensat — amestec de hidrocarburi lichide, constituite din produse cu tensiune joasă de vapori, ce trebuie transportat de

la punctele de primire la punctele de predare, la anumiți parametri de presiune și temperatură

Consum tehnologic normal — cota procentuală din cantitatea primită, admisă de părțile contractante ca pierdere pe timpul transportului

Consum tehnologic efectiv — cantitatea de produs determinată la inventarierea stocului, ținându-se seama de cantitățile primite, cantitățile predate și stocul inițial de țiței

Densitate — masa pe unitate de volum la 15°C sau la 20°C, exprimată în g/cm³

Durata contractului — perioada pentru care se încheie contractul

Expeditor — persoana care, în nume propriu și pe seama sa sau în numele și pe seama unui terț, încheie contractul de transport al țițeiului, gazolinei, condensatului și etanului

Etan — o hidrocarbură obținută prin separarea gazelor de sondă, ce trebuie transportată sub forma lichidă de la punctul de primire la punctul de predare, la anumiți parametri de presiune și debit

Forță majoră — evenimentul independent de voința părților, imprevizibil și insurmontabil, apărut după încheierea contractului, care determină dispariția bunurilor sau împiedică părțile să își execute obligațiile asumate

Gazolină — fracțiune petrolieră lichidă, sub presiune, cuprinzând hidrocarburi C₁ ÷ C₁₅, rezultată din degazolinarea gazelor prin diferite procedee

Notificare — orice comunicare având legătură cu contractul, făcută în scris celeilalte părți și transmisă prin fax, e-mail sau scrisoare recomandată. Data notificării este data confirmării de primire a faxului sau data depunerii la poștă a scrisorii recomandate.

Părți contractante — expeditorul și transportatorul

Proces-verbal de predare-primire — documentul care atestă calitatea și cantitatea țițeiului, gazolinei, condensatului și etanului predate, respectiv primite

Produse — țiței, gazolină, condensat și etan

Program de transport — programul cu cantitățile contractate de expeditor în vederea transportului

Punct de primire — locul nominalizat de expeditor în care transportatorul primește cantitativ și calitativ țițeiul, gazolina, condensatul și etanul

Punct de predare — locul nominalizat de expeditor în care transportatorul predă cantitativ și calitativ țițeiul, gazolina, condensatul și etanul

Rafinării oprite — nefuncționarea acestora, determinată de reviziile și opririle prevăzute să aibă loc la instalațiile de prelucrare și la rampele de descărcare

Expeditor,

.....

Raport de încercare — certificatul de calitate care atestă proprietățile fizico-chimice ale țițeiului care va fi transportat

Sistem național de transport — ansamblul actual de conducte și stații de pompare, precum și instalațiile, echipamentele și dotările aferente, care asigură transportul țițeiului, gazolinei, condensatului și etanului între punctele de primire și punctele de predare

Stoc de operare — cantitatea de produs corespunzătoare volumului interior al conductei (zestrea conductei) și stocului mort din rezervoare care au caracter de permanență și nu fac obiectul transportului. Rolul stocului de operare este acela de a asigura siguranța tehnologică a Sistemului național de transport și participă ca element accesoriu la activitatea de transport, fără de care activitatea de transport nu se poate efectua.

Stoc mort din rezervor — cantitatea de produs corespunzătoare nivelului din rezervor la care nu mai poate fi pompat produsul

Stoc fizic — cantitatea de țiței, gazolină, condensat și etan existentă în conducte, rezervoare sau cazane de cale ferată aflată în proprietatea expeditorului și/sau a transportatorului

Șlam — deșeu periculos de natură organică și anorganică care se separă de țiței și se depune în rezervor în urma procesului de depozitare

Terț — persoană în numele și pe seama căreia, în baza împuternicirii primite, expeditorul exercită drepturile și îndeplinește obligațiile potrivit clauzelor contractuale

Transport — activitatea de primire, condiționare, pompare și predare a țițeiului, gazolinei, condensatului și etanului

Transportator — concesionar al Sistemului național de transport — persoană juridică română care efectuează primirea, depozitarea, transportul și predarea țițeiului, gazolinei, condensatului și etanului la punctele de predare

Țiței — amestec de hidrocarburi lichide, ce se poate încadra în sortimentele parafinos, semiparafinos și asfaltos, ce trebuie transportat de la punctele de primire la punctele de predare, la anumiți parametri de presiune și temperatură

Țiței liber la pompare — țiței degrevat de orice sarcini, inclusiv cele fiscale

Trimestru — fiecare dintre perioadele de 3 luni consecutive în care este împărțit anul calendaristic

Zestrea conductei — cantitatea de fluid, în condițiile de presiune și temperatură de operare, corespunzătoare volumului interior al țevii, fără de care nu se poate efectua transportul pe conductă. Rolul zestrei conductei este acela de a asigura siguranța tehnologică a Sistemului național de transport și participă ca element accesoriu la activitatea de transport, fără de care activitatea de transport nu se poate efectua.

Transportator,

.....

ANEXA Nr. 3
la contractul-cadru

UNITATEA

PROGRAM DE TRANSPORT
al cantităților anuale și lunare de țiței, gazolină, condensat și etan
pentru anul

— tone —

Nr. crt.	Punctul de primire	Sortimentul	Punctul de predare	Total an	Ian.	Feb.	Mar.	Apr.	Mai	Iun.	Iul.	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.

Expeditor,

.....

Transportator,

.....

UNITATEA

**PROGRAM DE TRANSPORT ȚIȚEI ȘI GAZOLINĂ CU CAZANE CF
pentru anul**

Sucursala	Schela	Rampa de încărcare	Calitate	An (tone)	Medie (tone/zi)	Destinație

Expedito,

.....

Transportator,

.....

UNITATEA

**LIMITELE MAXIME ANUALE
admise drept consumuri tehnologice pentru activitățile de primire, depozitare, transport și predare
a țițeiului, gazolinei și condensatului**

— Țiței din țară	=	%
— Țiței marin	=	%
— Țiței din import	=	%
— Gazolină	=	%
— Condensat	=	%

Expedito,

.....

Transportator,

.....

UNITATEA

**SITUAȚIA
privind spațiul de depozitare a gazolinei și a etanului în caz de avarii**

Nr. crt.	Produsul	Zona de producție	Punctul de primire (tone)	Spațiu depozitare

Expedito,

.....

Transportator,

.....

UNITATEA

**LISTA
cuprinzând documentele și termenele de transmitere**

Nr. crt.	Denumirea documentului	Termenul de transmitere	Întocmit de ...
1.	Predarea țițeiului, gazolinei, condensatului și etanului lichid	a doua zi a decadei	transportator
2.	Program de predare a produselor destinate prelucrării	10 zile lucrătoare înainte de începerea lunii	expedito
3.	Graficul lunar al transportului țițeiului și gazolinei cu cazane de cale ferată	cel mai târziu pe data de 5 pentru luna următoare	expedito
4.	Graficul anual al transportului țițeiului și gazolinei cu cazane de cale ferată	cel mai târziu pe data de 15.11 pentru anul următor	expedito
5.	Balanța de transport al țițeiului și gazolinei cu cazane de cale ferată lunară și cumulată an	a opta zi lucrătoare a lunii următoare	transportator

Nr. crt.	Denumirea documentului	Termenul de transmitere	Întocmit de ...
6.	Raport de sinteză privind activitatea de transport al țițeiului pe conductă și cale ferată	zilnic (telefon/fax)	transportator
7.	Balanța de transport al produselor, lunară și la schimbarea prețului produselor și cumulată an	a opta zi lucrătoare a lunii următoare	transportator
8.	Graficul de încărcare și sosire la destinație a navetelor de cale ferată	săptămânal	transportator

Expedito,

.....

Transportator,

.....

ANEXA Nr. 7.1
la contractul-cadru

**MIȘCARE (BALANȚA)
țiței, gazolină, condensat și etan în perioada**

Nr. crt.	Locația	A1 Vest	A3 Vest	A3 Rest	A3 Seleționat	A3 Neseleționat	A3 Videle	A3 Independența	A3 Suplac	B Oltenia	B Rest	C Seleționat	C Moldova	C Marin	C Rest	Total	Condensat	Gazolină	Etan lichid
	Stoc 1																		
	Primiri																		
	Primiri + stoc 1																		
	Transfer 1																		
	Total intrări																		
	Total livrări																		
	Terți																		
	Pierderi																		
	Transfer gazolină																		
	Transfer 2																		
	Total ieșiri																		
	Stoc 2 Conpet																		
	Stoc 2 terți																		

Transportator,

.....

ANEXA Nr. 7.2
la contractul-cadru

**MIȘCAREA (BALANȚA)
țițeiului transportat pe rețeaua de conducte pentru țițeiul din import**

	Luna (kg)	Cumulat an (kg)
Stoc inițial		
Primit de la Societatea OIL TERMINAL — S.A.		
Primit + stoc		
Transfer		
Total intrări		
Livrat la Rafinăria		
Consum tehnologic efectiv		
Total ieșiri		
Stoc final		

Transportator,

.....

ORDIN
privind aprobarea începerii lucrărilor de înregistrare
sistematică a imobilelor, pe sectoare cadastrale, în 11 unități
administrativ-teritoriale din județul Neamț

Având în vedere prevederile art. 11 alin. (1) din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 15 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1.288/2012, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 3 alin. (13) din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

directorul general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă începerea lucrărilor de înregistrare sistematică a imobilelor, pe sectoare cadastrale, situate pe teritoriul a 11 unități administrativ-teritoriale din județul Neamț, după cum urmează:

- a) unitatea administrativ-teritorială Bahna — sectorul cadastral nr. 8;
- b) unitatea administrativ-teritorială Bârgăuani — sectoarele cadastrale nr. 82, 83, 84 și 87;
- c) unitatea administrativ-teritorială Botești — sectoarele cadastrale nr. 31, 32 și 36;
- d) unitatea administrativ-teritorială Bozieni — sectoarele cadastrale nr. 2 și 6;
- e) unitatea administrativ-teritorială Drăgănești — sectoarele cadastrale nr. 81, 98, 100 și 101;
- f) unitatea administrativ-teritorială Gâdinți — sectoarele cadastrale nr. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 42, 43 și 44;
- g) unitatea administrativ-teritorială Girov — sectorul cadastral nr. 50;
- h) unitatea administrativ-teritorială Pipirig — sectoarele cadastrale nr. 39 și 202;
- i) unitatea administrativ-teritorială Sagna — sectoarele cadastrale nr. 6, 7, 9, 17, 18 și 53;
- j) unitatea administrativ-teritorială Văleni — sectoarele cadastrale nr. 1 și 4;
- k) unitatea administrativ-teritorială Zănești — sectoarele cadastrale nr. 1, 16, 17, 25, 26, 34, 35, 40, 49 și 50.

Art. 2. — Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrările de înregistrare sistematică a imobilelor este prevăzută în anexele nr. 1—11 la prezentul ordin.

Art. 3. — Anexele nr. 1—11*) fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 4. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Directorul general al Agenției Naționale de Cadastru
și Publicitate Imobiliară,
Radu Codruț Ștefănescu

București, 1 noiembrie 2017.
Nr. 1.412.

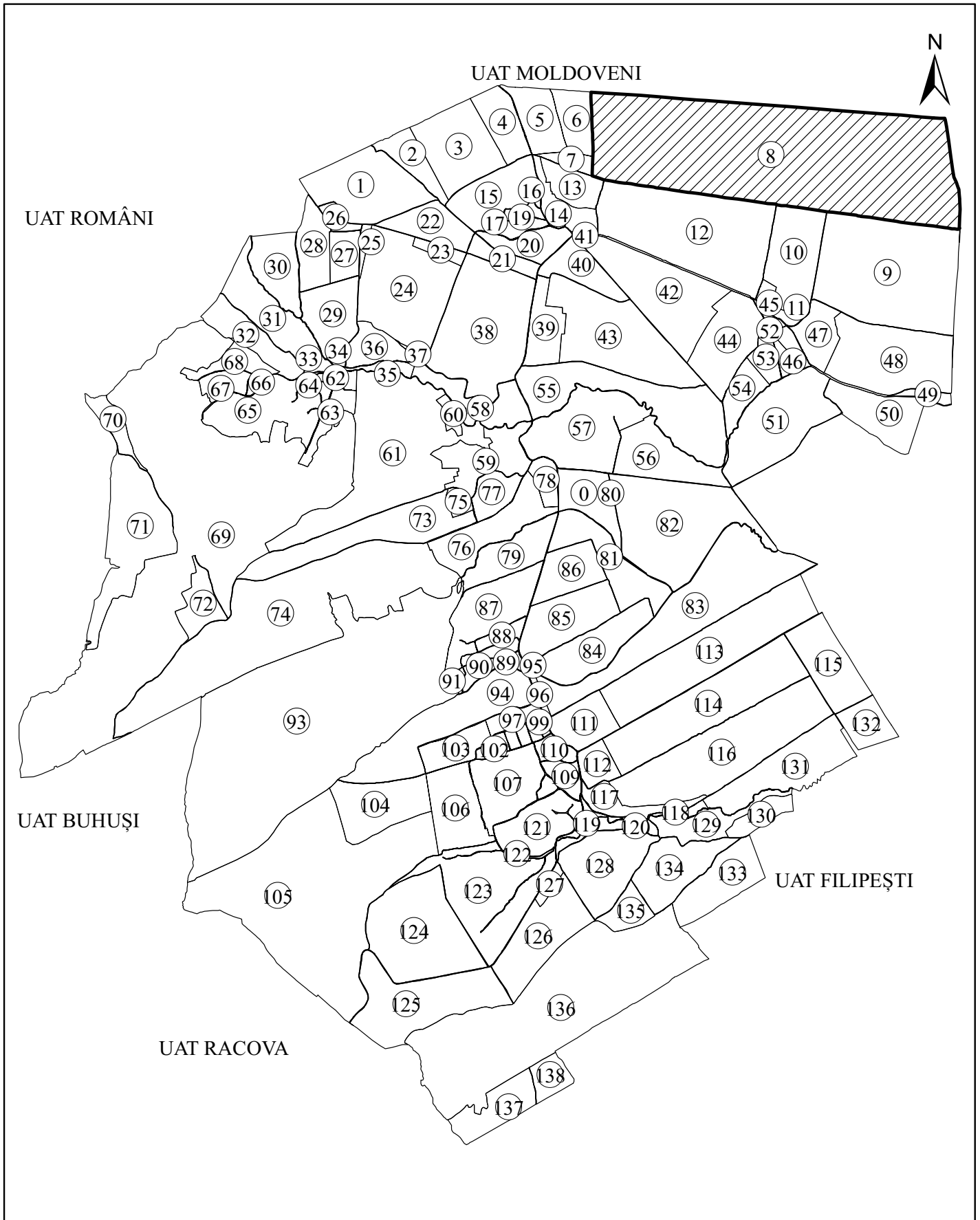
*) Anexele nr. 1—11 sunt reproduse în facsimil.

Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică

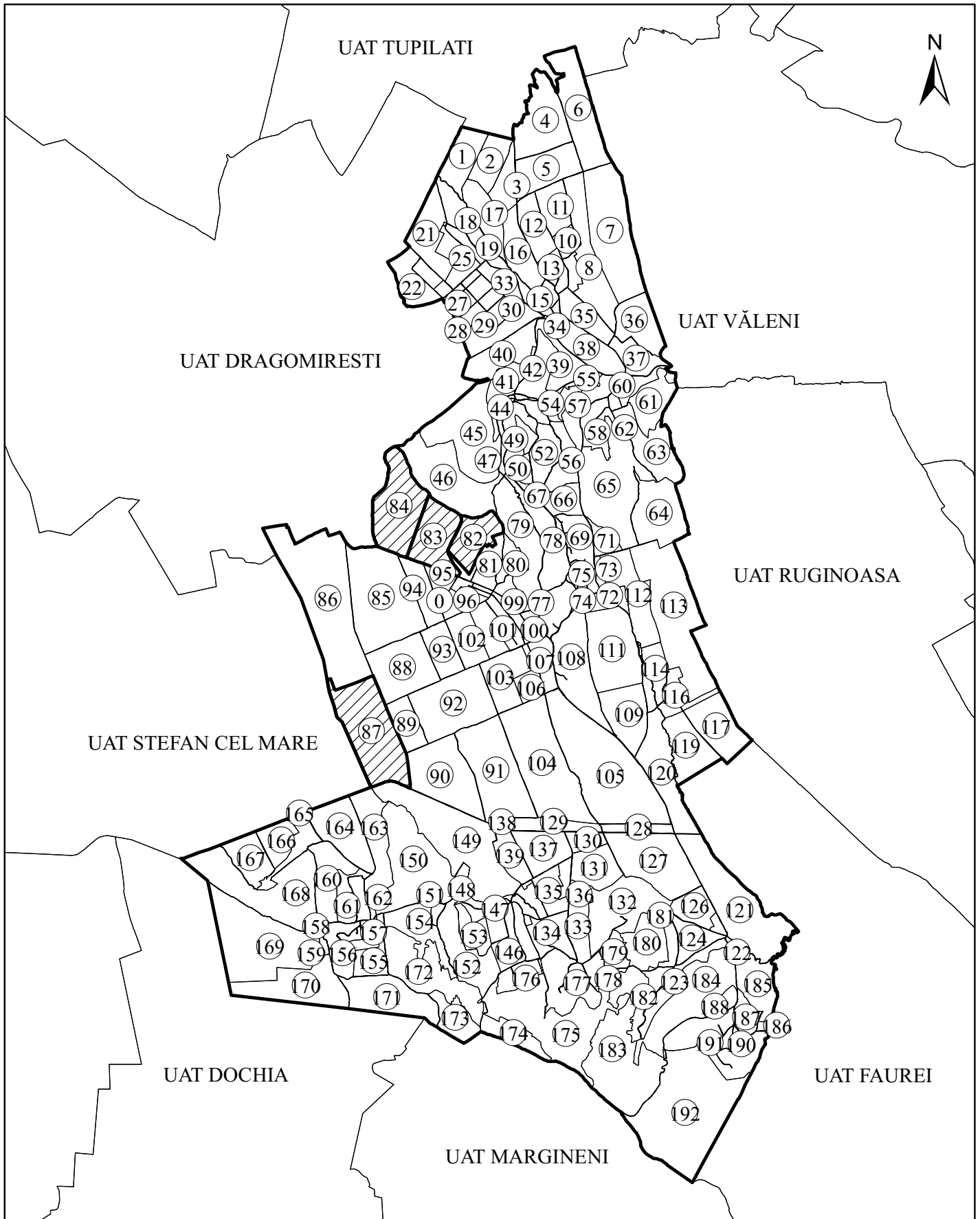
Județ: NEAMȚ

UAT: BAHNA

Sector: 8

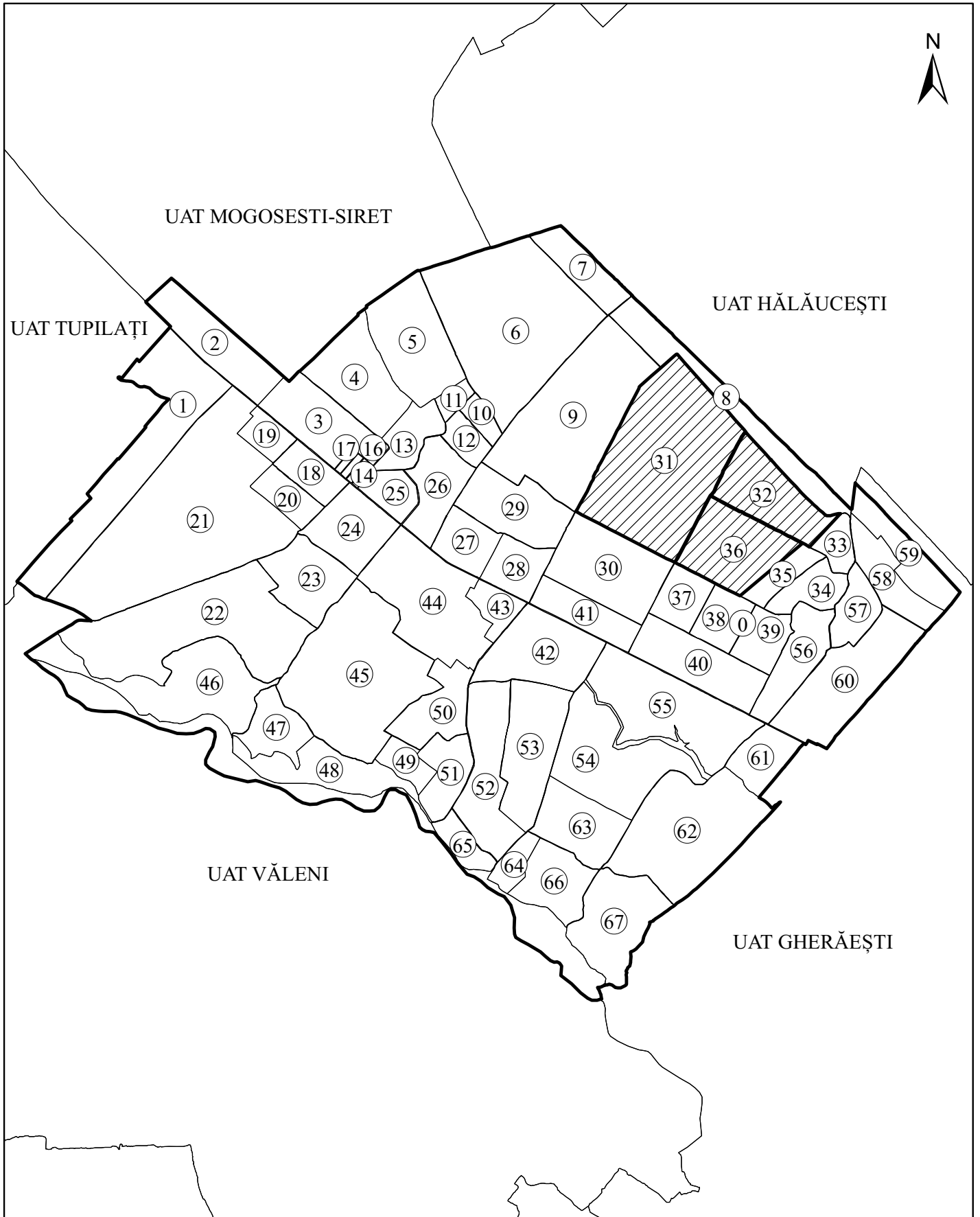


Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică
Județ: NEAMȚ
UAT: BÎRGĂUANI
Sectoare: 82, 83, 84, 87

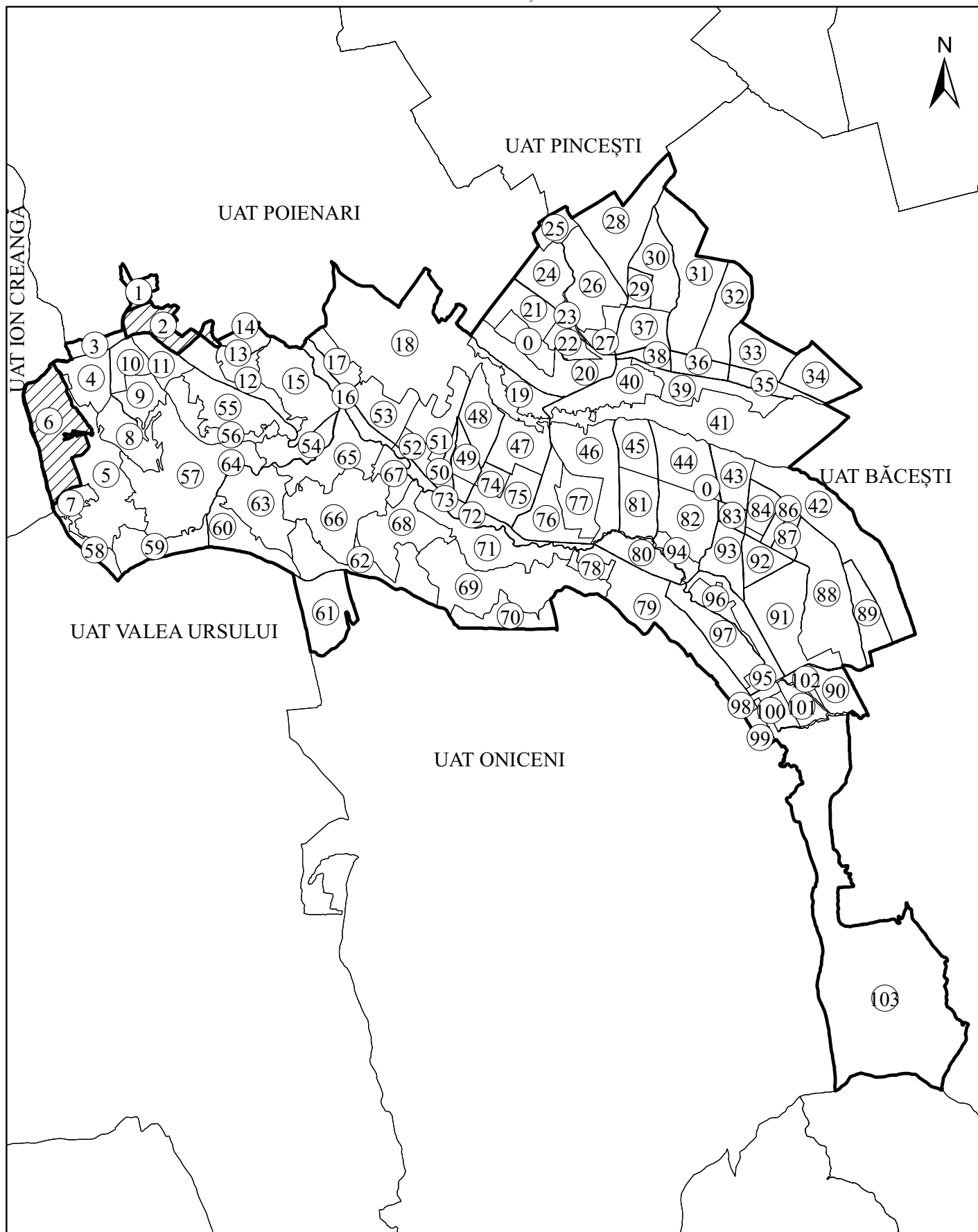


Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică

Județ: NEAMȚ
 UAT: BOTEȘTI
 Sectoare: 31, 32, 36

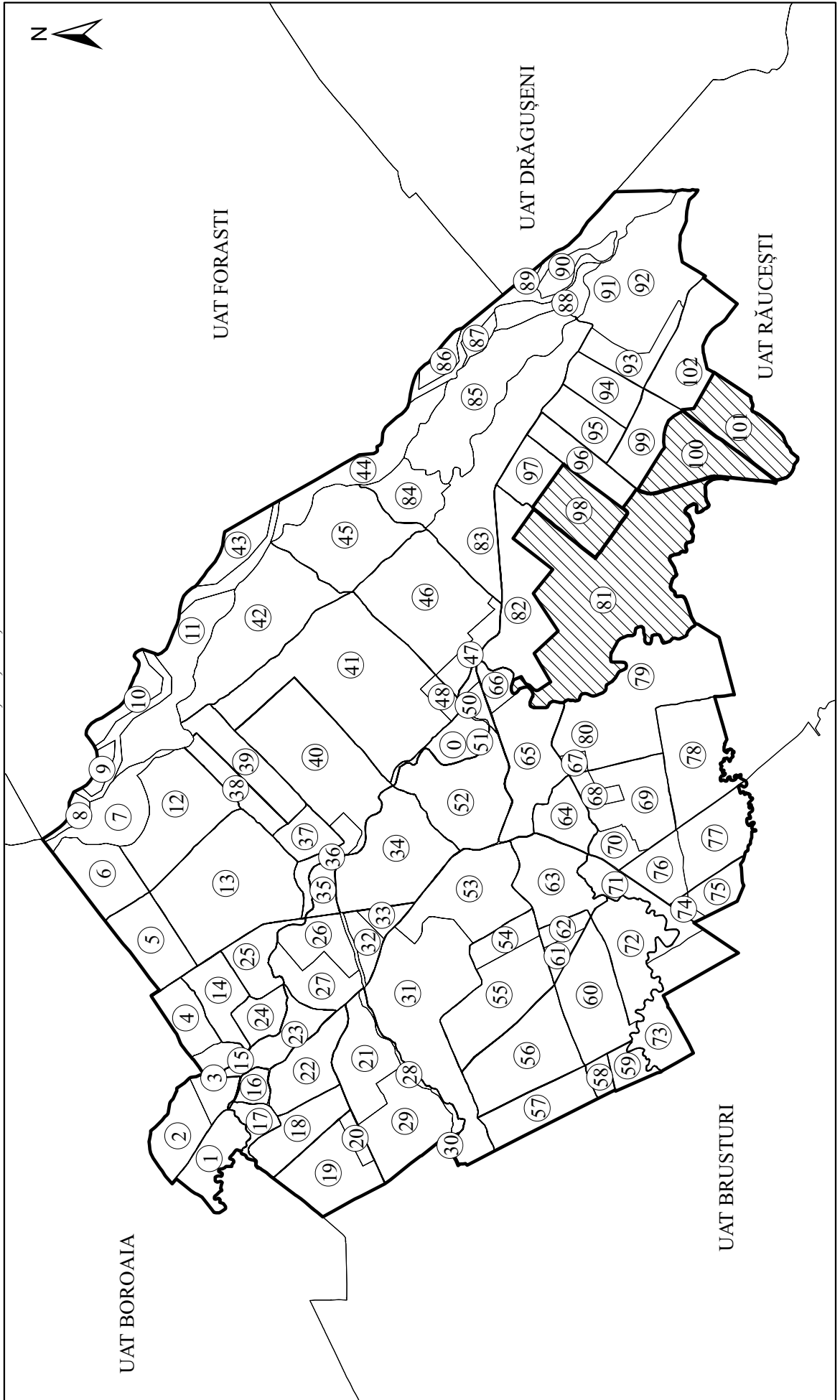


Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică
Județ: NEAMȚ
UAT: Bozieni
Sectoare: 2, 6



Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică

Județ: NEAMȚ
 UAT: DRĂGĂNEȘTI
 Sectoare: 81, 98, 100, 101

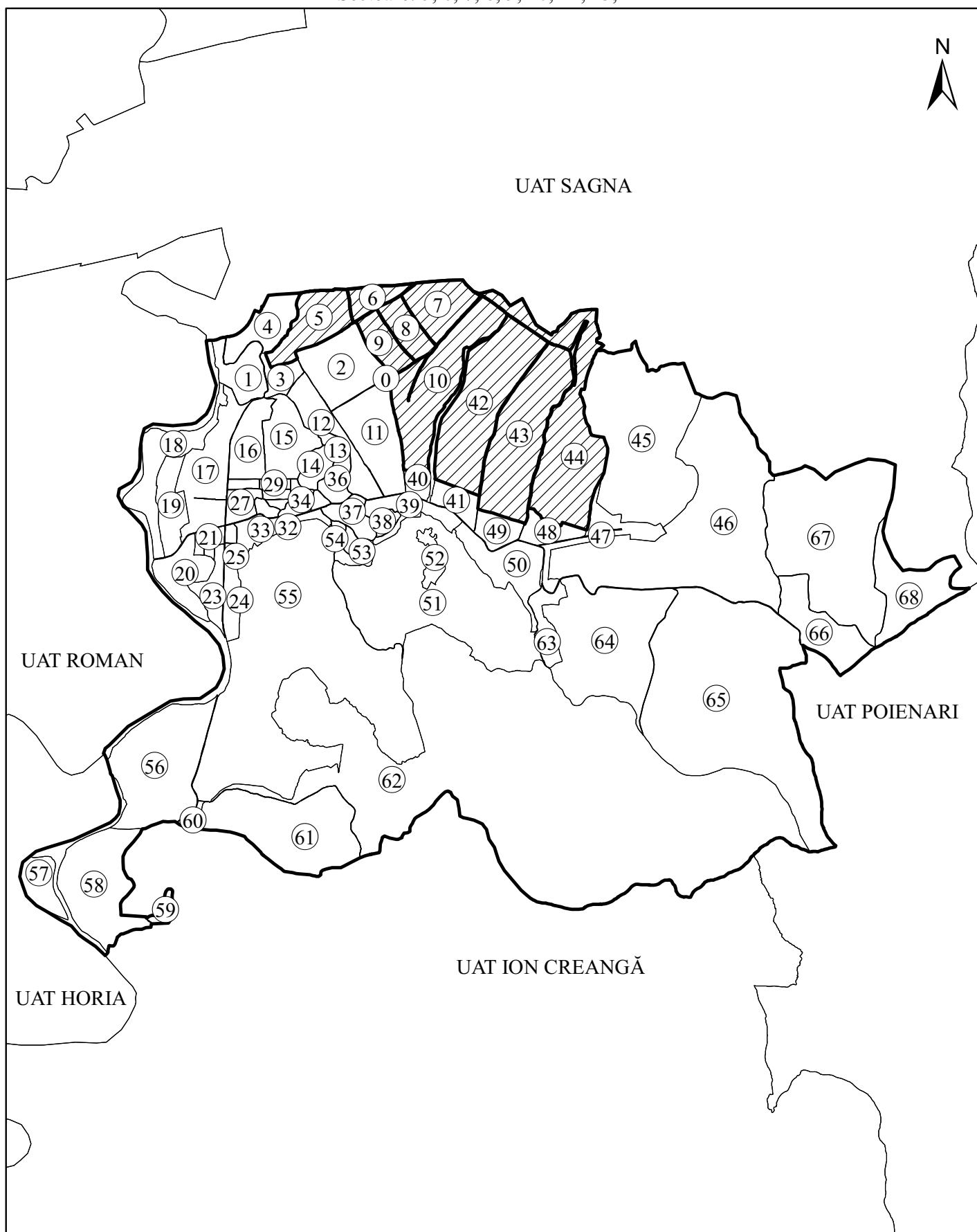


Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică

Județ: NEAMȚ

UAT: GÂDINIȚI

Sectoare: 5, 6, 7, 8, 9, 10, 42, 43, 44

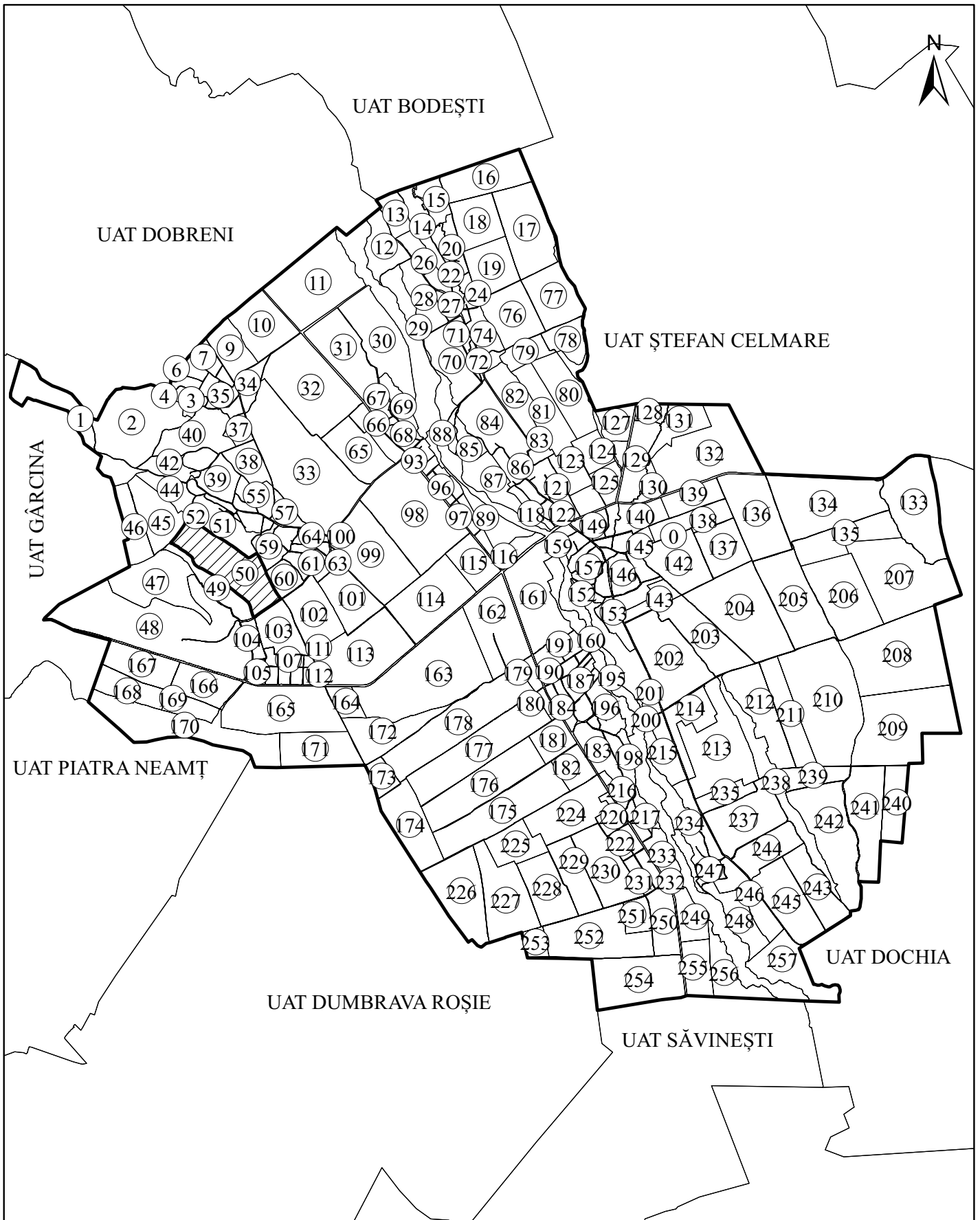


Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică

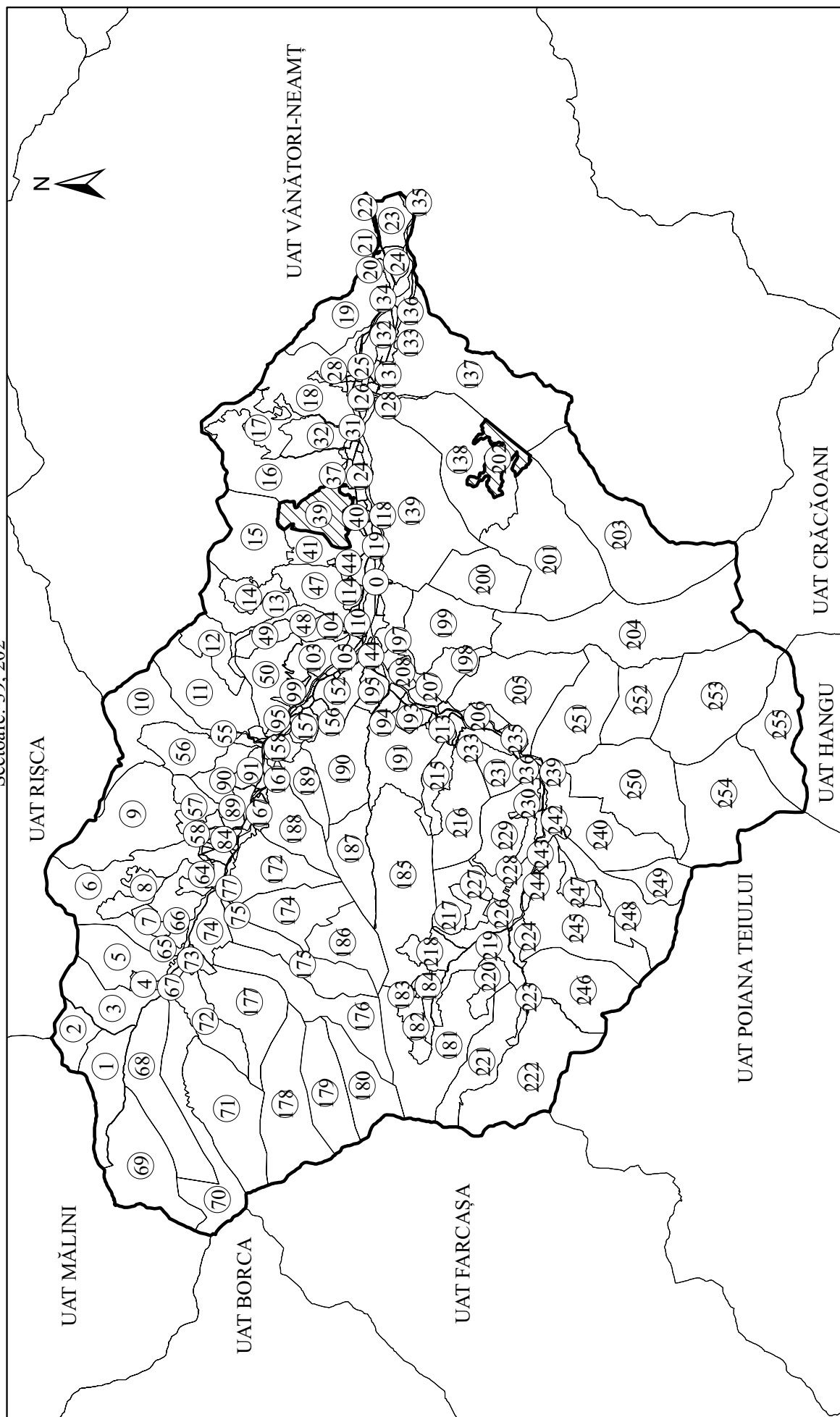
Județ: NEAMȚ

UAT: GIROV

Sector: 50



Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică
Județ: NEAMȚ
UAT: Pipirig
Sectoare: 39, 202

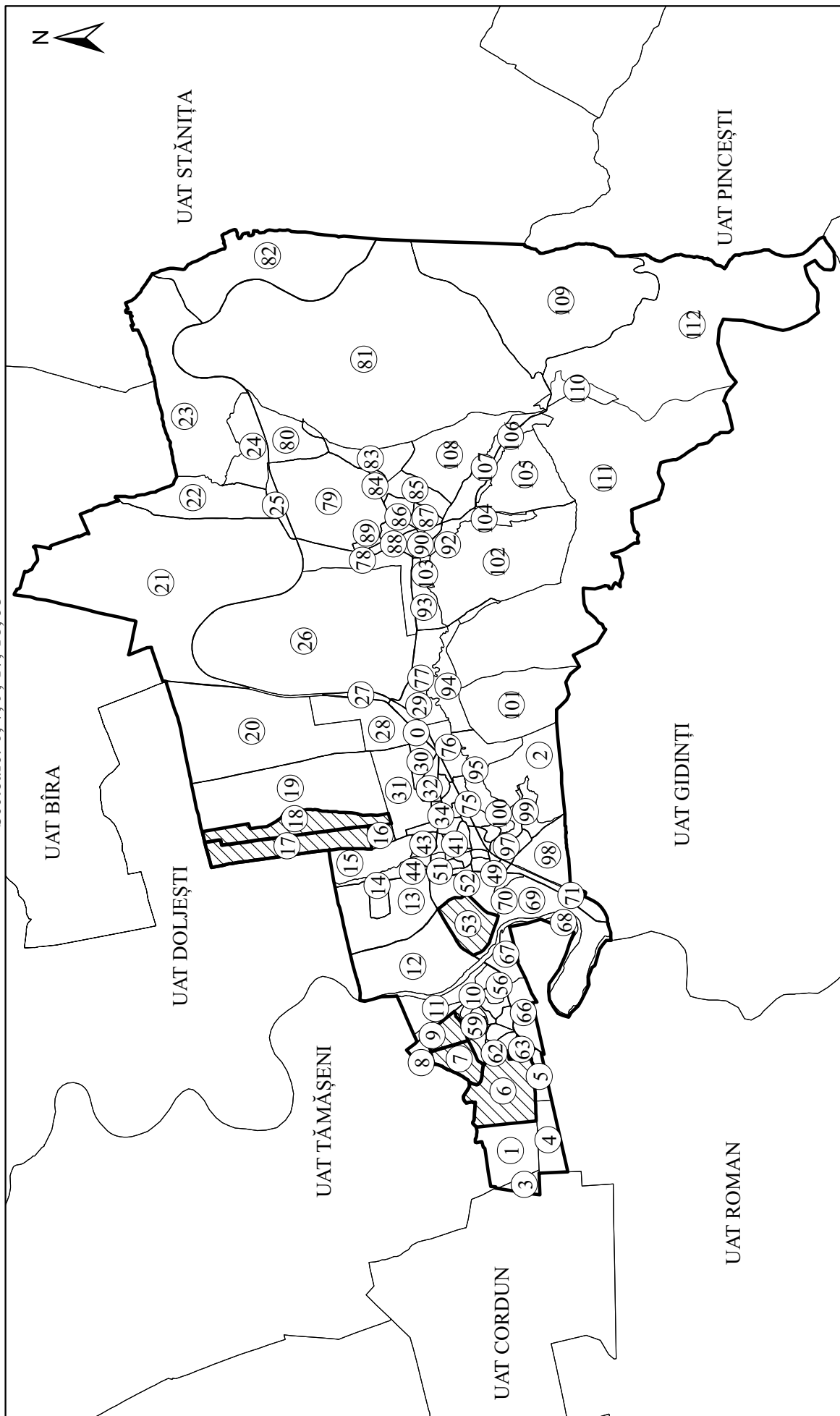


Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică

Județ: NEAMȚ

UAT: SAGNA

Sectoare: 6, 7, 9, 17, 18, 53

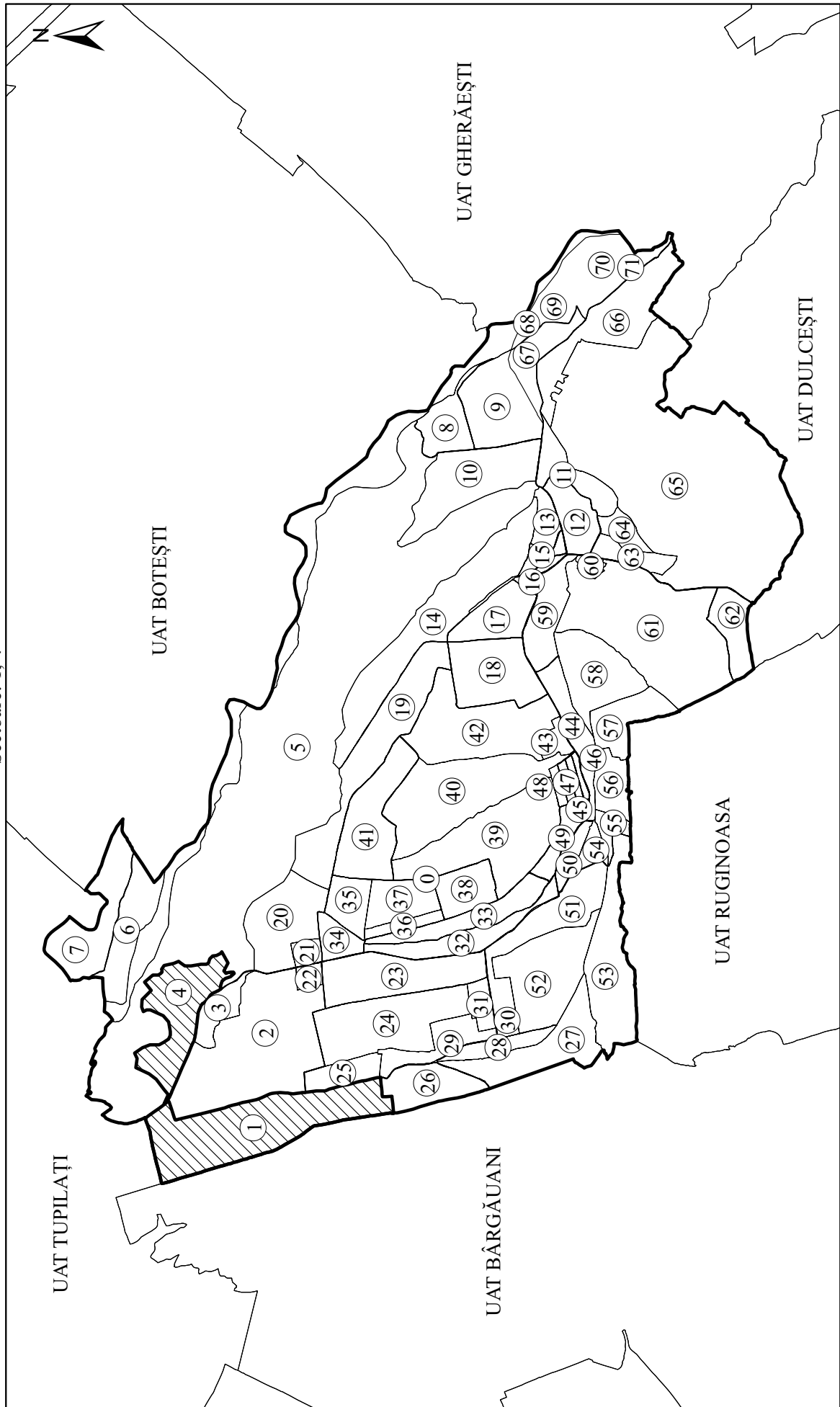


Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică

Județ: NEAMŢ

UAT: VĂLENI

Sectoare: 1, 4

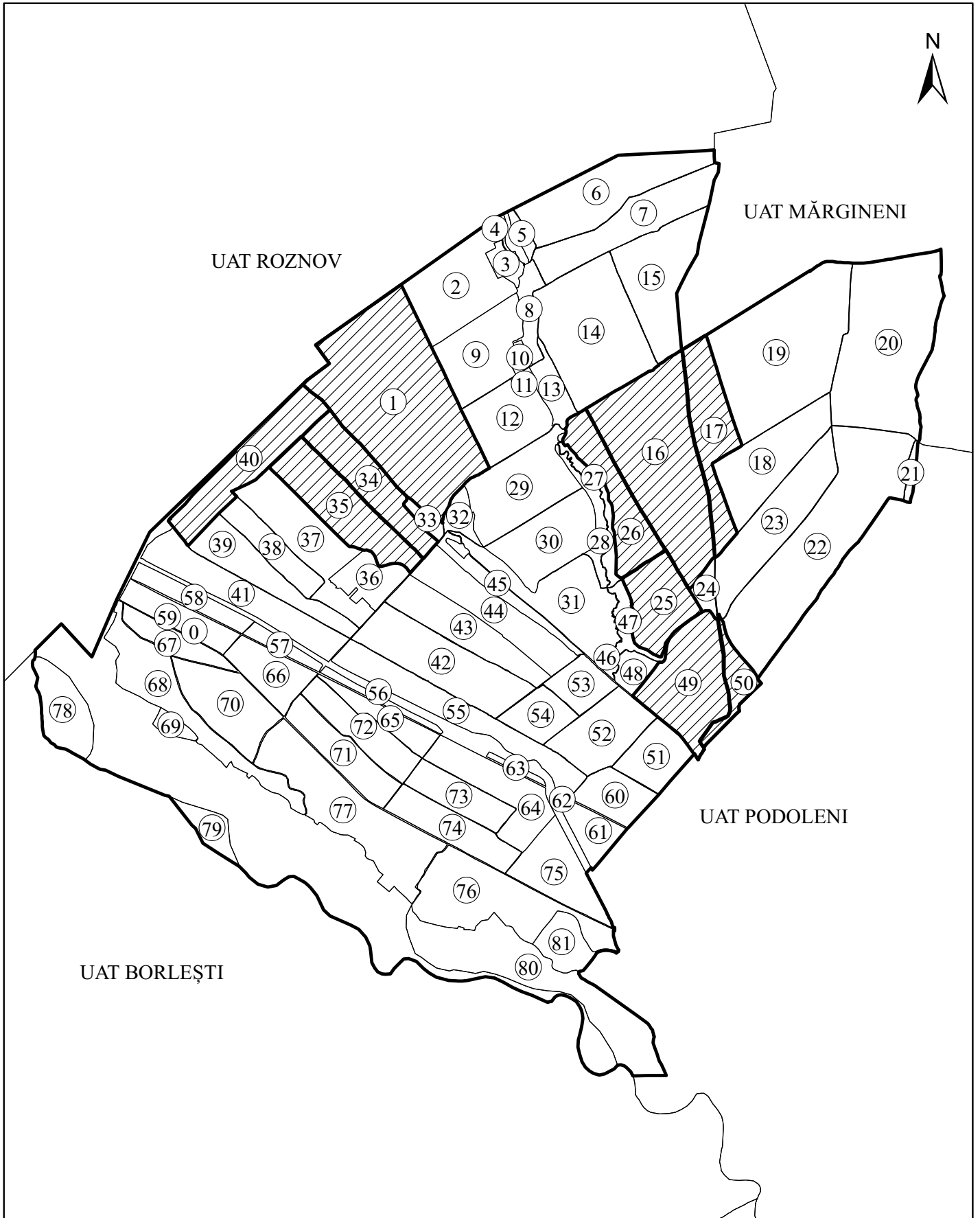


Reprezentarea grafică a sectoarelor cadastrale în care se desfășoară lucrări de înregistrare sistematică

Județ: NEAMȚ

UAT: ZĂNEȘTI

Sectoare: 1, 17, 16, 40, 26, 34, 35, 25, 49, 50



ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL COMPETENT SĂ JUDECE RECURSUL ÎN INTERESUL LEGII

DECIZIA Nr. 19**din 16 octombrie 2017**

Dosar nr. 1.902/1/2017

Ilie Iulian Dragomir	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului
Doina Popescu	— pentru președintele delegat al Secției I civile
Eugenia Voicheci	— președintele Secției a II-a civile
Ionel Barbă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Mirela Sorina Popescu	— președintele Secției penale
Rodica Cosma	— judecător la Secția penală
Simona Cristina Neniță	— judecător la Secția penală
Anca Mădălina Alexandrescu	— judecător la Secția penală
Simona Daniela Encean	— judecător la Secția penală
Geanina Cristina Arghir	— judecător la Secția penală
Ștefan Pistol	— judecător la Secția penală
Florentina Dragomir	— judecător la Secția penală
Maricela Cobzariu	— judecător la Secția penală
Dan Andrei Enescu	— judecător la Secția penală
Constantin Epure	— judecător la Secția penală
Horia Valentin Șelaru	— judecător la Secția penală
Săndel Lucian Macavei	— judecător la Secția penală
Francisca Maria Vasile	— judecător la Secția penală
Lavinia Valeria Lefterache	— judecător la Secția penală
Dragu Crețu	— judecător la Secția I civilă
Viorica Cosma	— judecător la Secția I civilă
Virginia Duminecă	— judecător la Secția a II-a civilă
Constantin Brânzan	— judecător la Secția a II-a civilă
Florentina Dinu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Eugenia Marin	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Completul competent să judece recursul în interesul legii ce formează obiectul Dosarului nr. 1.902/1/2017 este legal constituit, conform dispozițiilor art. 473 alin. (1) din Codul de procedură penală și art. 27² alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința este prezidată de către vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, domnul judecător Ilie Iulian Dragomir.

La ședința de judecată participă doamna Marinela Mincă, procuror șef Serviciu judiciar penal, Secția judiciară din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Veronica Junger, magistrat-asistent în cadrul Completului pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, conform art. 27³ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți

de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii a luat în examinare recursul în interesul legii formulat de Curtea de Apel Brașov vizând obligativitatea luării măsurilor asigurătorii în cauzele penale aflate în cursul judecării, atunci când din verificările efectuate a rezultat că inculpatul nu are niciun bun în proprietate.

Magistratul-asistent referă cu privire la obiectul recursului în interesul legii ce formează obiectul Dosarului nr. 1.902/1/2017, aflat pe rolul completului de judecată, precum și cu privire la faptul că la dosarul cauzei s-a depus, la 14 septembrie 2017, raportul întocmit de doamna judecător Lavinia Valeria Lefterache, desemnată judecător-raportor conform art. 473 alin. (4) din Codul procedură penală.

După prezentarea referatului cauzei, președintele completului, domnul judecător Ilie Iulian Dragomir, vicepreședinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție, constatând că în cauză nu sunt cereri de formulat sau excepții de invocat, a acordat cuvântul doamnei procuror Marinela Mincă.

Reprezentantul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a învederat că prin recursul în interesul legii promovat de către Curtea de Apel Brașov s-a ridicat problema caracterului obligatoriu sau facultativ al luării măsurilor asigurătorii de către instanță în cursul judecării, în cauzele penale pentru care legislația în vigoare prevede o astfel de obligație (spre exemplu, în situația în care persoana vătămată este o persoană lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă, în situația infracțiunilor de evaziune fiscală prevăzute de art. 9 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, cu modificările ulterioare, raportat la art. 11 din aceeași lege, art. 32—33 din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 20 din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare) ori dacă o asemenea măsură este lăsată la latitudinea instanței, atunci când din verificările efectuate rezultă că nu există niciun bun în patrimoniul inculpatului sau părții responsabile civilmente. A menționat că în urma examinării hotărârilor anexate sesizării Curții de Apel Brașov a rezultat existența a două opinii jurisprudențiale în materie.

Reprezentantul Parchetului a menționat că, într-o primă orientare, instanțele de judecată au considerat că pentru instituirea măsurii asigurătorii, chiar și în situația obligativității luării unei astfel de măsuri, este necesar să existe bunuri în patrimoniul inculpatului sau părții responsabile civilmente asupra cărora să se poată aplica măsura asigurătorie.

Astfel, pentru instituirea unei măsuri asigurătorii, chiar și în situația în care legea o prevede expres, s-a considerat necesar ca în patrimoniul inculpatului să existe bunuri asupra cărora să se poată aplica măsura asigurătorie. În acest sens s-a arătat că

judecătorul, din oficiu sau fiind investit cu o astfel de cerere, înainte de a lua măsura sechestrului asigurător asupra bunurilor inculpatului sau ale părții responsabile civilmente, trebuie să facă verificări pentru a stabili dacă există vreun bun în patrimoniul inculpatului sau al părții responsabile civilmente, măsura asigurătorie fiind pur formală și fără eficiență dacă se constată ulterior de către organul de executare că nu există niciun bun în patrimoniul inculpatului asupra căruia să se poată institui măsura.

Reprezentantul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a arătat că, în cea de-a doua orientare jurisprudențială, instanțele au considerat că măsura asigurătorie se poate dispune asupra bunurilor mobile și imobile ale inculpatului, în mod generic, chiar dacă nu există nicio dovadă că ar exista bunuri în patrimoniul acestuia sau al părții responsabile civilmente, întrucât condițiile generale de luare a măsurilor asigurătorii nu prevăd obligația ca bunurile să fie identificate la momentul luării măsurii asigurătorii.

A menționat că opinia procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este în sensul primei orientări jurisprudențiale, în sensul că la momentul luării măsurii asigurătorii ar trebui să existe bunuri mobile sau imobile în patrimoniul inculpatului, suspectului sau părții responsabile civilmente, iar cerința existenței bunurilor asupra cărora se instituie măsurile asigurătorii în patrimoniul persoanei vizate de aceste măsuri trebuie privită diferit, în funcție de felul măsurii asigurătorii dispuse: bunurile mobile și imobile ce fac obiectul sechestrului asigurător trebuie să existe, la momentul dispunerii măsurii, în patrimoniul suspectului sau inculpatului, respectiv părții responsabile civilmente, în timp ce măsura popririi asigurătorii poate viza atât sume de bani existente, cât și sume de bani viitoare.

S-a arătat că achiesarea la prima orientare jurisprudențială a fost determinată de interpretarea coroborată a art. 252 și art. 253 alin. (4) și (5) din Codul de procedură penală, dar s-a avut în vedere și jurisprudența Curții Constituționale referitoare la excepțiile de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 250 din Codul de procedură penală, context în care instanța de contencios constituțional a statuat că măsura asigurătorie, indiferent de organul judiciar care o instituie, trebuie motivată, fiind necesar să se arate, în cuprinsul actului prin care se dispune (ordonanță sau încheiere), îndeplinirea condițiilor legale privind necesitatea dispunerii măsurii și, de asemenea, întinderea prejudiciului sau a valorii necesare pentru care se solicită sechestrul și valoarea care urmează a fi garantată în acest fel.

Totodată, reprezentantul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a menționat că în cadrul jurisprudenței Curții Constituționale referitoare la excepțiile de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 20 din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție instanța de contencios constituțional a constatat că dispunerea măsurilor asigurătorii și instituirea sechestrului asigurător se fac pe baza valorilor implicate în cauză (valoarea prejudiciului sau a sumelor probabile ce trebuie confiscate, bonitatea suspectului sau a inculpatului, valoarea patrimoniului de care acesta dispune).

În baza interpretării coroborate a textelor anterior menționate, văzând și jurisprudența amintită a Curții Constituționale, a concluzionat că bunurile trebuie să existe în patrimoniul persoanei vizate de sechestrul asigurător la momentul aducerii la îndeplinire a măsurii, deoarece evaluarea prejudiciului și bunurilor inculpatului poate avea loc doar într-un

asemenea context, evitându-se astfel indisponibilizarea bunurilor de o valoare superioară valorii probabile a pagubei.

În concluzie, a constatat că această problemă de drept a primit o soluționare diferită din partea instanțelor judecătorești și a solicitat Completului competent să soluționeze recursul în interesul legii ca, în conformitate cu dispozițiile art. 474 din Codul de procedură penală, să stabilească un mod unitar de interpretare și aplicare a dispozițiilor legale la care face referire Curtea de Apel București.

Președintele Completului competent să judece recursul în interesul legii, constatând că nu sunt întrebări din partea membrilor completului, a declarat dezbaterea închisă, iar completul de judecată a rămas în pronunțare asupra recursului în interesul legii.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE,

deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

1. Problema de drept care a generat practica neunitară

1.1. Problema de drept

Prin Sesizarea nr. 357 din data de 28 iunie 2017, formulată de către Curtea de Apel Brașov, ce formează obiectul Dosarului nr. 1.902/1/2017, s-a arătat că în practica judiciară de la Curtea de Apel Brașov nu există un punct de vedere unitar cu privire la caracterul obligatoriu sau facultativ al dispunerii măsurilor asigurătorii de către instanță, în cursul judecății, în cauzele penale pentru care legislația în vigoare prevede o astfel de obligație (spre exemplu, în situația în care persoana vătămată este o persoană lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă, în situația infracțiunilor de evaziune fiscală prevăzute de art. 9 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, cu modificările ulterioare, denumită în continuare *Legea nr. 241/2005*, raportat la art. 11 din aceeași lege, art. 32—33 din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare *Legea nr. 656/2002*, și art. 20 din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare *Legea nr. 78/2000*), respectiv dacă oportunitatea luării unei astfel de măsuri este lăsată la latitudinea instanței, atunci când din verificările efectuate rezultă că inculpatul nu are niciun bun în patrimoniu.

În acest sens s-a arătat că instanțele judecătorești *fie* au apreciat că pentru instituirea măsurii asigurătorii, chiar și în situația în care legea obligă la luarea unei astfel de măsuri, este necesar să existe bunuri în patrimoniul inculpatului asupra cărora să se poată aplica măsura asigurătorie, *fie* au apreciat că măsura asigurătorie se poate dispune asupra bunurilor mobile și imobile ale inculpatului, în mod generic, chiar dacă acestea nu au fost identificate.

1.2. Examenul jurisprudențial

Prin sesizarea Curții de Apel Brașov se arată că, în urma verificării jurisprudenței, inclusiv la nivel național, a fost relevată o practică neunitară a instanțelor naționale cu privire la obligativitatea luării măsurilor asigurătorii în cauzele penale aflate în cursul judecății, atunci când inculpatul nu are niciun bun în proprietate.

1.3. Soluțiile pronunțate de instanțele judecătorești

1.3.1. Într-o primă orientare a practicii, instanțele au considerat că pentru instituirea unei măsurii asigurătorii, chiar și în situația caracterului obligatoriu al luării unei astfel de măsuri,

este necesar să existe bunuri în patrimoniul inculpatului asupra cărora să se poată aplica măsura asigurătorie.

În acest sens s-a arătat că judecătorul investit cu o astfel de cerere sau din oficiu, înainte de a lua măsura sechestrului asigurător asupra bunurilor inculpatului sau ale părții responsabile civilmente, trebuie să facă verificări pentru a stabili dacă există bunuri în patrimoniul inculpatului sau al părții responsabile civilmente.

Instanțele au considerat că această concluzie se desprinde din analiza art. 252—253 din Codul de procedură penală, potrivit căreia organul care procedează la aplicarea sechestrului este obligat să identifice și să evalueze bunurile sechestrate, putând dispune și ridicarea bunurilor, iar procesul-verbal de sechestr cuprinde descrierea amănunțită a bunurilor sechestrate, cu indicarea valorii acestora.

Potrivit acestei opinii jurisprudențiale, sechestrul nu poate fi instituit decât asupra bunurilor existente în patrimoniul inculpatului sau al părții responsabile civilmente, a căror descriere și evaluare sunt posibile la momentul înființării acestei măsuri, iar nu și asupra bunurilor viitoare. Ca urmare, în condițiile în care din datele existente la dosar rezultă că inculpatul nu figurează în evidențele fiscale cu bunuri impozabile, luarea unor măsuri asigurătorii ar reprezenta o dispoziție pur formală și fără finalitate.

Un alt argument adus în acest sens a fost și faptul că, în absența individualizării bunurilor asupra cărora se dispune măsura asigurătorie, s-ar institui în favoarea părții civile o sarcină excesiv de oneroasă pentru a se asigura executarea măsurii.

Prin urmare, în această orientare jurisprudențială, instituirea unei măsuri asigurătorii ar trebui să aibă la bază o verificare inițială, în sensul existenței unor bunuri în patrimoniul persoanei vizate, în raport cu care să fie respectată cerința prevăzută de art. 249 alin. (1) din Codul de procedură penală, în caz contrar neputând fi stabilit dacă aceste bunuri sunt egale cu valoarea probabilă a pagubei sau dacă este necesară instituirea măsurii asigurătorii și asupra bunurilor părții responsabile civilmente, în cazul în care măsura asigurătorie instituită asupra bunurilor inculpatului nu este suficientă pentru a acoperi valoarea prejudiciului.

S-a avut în vedere și împrejurarea că o măsură asigurătorie nu trebuie să aducă atingere dreptului de proprietate decât în măsura în care se justifică potrivit scopului prevăzut de legea penală, motiv pentru care nu este admisibilă instituirea măsurii asigurătorii „asupra tuturor bunurilor inculpatului, prezente și viitoare”.

În sprijinul acestei opinii jurisprudențiale, Curtea de Apel Brașov a anexat hotărâri judecătorești pronunțate de instanțe din cadrul Curții de Apel Brașov, dar și din țară. A făcut, totodată, referire la practica Înaltei Curți de Casație și Justiție din anul 2012 (Decizia nr. 132 din 19.01.2012, Decizia nr. 715 din data de 13.03.2012, Decizia nr. 1.532 din data de 11.05.2012).

1.3.2. Într-o a doua orientare a practicii, instanțele judecătorești au subliniat că dispozițiile privind condițiile generale de luare a măsurilor asigurătorii nu prevăd ca bunurile să fie identificate la momentul luării măsurii asigurătorii, astfel încât existența sau inexistența unor bunuri în patrimoniul inculpatului asupra cărora să se aplice sechestrul este o problemă de executare a măsurii dispuse de instanță. Ca atare, s-a considerat că judecătorul căruia i se solicită luarea unor asemenea măsuri nu are obligația de a face verificări cu privire la existența sau inexistența în patrimoniul inculpatului a bunurilor mobile sau imobile, ci măsura se dispune cu titlu generic asupra tuturor bunurilor mobile sau imobile ale acestuia, până la

concurența valorii probabile a prejudiciului necesar a fi reparat, chiar dacă inculpatul nu are bunuri în patrimoniu la momentul luării măsurii.

Instanțele au remarcat că art. 1 din Legea nr. 241/2005 stabilește, într-o manieră imperativă, că, în situația comiterii unei infracțiuni dintre cele prevăzute de această lege, luarea măsurilor asigurătorii este obligatorie. S-a apreciat că în cursul judecății, în cauzele penale pentru care legea prevede obligația de instituire a măsurilor asigurătorii, acestea se pot dispune asupra bunurilor mobile și imobile ale inculpatului, în mod generic, individualizarea bunurilor ținând de executarea hotărârii. S-a considerat că rațiunea pentru care legiuitorul a impus măsuri asigurătorii, fără a face distincție dacă în patrimoniul debitorului există sau nu bunuri valorificabile, este aceea că patrimoniul, ca universalitate juridică, are cel mai adesea caracteristici dinamice, astfel încât sechestrul aplicat poartă atât asupra bunurilor și drepturilor prezente, cât și a celor viitoare, instanța fiind datoare să dispună aplicarea măsurilor asigurătorii asupra bunurilor din patrimoniul inculpatului.

Totodată, în considerarea dispozițiilor art. 7 lit. e) din Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești, republicată, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare *Legea nr. 188/2000*, potrivit căreia executorul judecătoresc are, între altele, atribuția de a aplica măsurile asigurătorii dispuse de instanța judecătorească, s-a precizat că în cazul infracțiunilor prevăzute de Legea nr. 241/2005, dispozițiile art. 213 alin. (6) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare *Legea nr. 207/2015*, conform căreia măsurile asigurătorii dispuse de instanțele judecătorești sau de alte organe competente se duc la îndeplinire în conformitate cu dispozițiile referitoare la executarea silită, se aplică corespunzător. Or, procedura de punere în executare este reglementată de Codul de procedură civilă, la care trimite art. 600 alin. (3) din Codul de procedură penală, iar din analiza dispozițiilor art. 660 din Codul de procedură civilă rezultă că executorul judecătoresc are posibilitatea identificării acestor bunuri în cadrul etapei executării.

S-a mai arătat că bunurile mobile și imobile pe care se poate pune sechestrul nu se limitează la bunurile impozabile înscrise în evidența organelor fiscale, organele de executare putând identifica la fața locului și alte bunuri aparținând inculpatului.

În susținerea acestui punct de vedere, Curtea de Apel Brașov a anexat hotărâri judecătorești pronunțate de instanțe din cadrul Curții de Apel Brașov, dar și din țară.

1.4. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

În sensul primei orientări jurisprudențiale, sesizarea formulată de Curtea de Apel Brașov a indicat trei decizii din anul 2012:

— Decizia nr. 132 din 19.01.2012, pronunțată în Dosarul nr. 1.455/62/2011 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală, în cadrul căreia s-a reținut că, întrucât „în speța dedusă judecătii partea civilă recurentă nu a indicat bunurile aflate în proprietatea inculpatului, instanța nu a putut aplica sechestrul asigurător, în condițiile în care nu erau identificate bunurile care ar fi constituit obiectul acestei măsuri”;

— Decizia nr. 715 din data de 13.03.2012, pronunțată în Dosarul nr. 2.952/108/2011 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală, care precizează că: „în mod corect instanța de fond a ajuns la concluzia că partea civilă nu a indicat bunurile, respectiv conturile inculpatului și părții responsabile civilmente astfel încât nu s-a putut dispune instituirea sechestrului” și

— Decizia nr. 1.532 din data de 11.05.2012, pronunțată în Dosarul nr. 2.753/87/2011 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală, în care s-a reținut că: „deși dispozițiile art. 11 din

Legea nr. 241/2005 prevăd că (...) luarea măsurilor asigurătorii este obligatorie, în cauză nu sunt îndeplinite condițiile pentru luarea unor asemenea măsuri întrucât, în urma demersurilor efectuate, nu au fost identificate bunuri mobile sau imobile care să aparțină inculpatei”.

Practica menționată este însă anterioară intrării în vigoare a noului Cod de procedură penală.

Raportul întocmit de către judecătorul-raportor relevă că în practica instanței supreme există decizii pronunțate după intrarea în vigoare a celor două coduri, în sensul celei de a doua orientări jurisprudențiale, care susține caracterul obligatoriu al măsurii asigurătorii atunci când legea o prevede, independent de individualizarea prealabilă a bunurilor. Astfel:

— Încheierea nr. 1.051 din data de 28 noiembrie 2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală, pronunțată în Dosarul nr. 3.612/1/2016, arată că, spre deosebire de facultatea de a lua măsurile procesuale analizate, dispozițiile art. 20 din Legea nr. 78/2000 impun „caracterul obligatoriu al luării măsurilor asigurătorii, dacă există indicii privind săvârșirea infracțiunilor expres și limitativ prevăzute de legea specială de către persoana ale cărei bunuri urmează a fi supuse sechestrului”;

— Încheierea nr. 996 din data de 8 noiembrie 2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală, pronunțată în Dosarul nr. 3.615/1/2016, menționează că, „Potrivit dispozițiilor art. 20 din Legea nr. 78/2000, în cazul în care s-a săvârșit o infracțiune dintre cele prevăzute în capitolul III din aceeași lege, luarea măsurilor asigurătorii este obligatorie, ceea ce înseamnă că dispunerea acestora nu este lăsată la aprecierea organului judiciar. Însă și în această situație, organul judiciar trebuie să respecte exigențele de proporționalitate a ingerinței statului cu scopul urmărit prin dispunerea măsurii”;

— Încheierea nr. 394 din data de 11 mai 2016, pronunțată în Dosarul nr. 1.757/1/2016, precizează: „câtă vreme textul alin. (5) al art. 249 Cod procedură penală nu impune, explicit, condiția ca bunul respectiv să fie proprietatea exclusivă a suspectului sau inculpatului, apărarea dreptului de proprietate a codevălmașului inocent urmează a se realiza într-un alt cadru procesual — civil, iar nu penal. Judecătorul de drepturi și libertăți constată, de altfel, că nicio dispoziție din materia măsurilor asigurătorii nu exceptează de la aplicarea acestor măsuri bunurile proprietate codevălmașă a soților, întrucât acolo unde legiuitorul a înțeles să instituie vreo excepție a făcut-o în mod expres”;

— Încheierea nr. 166 din data de 29 februarie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 958/1/2016, stabilește că: „în cauză, sunt incidente atât dispozițiile art. 20 din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cât și dispozițiile art. 32 din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, potrivit cărora luarea măsurilor asigurătorii este obligatorie în cazul în care s-a săvârșit o infracțiune dintre cele prevăzute în capitolul III din Legea nr. 78/2000, o infracțiune de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului. (...) Susținerea apărătorului ales al contestatorului, în sensul că bunurile asupra cărora a fost instituită măsura asigurătorie nu au fost evaluate și nici individualizate, unele dintre acestea reprezentând bunuri comune, deținute împreună cu alte persoane, nu poate fundamenta o soluție de admitere a prezentei contestații și de desființare a ordonanței procurorului. (...) Nicio dispoziție din materia măsurilor asigurătorii nu exceptează de la aplicarea acestora bunurile proprietate comună, întrucât acolo unde legiuitorul a înțeles să excepteze de la dispunerea unor asemenea măsuri de constrângere reală a făcut-o în mod expres. (...) Existența proprietății comune asupra bunurilor

imobile urmărite constituie numai un impediment temporar în realizarea executării silite, care nu contravine naturii juridice a măsurilor asigurătorii, împărțirea bunurilor aflate în devălmășie constituind o problemă de executare”, iar

— Încheierea nr. 190 din data de 4 martie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 987/1/2016, menționează că: „în cazul infracțiunilor grave, cum este și fapta de spălare de bani cercetată în cauza de față, este rațional și, totodată, necesar ca sechestrul să fie instituit cât mai rapid în cursul urmăririi penale, pentru a împiedica suspectul/inculpatul să înstrăineze bunurile sau beneficiul infracțiunii. Acest specific al cauzelor penale de natura celei de față justifică și obligativitatea luării măsurilor asigurătorii (act procesual) chiar înainte de identificarea exactă a tuturor bunurilor mobile sau imobile aflate în posesia unui anumit suspect și indisponibilizarea lor efectivă (act procedural). O atare concluzie se desprinde din interpretarea coroborată a art. 252 alin. (1) și art. 254 Cod de procedură penală (care ambele fac distincție între actul prin care se înființează sechestrul și actul prin care se aplică acesta), rezultând, prin urmare, că legalitatea luării unei măsuri asigurătorii — etapă inițială — nu este condiționată de individualizarea propriu-zisă a bunurilor indisponibilizate — etapă subsecventă”.

2. Opinia Curții de Apel Brașov

Curtea de Apel Brașov, autoarea sesizării, a propus ca, în temeiul art. 471 alin. (2) teza finală din Codul de procedură penală, soluția ce se va pronunța să fie una în sensul primei orientări jurisprudențiale, astfel: „Luarea măsurii asigurătorii de către instanță în cursul judecății, chiar și în situația obligativității luării unei astfel de măsuri stabilite prin lege, este condiționată de existența de bunuri în patrimoniul inculpatului sau al părții responsabile civilmente asupra cărora să se poată aplica măsura asigurătorie, a căror descriere și evaluare să fie posibile la momentul înființării acestei măsuri”.

3. Opinia procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

Prin Adresa nr. 1.785/C/1.938/III-5/2017, cu referire la chestiunea de drept ce face obiectul sesizării, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a arătat că cerința existenței bunurilor asupra cărora se instituie măsurile asigurătorii în patrimoniul persoanei vizate de aceste măsuri trebuie privită diferit, în funcție de natura măsurii asigurătorii dispuse: bunurile mobile și imobile ce fac obiectul sechestrului asigurător trebuie să existe, la momentul dispunerii măsurii, în patrimoniul suspectului sau inculpatului, respectiv al părții responsabile civilmente, în timp ce măsura popririi asigurătorii poate viza atât sume de bani existente, cât și sume de bani viitoare.

Cu referire la chestiunea de drept ce face obiectul sesizării, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a arătat că sesizarea formulată de Colegiul de conducere al Curții de Apel Brașov relevă existența a două opinii jurisprudențiale în materia semnalată.

3.1. Astfel, într-o primă opinie, s-a apreciat că pentru instituirea măsurii asigurătorii, chiar și în situația obligativității luării unei astfel de măsuri, este necesar să existe bunuri în patrimoniul inculpatului asupra cărora să se poată aplica măsura asigurătorie; în acest sens s-a arătat că judecătorul, din oficiu sau fiind investit cu o astfel de cerere, înainte de a lua măsura sechestrului asigurător asupra bunurilor inculpatului sau ale părții responsabile civilmente, trebuie să facă verificări pentru a stabili dacă există vreun bun în patrimoniul inculpatului sau al părții responsabile civilmente, altfel, măsura asigurătorie este una pur formală și fără efect dacă se constată ulterior de către organul de executare că nu există niciun bun în patrimoniul

inculpatului asupra căruia să se poată institui măsura asigurătorie.

Au fost invocate un număr de 31 de hotărâri (încheieri, sentințe și decizii penale) pronunțate de instanțe din circumscripția a 10 curți de apel, dintre care una rămasă definitivă înainte de intrarea în vigoare a noului Cod de procedură penală (anexele nr. 1—31).

Dintre acestea au fost considerate irelevante:

— 4 hotărâri — menționate în sesizare în susținerea ambelor opinii, dar valorificate în cea de-a doua opinie jurisprudențială (Sentința penală nr. 690 din 9 decembrie 2015, pronunțată de Tribunalul Giurgiu în Dosarul nr. 305/122/2013, definitivă prin Decizia penală nr. 778/A din 5 mai 2016, pronunțată de Curtea de Apel București — anexa nr. 5; Sentința penală nr. 266 din 5 iulie 2013, pronunțată de Judecătoria Zalău în Dosarul nr. 3.943/337/2012, definitivă prin Decizia penală nr. 731/A din 17 septembrie 2014 a Curții de Apel Cluj — anexa nr. 9; Sentința penală nr. 165 din 29 aprilie 2015, pronunțată de Tribunalul Constanța în Dosarul nr. 6.990/118/2014, definitivă prin Decizia penală nr. 951/P din 23 octombrie 2015 a Curții de Apel Constanța — anexa nr. 16; Sentința penală nr. 316 din 28 aprilie 2016 a Tribunalului Argeș, pronunțată în Dosarul nr. 4.214/109/2015, definitivă prin Decizia penală nr. 123/A din 15 februarie 2017 a Curții de Apel Pitești — anexa nr. 19);

— 2 hotărâri: Sentința penală nr. 163 din 25 martie 2014, pronunțată de Tribunalul Bacău în Dosarul nr. 4.886/110/2013, definitivă prin Decizia penală nr. 727 din 3 octombrie 2014 a Curții de Apel Bacău, în care, ca urmare a desființării hotărârii de fond în calea de atac, s-a dispus instituirea sechestrului asigurător asupra bunurilor mobile și imobile ale inculpaților, în mod generic, ceea ce reliefează cea de-a doua orientare jurisprudențială — anexa nr. 3, și Sentința penală nr. 172/P.I. din 26 aprilie 2016, pronunțată de Tribunalul Timiș în Dosarul nr. 8.437/30/2015, definitivă prin Decizia penală nr. 1.241 din 17 octombrie 2016 a Curții de Apel Timișoara, prin care instanța de fond a dispus aplicarea măsurii sechestrului asigurător asupra bunurilor mobile și imobile ale inculpatului și ale părții responsabile civilmente, fără a fi identificate și individualizate, ilustrând cea de-a doua orientare jurisprudențială — anexa nr. 29;

— 3 hotărâri — se referă la cauze penale în care nu există obligativitatea luării măsurilor asigurătorii (Încheierea nr. 209 din 31 mai 2016 a Judecătoriei Năsăud, pronunțată în Dosarul nr. 2.635/265/2015/al, definitivă prin necontestare — anexa nr. 7; Sentința penală nr. 115 din 26 octombrie 2016, pronunțată de Judecătoria Jibou în Dosarul nr. 1.136/1.752/2015, definitivă prin Decizia penală nr. 195/A din 9 februarie 2017 a Curții de Apel Cluj — anexa nr. 8, și Sentința penală nr. 204 din 4 mai 2016 a Judecătoriei Sectorului 6 București, pronunțată în Dosarul nr. 15.841/303/2015, definitivă prin Decizia penală nr. 1.599 din 25 octombrie 2016 a Curții de Apel București, Secția I penală — anexa nr. 27).

3.2. Referindu-se la cea de-a doua orientare jurisprudențială, care a stabilit că măsura asigurătorie se poate dispune asupra bunurilor mobile și imobile ale inculpatului, în mod generic, chiar dacă nu există nicio dovadă că ar exista bunuri în patrimoniul acestuia, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a precizat că s-a avut în vedere împrejurarea că în cadrul condițiilor generale de luare a măsurilor asigurătorii nu se prevede obligația ca bunurile să fie identificate la momentul luării măsurii asigurătorii. S-a menționat că, în această orientare, existența sau inexistența unor bunuri în patrimoniul inculpatului asupra cărora să se aplice sechestrul este o problemă de executare a măsurii dispuse de instanță.

În acest sens au fost invocate un număr de 41 de hotărâri (încheieri, sentințe și decizii penale) pronunțate de instanțe din circumscripția a 10 curți de apel (anexele nr. 32—72), dintre care 9 hotărâri au rămas definitive înainte de intrarea în vigoare a noului Cod de procedură penală.

Dintre acestea au fost considerate irelevante 2 hotărâri, întrucât se referă la cauze penale în care nu există obligativitatea luării măsurilor asigurătorii: Sentința penală nr. 1.085 din 14 mai 2012, pronunțată de Judecătoria Sectorului 5 București în Dosarul nr. 21.143/302/2011, definitivă prin Decizia penală nr. 138 din 24 ianuarie 2013 a Curții de Apel București — Secția I penală — anexa nr. 50, și Sentința penală nr. 6 din 14 ianuarie 2015, pronunțată de Judecătoria Jibou în Dosarul nr. 967/1.752/2014, definitivă prin Decizia penală nr. 473/A din 30 martie 2015 a Curții de Apel Cluj (anexa nr. 60).

În susținerea primei opinii jurisprudențiale a fost exemplificată jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală, respectiv deciziile nr. 132 din 19 ianuarie 2012, pronunțată în Dosarul nr. 1.455/62/2011, nr. 1.532 din 11 mai 2012, pronunțată în Dosarul nr. 2.753/87/2011, și Decizia nr. 715 din 13 martie 2012, pronunțată în Dosarul nr. 2.952/108/2011.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a apreciat că hotărârile exemplificate în sesizare, în susținerea ambelor orientări jurisprudențiale, sunt relevante, chiar dacă au rămas definitive anterior intrării în vigoare a Legii nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesuale penale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 515 din 14 august 2013, cu modificările ulterioare, întrucât normele juridice anterioare, reținute în cuprinsul acestor hotărâri (art. 163 — 167 din Codul de procedură penală anterior) se regăsesc în reglementarea actuală (art. 249 — 259 din Codul de procedură penală).

A precizat că măsurile asigurătorii prevăzute în art. 249 — 256 din Codul de procedură penală în titlul V (Măsurile preventive și alte măsuri procesuale), capitolul III (Măsurile asigurătorii, restituirea lucrurilor și restabilirea situației anterioare săvârșirii infracțiunii) cuprind reglementări similare cu cele din Codul de procedură penală anterior (art. 163 — 170) în ceea ce privește: natura normei (măsură procesuală cu caracter real, funcționalitatea fiind doar asigurătorie, și nu reparatorie), scopul (necesitatea de a conferi părții civile și statului protecție împotriva insolabilității debitorului și de a garanta posibilitatea unei reparări eficiente a pagubei produse prin infracțiune, a executării amenzii ori a măsurilor de siguranță a confiscării speciale sau extinse), efectul măsurii (indisponibilizarea bunurilor în sensul că cel care le are în proprietate pierde dreptul de a le înstrăina sau greva de sarcini), obiect (bunuri mobile corporale și incorporale sau sume de bani datorate de către terți celui față de care se ia măsura — în cazul popririi și bunurile imobile în cazul notării ipotecare).

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a arătat că jurisprudența Curții Constituționale referitoare la excepțiile de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 250 din Codul de procedură penală statuează că *măsura asigurătorie, indiferent de organul judiciar care o instituie, trebuie motivată, fiind necesar să se arate, în cuprinsul actului prin care se dispune (ordonanță sau încheiere), îndeplinirea condițiilor legale privind necesitatea dispunerii măsurii și, de asemenea, întinderea prejudiciului sau a valorii necesare pentru care se solicită sechestrul și valoarea care urmează a fi garantată în acest fel.*

Totodată, a menționat că în jurisprudența Curții Constituționale referitoare la excepțiile de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 20 din Legea nr. 78/2000 (Decizia nr. 10 din 14 ianuarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 248 din 4 aprilie 2016) și a dispozițiilor art. 11 din Legea nr. 241/2005 (Decizia nr. 320 din 17 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 636 din 18 august 2016) s-a constatat că *dispunerea măsurilor asigurătorii și instituirea sechestrului asigurător se fac pe baza valorilor implicate în cauză (valoarea prejudiciului sau a sumelor probabile ce trebuie confiscate, bonitatea suspectului sau a inculpatului, valoarea patrimoniului de care acesta dispune) și sunt lăsate, de regulă, la aprecierea organelor judiciare. De la această regulă, Codul de procedură penală și legile speciale prevăd excepții referitoare atât la obligativitatea instituirii sechestrului asigurător, cât și la imposibilitatea luării măsurilor asigurătorii, acestea din urmă având drept criterii calitatea titularilor și tipul bunurilor* (paragraful 14 din Decizia nr. 10 din 14 ianuarie 2016). De asemenea, instanța de contencios constituțional a reținut (paragraful 17 din Decizia nr. 10 din 14 ianuarie 2016) că *reglementarea acestor excepții a fost determinată în mod special de importanța relațiilor sociale ocrotite prin acestea, de caracteristicile elementelor constitutive ale laturii obiective a acestei infracțiuni și de pericolul social crescut al faptelor incriminate, iar acest fapt obligă organele judiciare la luarea măsurilor asigurătorii în cazul unor infracțiuni ce au un obiect material care poate atinge valori foarte mari și al căror pericol social este, de asemenea, foarte ridicat (...) caracterul obligatoriu al măsurilor asigurătorii având rolul de a împiedica sustragerea, ascunderea sau înstrăinarea bunurilor ce fac obiectul lor* (paragraful 23 din Decizia nr. 320 din 17 mai 2016).

Potrivit opiniei procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, măsurile asigurătorii se realizează prin aplicarea pe bunurile indisponibilizate a unui sechestr [art. 249 alin. (2) din Codul de procedură penală], iar în funcție de obiectul măsurilor, doctrina l-a clasificat în: sechestrul penal *asupra bunurilor mobile corporale* (art. 252 din Codul de procedură penală), sechestrul penal *asupra bunurilor imobile* — notarea ipotecară [art. 253 alin. (4) din Codul de procedură penală] sau *poprire* (art. 254 din Codul de procedură penală). În cuprinsul art. 249 alin. (8) din Codul de procedură penală, legiuitorul a prevăzut limitele în care pot fi urmărite bunurile, neputând a fi sechestrate bunuri care aparțin unei autorități sau instituții publice, unei alte persoane de drept public sau cele exceptate de lege.

S-a arătat că dispozițiile art. 252 din Codul de procedură penală reglementează obligația organului care procedează la aplicarea sechestrului să identifice și să evalueze bunurile sechestrate, iar alin. (2) al aceluiași text prevede necesitatea ridicării obligatorii a bunurilor care fac obiectul măsurii în cazul bunurilor perisabile, obiectelor din metale sau pietre prețioase, mijloacelor de plată străine, titlurilor de valoare internă, obiectelor de artă și de muzeu, colecțiilor de valoare și sumelor de bani.

De asemenea, conform art. 253 din Codul de procedură penală, toate procedurile de identificare, evaluare a obiectelor găsite, precum și activitățile organelor de executare se consemnează într-un proces-verbal de sechestr în care vor fi descrise activitățile desfășurate, evaluarea bunurilor, măsurile luate în legătură cu acestea, obiectele suspectului/inculpatului, ale părții responsabile civilmente sau ale persoanei interesate, precum și posibilitatea ca bunurile să fie valorificate la cerere sau din oficiu de către organele judiciare.

Tot astfel, potrivit art. 253 alin. (4) și (5) din Codul de procedură penală, sunt obligatorii notarea ipotecară asupra bunurilor sechestrate și înscrierea ipotecară asupra bunurilor mobile sechestrate.

În acest context, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a arătat că instanța de contencios constituțional a stabilit că *„a doua etapă din cadrul procedurii privind măsurile asigurătorii, după dispunerea lor de către organul judiciar competent, constă în executarea lor, aducerea lor la îndeplinire. Sechestrul asigurător se instituie diferențiat în funcție de tipul bunurilor, mobile sau imobile, iar dispoziția de sechestrare conține fie descrierea bunului, fie valoarea până la concurența căreia se estimează despăgubirea ori confiscarea specială sau extinsă”* (paragraful 20 din Decizia nr. 629/2015).

Astfel, în raport cu aceste dispoziții s-a susținut că se poate concluziona că bunurile trebuie să existe în patrimoniul persoanei vizate de sechestrul asigurător la momentul aducerii la îndeplinire a măsurii.

Totodată, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a menționat că un alt argument care susține această concluzie este faptul că, la momentul instituirii sechestrului asigurător, bunurile trebuie evaluate, prin raportare la valoarea probabilă a pagubei, altfel prin indisponibilizarea tuturor bunurilor mobile sau imobile s-ar ajunge la o valoare superioară valorii probabile a pagubei.

Pe de altă parte, opinia formulată de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție arată că măsurile de publicitate obligatorii, atât în cazul bunurilor imobile sechestrate (registru de carte funciară), cât și al bunurilor mobile supuse aceleiași măsuri (arhiva de garanții reale mobiliare) nu pot fi dispuse asupra unui bun viitor, imposibil de evaluat, incert de regăsit în patrimoniul vizat de măsură.

Aceeași concluzie se impune și din perspectiva analizei dispozițiilor art. 952 din Codul de procedură civilă cu privire la sechestrul asigurător, care prevăd că sechestrul asigurător constă în indisponibilizarea bunurilor mobile sau/și imobile urmăribile ale debitorului *aflăte în posesia acestuia sau a unui terț* în scopul valorificării lor în momentul în care creditorul unei sume de bani va obține un titlu executoriu.

S-a considerat că rațiunea instituirii măsurilor asigurătorii în materie penală nu diferă de cele în materie civilă sau fiscală, finalitatea fiind aceeași, respectiv conservarea șanselor de executare a viitorului titlu executoriu, subliniindu-se că în situația adoptării, în cadrul procesului penal, a măsurilor asigurătorii pentru conservarea drepturilor părții civile cu privire la despăgubiri, dreptul asigurat este unul care va fi valorificat în cadrul unei executări silite civile, astfel că vor fi avute în vedere limitările prevăzute de legea civilă și procesual civilă în privința bunurilor urmăribile.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a susținut că doctrina și jurisprudența au statuat, în materie procesual civilă, că măsurile asigurătorii sunt mijloace procesuale, iar nu măsuri de executare silite, având ca scop asigurarea creditorului asupra posibilității de realizare efectivă a executării silite, dacă va obține titlul executoriu.

În ceea ce privește poprirea s-a susținut că, potrivit art. 254 din Codul de procedură penală, obiectul acestei măsuri îl formează sumele de bani datorate cu orice titlu suspectului ori inculpatului sau părții responsabile civilmente de către o a treia persoană ori de către cel păgubit. Întrucât scopul instituirii popririi este acela de a imobiliza de la terțul poprit sumele de bani datorate inculpatului sau părții responsabile civilmente, pentru ca aceștia să nu procedeze la ascunderea sau cheltuirea

lor, pentru înființarea popririi, s-a apreciat că creanța va trebui să fie certă și lichidă (în cuantum determinat sau determinabil), dar nu și neapărat exigibilă, scadentă.

Prin urmare, în opinia formulată de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție s-a considerat că pot fi supuse popririi și sume pe care terțul le va datora în viitor debitorului, însă în baza unor raporturi juridice preexistente la momentul instituirii măsurii asigurătorii. S-a susținut că această concluzie se desprinde și din interpretarea dispozițiilor prevăzute de art. 254 alin. (2) din Codul de procedură penală, din care reiese că sumele de bani asupra cărora s-a dispus poprirea vor fi consemnate de către debitori la dispoziția organului judiciar care a dispus poprirea sau a organului de executare în 5 zile de la scadență, admițându-se, implicit, că la momentul luării măsurii sumele nu erau datorate de terțul poprit.

De altfel, s-a precizat că și dispozițiile procesual civile, respectiv art. 970 din Codul de procedură civilă, prevăd că poprirea asigurătorie se poate înființa asupra sumelor de bani, titlurilor de valoare sau altor bunuri mobile incorporabile urmăribile datorate debitorului de o a treia persoană sau pe care aceasta i le va datora în viitor și în temeiul unor raporturi juridice existente.

Pe de altă parte, s-au apreciat drept relevante în materia popririi și dispozițiile art. 781 din Codul de procedură civilă, care se referă la sumele de bani, titlurile de valoare sau alte bunuri mobile incorporabile urmăribile, datorate debitorului ori deținute în numele său de o a treia persoană sau pe care aceasta din urmă i le va datora în viitor, în temeiul unor raporturi juridice existente. S-a subliniat că și doctrina a consacrat faptul că pot face obiectul măsurii popririi și sumele de bani ce vor fi datorate în viitor.

În concluzie, s-a menționat că cerința existenței bunurilor asupra cărora se instituie măsurile asigurătorii în patrimoniul persoanei vizate de aceste măsuri trebuie privită diferit, în funcție de felul măsurii asigurătorii dispuse: bunurile mobile și imobile ce fac obiectul sechestrului asigurător trebuie să existe, la momentul dispunerii măsurii, în patrimoniul suspectului sau inculpatului, respectiv părții responsabile civilmente, în timp ce măsura popririi asigurătorii poate viza atât sume de bani existente, cât și sume de bani viitoare.

4. Raportul asupra recursului în interesul legii

În raportul întocmit în cauză, judecătorul-raportor a apreciat că din interpretarea coroborată a art. 471 și art. 472 din Codul de procedură penală este admisibilă sesizarea referitoare la obligativitatea luării măsurilor asigurătorii în cauzele penale aflate în cursul judecării, atunci când din verificările efectuate a rezultat că inculpatul nu are niciun bun în proprietate.

Judecătorul-raportor a apreciat că nicio dispoziție din Codul de procedură penală ori din Codul de procedură civilă nu susține necesitatea identificării prealabile a bunurilor în procedura sechestrului asigurător. Dimpotrivă, a subliniat că art. 954 din Codul de procedură civilă prevede explicit lipsa obligației de a fi individualizate bunurile asupra cărora se solicită să se înființeze sechestrul.

Prin urmare, indiferent dacă legea prevede că luarea măsurilor asigurătorii este obligatorie sau că instituirea acestora este lăsată la latitudinea judecătorului ori procurorului, soluția rămâne aceeași, și anume: determinarea bunurilor ce vor fi puse sub sechestrul revine executorului judecătoresc, în faza de executare a măsurii asigurătorii, precizând că, la același moment procesual, urmează a fi discutate și eventualele contestații ale debitorului cu privire la caracterul sesizabil/inesizabil al unor bunuri sechestrate, la

compatibilitatea bunurilor puse sub sechestrul cu mărimea creanței reclamate de către creditor etc.

5. Înalta Curte de Casație și Justiție, examinând sesizarea cu recurs în interesul legii, raportul întocmit de judecătorul-raportor și dispozițiile legale ce se solicită a fi interpretate în mod unitar, reține următoarele:

5.1. Dispoziții legale aplicabile

5.1.1. Constituția României

Art. 53

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.

(2) Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.”

5.1.2. Codul de procedură penală

Capitolul II

Acțiunea civilă

Articolul 19

Obiectul și exercitarea acțiunii civile

„(...) (2) Acțiunea civilă se exercită de persoana vătămată sau de succesorii acesteia, care se constituie parte civilă împotriva inculpatului și, după caz, a părții responsabile civilmente. (...)

(5) Repararea prejudiciului material și moral se face potrivit dispozițiilor legii civile.”

Capitolul III

Măsurile asigurătorii, restituirea lucrurilor și restabilirea

situației anterioare săvârșirii infracțiunii

Articolul 249

Condițiile generale de luare a măsurilor asigurătorii

„(1) Procurorul, în cursul urmăririi penale, judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată, din oficiu sau la cererea procurorului, în procedura de cameră preliminară ori în cursul judecării, poate lua măsuri asigurătorii, prin ordonanță sau, după caz, prin încheiere motivată, pentru a evita ascunderea, distrugerea, înstrăinarea sau sustragerea de la urmărire a bunurilor care pot face obiectul confiscării speciale sau al confiscării extinse ori care pot servi la garantarea executării pedepsei amenzii sau a cheltuielilor judiciare ori a reparării pagubei produse prin infracțiune.

(2) Măsurile asigurătorii constau în indisponibilizarea unor bunuri mobile sau imobile, prin instituirea unui sechestrul asupra acestora.

(3) Măsurile asigurătorii pentru garantarea executării pedepsei amenzii se pot lua numai asupra bunurilor suspectului sau inculpatului.

(4) Măsurile asigurătorii în vederea confiscării speciale sau confiscării extinse se pot lua asupra bunurilor suspectului sau inculpatului ori ale altor persoane în proprietatea sau posesia cărora se află bunurile ce urmează a fi confiscate.

(5) Măsurile asigurătorii în vederea reparării pagubei produse prin infracțiune și pentru garantarea executării cheltuielilor judiciare se pot lua asupra bunurilor suspectului sau inculpatului

și ale persoanei responsabile civilmente, până la concurența valorii probabile a acestora.

(6) Măsurile asigurătorii prevăzute la alin. (5) se pot lua, în cursul urmăririi penale, al procedurii de cameră preliminară și al judecății, și la cererea părții civile. Măsurile asigurătorii luate din oficiu de către organele judiciare prevăzute la alin. (1) pot folosi și părții civile.

(7) Măsurile asigurătorii luate în condițiile alin. (1) sunt obligatorii în cazul în care persoana vătămată este o persoană lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă.

(8) Nu pot fi sechestrate bunuri care aparțin unei autorități sau instituții publice ori unei alte persoane de drept public și nici bunurile exceptate de lege.”

Articolul 250

Contestarea măsurilor asigurătorii

„(1) Împotriva măsurii asigurătorii luate de procuror sau a modului de aducere la îndeplinire a acesteia suspectul ori inculpatul sau orice altă persoană interesată poate face contestație, în termen de 3 zile de la data comunicării ordonanței de luare a măsurii sau de la data aducerii la îndeplinire a acesteia, la judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în fond.

(2) Contestația nu este suspensivă de executare.

(3) Procurorul înaintează judecătorului de drepturi și libertăți dosarul cauzei, în termen de 24 de ore de la solicitarea dosarului de către acesta.

(4) Soluționarea contestației se face în camera de consiliu, cu citarea celui care a făcut contestația și a persoanelor interesate, prin încheiere motivată, care este definitivă. Participarea procurorului este obligatorie.

(5) Dosarul cauzei se restituie procurorului în termen de 48 de ore de la soluționarea contestației.

(5¹) Dacă, până la soluționarea contestației formulate conform alin. (1), a fost sesizată instanța prin rechizitoriu, contestația se înaintează, spre competentă soluționare, judecătorului de cameră preliminară. Dispozițiile alin. (4) se aplică în mod corespunzător.

(6) Împotriva modului de aducere la îndeplinire a măsurii asigurătorii luate de către judecătorul de cameră preliminară ori de către instanța de judecată, procurorul, suspectul ori inculpatul sau orice altă persoană interesată poate face contestație la acest judecător ori la această instanță, în termen de 3 zile de la data punerii în executare a măsurii.

(7) Contestația nu suspendă executarea și se soluționează, în ședință publică, prin încheiere motivată, cu citarea părților, în termen de 5 zile de la înregistrarea acesteia. Participarea procurorului este obligatorie.

(8) După rămânerea definitivă a hotărârii se poate face contestație potrivit legii civile numai asupra modului de aducere la îndeplinire a măsurii asigurătorii.

(9) Întocmirea minutei este obligatorie.”

Articolul 250¹

Contestarea măsurilor asigurătorii dispuse în cursul judecății

„(1) Împotriva încheierii prin care s-a dispus luarea unei măsuri asigurătorii de către judecătorul de cameră preliminară, de instanța de judecată sau de instanța de apel, inculpatul, procurorul sau orice altă persoană interesată poate face contestație, în termen de 48 de ore de la pronunțare sau, după

caz, de la comunicare. Contestația se depune, după caz, la judecătorul de cameră preliminară, instanța de judecată sau instanța de apel care a pronunțat încheierea atacată și se înaintează, împreună cu dosarul cauzei, după caz, judecătorului de cameră preliminară de la instanța ierarhic superioară, respectiv instanței ierarhic superioare, în termen de 48 de ore de la înregistrare.

(2) Contestația împotriva încheierii prin care judecătorul de cameră preliminară de la Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție a luat o măsură asigurătorie se soluționează de un complet format din 2 judecători de cameră preliminară, iar contestația împotriva încheierii prin care Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în primă instanță sau în apel, a luat o măsură asigurătorie se soluționează de Completul de 5 judecători.

(3) Contestația formulată potrivit alin. (1) nu este suspensivă de executare. Contestația se soluționează în termen de 5 zile de la înregistrare, în ședință publică, cu participarea procurorului și cu citarea inculpatului și a părților interesate care au formulat-o. Prevederile art. 425¹ și următoarele se aplică în mod corespunzător.”

Articolul 251

Organele care aduc la îndeplinire măsurile asigurătorii

„Ordonanța sau încheierea de luare a măsurii asigurătorii se aduce la îndeplinire de către organele de cercetare penală, precum și de către organele competente potrivit legii, din dispoziția organului de urmărire penală sau a judecătorului de cameră preliminară ori a instanței de judecată, după caz.”

Articolul 252

Procedura sechestrului

„(1) Organul care procedează la aplicarea sechestrului este obligat să identifice și să evalueze bunurile sechestrate, putând recurge, dacă este cazul, la evaluatori sau experți.

(2) Bunurile perisabile, obiectele din metale sau pietre prețioase, mijloacele de plată străine, titlurile de valoare interne, obiectele de artă și de muzeu, colecțiile de valoare, precum și sumele de bani care fac obiectul sechestrului vor fi ridicate în mod obligatoriu.

(3) Bunurile perisabile se predau autorităților competente, potrivit profilului de activitate, care sunt obligate să le primească și să le valorifice de îndată.

(4) Metalele sau pietrele prețioase ori obiectele confecționate cu acestea și mijloacele de plată străine se depun la cea mai apropiată instituție bancară.

(5) Titlurile de valoare interne, obiectele de artă sau de muzeu și colecțiile de valoare se predau spre păstrare instituțiilor de specialitate.

(6) Obiectele prevăzute la alin. (4) și (5) se predau în termen de 48 de ore de la ridicare. Dacă obiectele sunt strict necesare urmăririi penale, procedurii de cameră preliminară sau judecății, depunerea se face ulterior, dar nu mai târziu de 48 de ore de la pronunțarea în cauză a unei soluții definitive.

(7) Obiectele sechestrate se păstrează până la ridicarea sechestrului.

(8) Sumele de bani rezultate din valorificarea făcută potrivit alin. (3), precum și sumele de bani ridicate potrivit alin. (2) se depun în contul constituit potrivit legii speciale, în termen de cel mult 3 zile de la ridicarea banilor ori de la valorificarea bunurilor.

(9) Celelalte bunuri mobile sechestrate sunt puse sub sigiliu sau ridicate, putându-se numi un custode. (...)

5.1.3. Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale

Articolul 11

„În cazul în care s-a săvârșit o infracțiune prevăzută de prezenta lege, luarea măsurilor asigurătorii este obligatorie.”

5.1.4. Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție

Articolul 20

„În cazul în care s-a săvârșit o infracțiune dintre cele prevăzute în prezentul capitol, luarea măsurilor asigurătorii este obligatorie.”

5.1.5. Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului

Articolul 32

„În cazul în care s-a săvârșit o infracțiune de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, luarea măsurilor asigurătorii este obligatorie.”

5.1.6. Codul de procedură civilă

Aplicabilitatea generală a Codului de procedură civilă

Articolul 2

„(1) Dispozițiile prezentului cod constituie procedura de drept comun în materie civilă.

(2) De asemenea, dispozițiile prezentului cod se aplică și în alte materii, în măsura în care legile care le reglementează nu cuprind dispoziții contrare. (...)”

Titlul IV

Măsuri asigurătorii și provizorii

Capitolul I

Sechestrul asigurător

Secțiunea 1

Dispoziții generale

Articolul 953

Condiții de înființare

„(1) Creditorul care nu are titlu executoriu, dar a cărui creanță este constatată în scris și este exigibilă, poate solicita înființarea unui sechestrul asigurător asupra bunurilor mobile și imobile ale debitorului, dacă dovedește că a intentat cerere de chemare în judecată. (...)”

Articolul 954

Procedura de soluționare

„(1) (...) Creditorul nu este dator să individualizeze bunurile asupra cărora solicită să se înființeze sechestrul.”

5.2. Jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului

În cauză sunt incidente drepturile protejate de art. 1 paragrafele (1) și (2) din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale:

„(1) Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

(2) Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții sau a amenzilor.”

Totodată, prezintă relevanță în cauză textul art. 6 paragraful (2) din convenția menționată: „Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.”

Din studiul jurisprudenței Curții Constituționale a României rezultă că, *sub aspectul concret al problemei de practică neunitară identificate*, nu au fost pronunțate decizii relevante.

În legătură cu textele convenționale anterior menționate se reține însă că prin Decizia nr. 207 din 31 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 387 din 3 iunie 2015, Curtea Constituțională a constatat neconstituționalitatea dispozițiilor art. 250 alin. (6) din Codul de procedură penală și a arătat (paragraful 17) că prin Decizia din 18 septembrie 2006, pronunțată în Cauza *Mohammad Yassin Dogmoch împotriva Germaniei*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că instituirea unui sechestrul asigurător „nu reprezintă o judecată asupra unei acuzații în materie penală, în sensul art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, deoarece atât stabilirea unor drepturi de creanță ale unor terți, cât și confiscarea unor bunuri sunt măsuri ce urmează a fi luate ulterior, în cadrul unor proceduri separate”.

În același sens, în paragraful 19 al deciziei anterior menționate, instanța de contencios constituțional a reținut că „măsurile asigurătorii sunt o consecință a săvârșirii unei fapte penale și constau în indisponibilizarea temporară a unor bunuri mobile sau imobile prin instituirea unui sechestrul asupra lor. Până la dovedirea vinovăției în materie penală, indisponibilizarea instituită prin sechestrul nu afectează substanța dreptului avut asupra bunurilor supuse măsurii, întrucât acest lucru se poate realiza numai prin dispozitivul hotărârii care trebuie să cuprindă și cele hotărâte cu privire la măsurile asigurătorii”.

Se mai reține, deopotrivă, că prin Decizia nr. 629 din 8 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 868 din 20 noiembrie 2015, Curtea Constituțională a constatat constituționalitatea dispozițiilor art. 249 alin. (1) din Codul de procedură penală, arătând că: „sechestrul este o măsură asigurătorie de drept penal, iar nu o sancțiune penală, care poate fi dispusă împotriva persoanelor care au săvârșit fapte prevăzute de legea penală, dar nu ca o consecință a răspunderii penale, nedepinzând de gravitatea fetei săvârșite, neavând, așadar, caracter punitiv, ci eminentement preventiv” (paragraful 16).

Instanța de contencios constituțional a reiterat concluzia anterior menționată și în cadrul Deciziei nr. 894 din 17 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 168 din 4 martie 2016, arătând că luarea măsurilor asigurătorii nu are semnificația stabilirii vinovăției celor ce săvârșesc fapte penale, înaintea ca vinovăția acestora să fie stabilită printr-o hotărâre judecătorească definitivă (paragraful 24); totodată, a constatat că „ingerința generată prin dispunerea sechestrului asupra bunurilor imobile și mobile ale suspectului, inculpatului, persoanei responsabile civilmente ori ale altor persoane în proprietatea sau posesia cărora se află bunurile vizează drepturi fundamentale, respectiv dreptul de proprietate, este reglementată prin lege, respectiv art. 249 și următoarele din Codul de procedură penală, are ca scop legitim desfășurarea instrucției penale, fiind o măsură judiciară aplicabilă în cursul procesului penal, se impune, fiind adecvată în abstracto scopului legitim urmărit, este nediscriminatorie și este necesară într-o societate democratică, pentru protejarea valorilor statului de drept” (paragraful 30).

Nu în ultimul rând, faptul că luarea unei măsuri asigurătorii nu echivalează cu formularea unei acuzații penale — în sensul în

care această noțiune a fost definită de Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin Decizia din 23 aprilie 2009, pronunțată în Cauza *Kamburov II împotriva Bulgariei* (paragraful 22), ca „noțiune autonomă a Convenției”, independent de conotația pe care o are în sistemele naționale de drept ale statelor contractante — a fost menționat de instanța europeană și în Cauza *Arcuri contra Italiei*, arătându-se că astfel de proceduri, prin care nu se urmărește stabilirea unui grad de vinovăție raportat la o infracțiune săvârșită, au o natură preventivă, neputând constitui o acuzație în materie penală.

5.3. Poziția exprimată de Direcția agent guvernamental din cadrul Ministerul Afacerilor Externe

Prin Adresa nr. L1/6.634 din 5 septembrie 2017, Direcția agent guvernamental din cadrul Ministerul Afacerilor Externe a precizat că în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului nu s-au identificat informații relevante referitoare la problema de drept în discuție, ci au fost analizate alte aspecte referitoare la situația măsurilor asigurătorii în dreptul procesual penal român, în cauzele *Lordăchescu contra României* (Cererea nr. 32.899/09) și *Radu contra României* (Cererea nr. 484/08), în care s-a constatat că nu a existat o încălcare a articolului 1 al Protocolului adițional 1 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Din verificarea jurisprudenței indicate se reține că, în Cauza *Radu contra României*, Curtea Europeană a stabilit, în esență, că Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, cu modificările și completările ulterioare, conferă temei juridic legitim și suficient pentru dispunerea, în cadrul procedurilor penale, a unor măsuri de confiscare specială privind bunurile (bani și aur) aflate la domiciliul reclamantei, întrucât s-a considerat că aceste bunuri provin din săvârșirea de către soțul reclamantei a unor infracțiuni de trafic de persoane.

Totodată, în cadrul Deciziei pronunțate la 15 iunie 2017 în Cauza *Lordăchescu contra României*, aceeași instanță a arătat că, în ceea ce privește respectarea exigențelor impuse de art. 1 din Protocolul adițional 1 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, măsura confiscării speciale dispuse cu privire la un bun imobil aparținând reclamantei, dar achiziționat cu bani de la fiul său și proveniți din săvârșirea de infracțiuni de trafic de persoane și proxenetism, apare ca fiind necesară pentru o bună administrare a justiției în contextul luptei împotriva traficului de persoane, întrucât urmărește un scop legitim, de interes social general, acela al prevenirii săvârșirii unor alte asemenea infracțiuni.

6. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii, examinând problema de drept, constată că aceasta se referă la identificarea unui punct de vedere neunitar cu privire la *caracterul obligatoriu sau facultativ al luării măsurilor asigurătorii de către instanță în cursul judecății*, când din verificările efectuate rezultă că inculpatul nu are niciun bun în patrimoniu, *în cauzele penale pentru care legislația în vigoare prevede o astfel de obligație*, cum sunt: cauzele în care persoana vătămată este lipsită de capacitate de exercițiu sau are capacitatea de exercițiu restrânsă, cauzele ce au ca obiect infracțiunile de evaziune fiscală prevăzute de art. 9 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 672 din 27 iulie 2005, cu modificările ulterioare, prin raportare la art. 11 din aceeași lege, infracțiunile de spălare a banilor sau de finanțare a actelor de terorism, potrivit art. 32 din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru

instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 702 din 12 octombrie 2012, cu modificările și completările ulterioare, precum și în cauzele care au ca obiect infracțiuni de corupție și asimilate infracțiunilor de corupție, prevăzute în capitolul III din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 219 din 18 mai 2000, astfel cum dispune art. 20 din actul normativ menționat.

Fiind vorba despre o situație obiectivă (lipsa bunurilor din patrimoniul suspectului sau inculpatului) ce poate fi întâlnită relativ frecvent în practică, modul de soluționare a chestiunii de drept ce face obiectul sesizării este de interes și pentru situațiile în care luarea măsurilor asigurătorii este facultativă, fiind lăsată la aprecierea instanței de judecată, precum și pentru ipotezele prevăzute de lege în care asemenea măsuri asigurătorii se dispun asupra bunurilor altor persoane și ale persoanei responsabile civilmente.

Instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție susține că luarea măsurii asigurătorii depinde de existența unor bunuri în patrimoniul persoanei vizate de sechestrul. Dacă ar fi acceptat acest punct de vedere, ar trebui să se înțeleagă că punerea în executare a măsurii sechestrului trebuie analizată ca o situație premisă a luării măsurii sechestrului, și nu ca o consecință a dispunerii măsurii.

Nicio dispoziție din Codul de procedură penală ori din Codul de procedură civilă nu susține necesitatea identificării prealabile a bunurilor în procedura sechestrului asigurător. Dimpotrivă, legea generală referitoare la sechestrul, art. 954 din Codul de procedură civilă, vorbește explicit despre lipsa obligației de a fi individualizate bunurile asupra cărora se solicită să se înființeze sechestrul. Soluția se impune în toate situațiile, indiferent dacă legea prevede că luarea măsurilor asigurătorii este obligatorie sau prevede că instituirea acestora este lăsată la latitudinea judecătorului ori procurorului, fiind susținută și de doctrina din materia procesual civilă: „În ce privește forma cererii, art. 954 alin. (1) teza a doua NCPC prevede că nu există obligativitatea individualizării în cererea de sechestrul a bunurilor asupra cărora se solicită înființarea măsurii asigurătorii. Această soluție se justifică prin aceea că, la momentul solicitării înființării sechestrului, creditorul nu poate fi obligat să cunoască în detaliu bunurile pe care le are debitorul său, această operațiune fiind mai apropiată de momentul executării măsurii. Instituirea sechestrului este o măsură de urgență concepută a veni într-un moment de mare tensiune pentru creditor, care este confruntat cu pericolul creării sau sporirii stării de insolvabilitate a debitorului, iar orice investigații suplimentare cu privire la identificarea bunurilor susceptibile de punere sub sechestrul ar fi de natură să îndepărteze șansele acestuia de a obține o protecție provizorie într-un timp util.

Determinarea bunurilor ce vor fi puse sub sechestrul revine executorului judecătoresc, în faza de executare a măsurii asigurătorii. Tot în această fază procesuală se vor discuta și eventualele contestații ale debitorului cu privire la caracterul sesizabil/insesizabil al unor bunuri sechestrate, la compatibilitatea bunurilor puse sub sechestrul cu mărimea creanței reclamante de către creditor etc.” (*Noul Cod de procedură civilă comentat și adnotat*. Vol. II — Art. 527—1134. Coordonatori Viorel Mihai Ciobanu. Marian Nicolae — p. 1.270).

Modificarea procedurii de luare a măsurii sechestrului asigurător și introducerea unei condiții suplimentare (ca bunurile să existe și să fie indicate de cel care solicită luarea măsurii) nu sunt susținute nici de necesitatea corelării Codului de procedură

penală cu Constituția României (art. 53 din Constituția României, republicată) și nici de regulile procesului echitabil. Regimul executării măsurii sechestrului, de exemplu, existența unor categorii de bunuri asupra cărora măsura nu poate fi dispusă, ca și proporționalitatea măsurii cu scopul urmărit sunt condiții pe care judecătorul le examinează indiferent dacă procedura sechestrului este prevăzută expres de lege sau este lăsată la latitudinea judecătorului sau procurorului.

Instituirea unei măsuri asigurătorii obligă organul judiciar să stabilească un raport rezonabil de proporționalitate între scopul pentru care măsura a fost dispusă (de exemplu, în vederea confiscării bunurilor), ca modalitate de asigurare a interesului general, și protecția dreptului persoanei acuzate de a se folosi de bunurile sale, pentru a evita să se impună o sarcină individuală excesivă.

Proporționalitatea dintre scopul urmărit la instituirea măsurii și restrângerea drepturilor persoanei acuzate trebuie asigurată indiferent de modul în care legiuitorul a apreciat necesitatea dispunerii sechestrului, ca decurgând din lege sau ca fiind lăsată la aprecierea judecătorului. Condiția decurge atât din art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția europeană a drepturilor omului și libertăților fundamentale, cât și din art. 53 alin. (2) din Constituția României, republicată (*măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății*). Acest punct de vedere este exprimat în practica Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție (Încheierea nr. 195 din data de 8 martie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 988/1/2016, și, respectiv, Încheierea nr. 394 din data de 11 mai 2016, pronunțată în Dosarul nr. 1.757/1/2016), apreciindu-se că atunci când se dispune luarea unei măsuri asigurătorii, inclusiv de către procuror în cursul urmăririi penale, trebuie avute în vedere mai multe valori implicate în cauză, respectiv se impune o evaluare a prejudiciului produs prin infracțiune, astfel încât valoarea bunurilor sechestrate ce ar urma să fie valorificată în vederea despăgubirii părții civile să fie cât mai apropiată de valoarea prejudiciului pretins.

În cadrul unei anchete penale, sechestrul asigurător vizează în principal garantarea executării unor eventuale creanțe ce vor fi recunoscute în favoarea unor terți lezați prin acțiunea ce face obiectul judecății ori pentru a se garanta executarea unei eventuale sancțiuni constând în confiscarea unor bunuri. Totuși, „(..) atât stabilirea unor drepturi de creanță ale unor terți, cât și confiscarea sunt măsuri ce urmează a fi luate în cadrul unor proceduri separate, ulterioare, astfel încât procedura de instituire a sechestrului nu constituie o judecată asupra unei acuzații în materie penală, în sensul art. 6 din Convenție. Tot astfel, această procedură nu atinge nici problema de fond a unor drepturi și obligații cu caracter civil, care fac obiectul procedurii principale, astfel încât litigiul privind instituirea unui sechestr nu intră nici în domeniul civil reglementat de art. 6 [din Convenție], care nu este aplicabil în speță (CEDO. Secția a V-a, Decizia *Dogmoch c. Germaniei*, 8 septembrie 2006. 26.315/03, disponibilă pe www.legalis.ro).” [Noul Cod de procedură civilă comentat și adnotat, Vol. II — Art. 527—1134. Coordonatori Viorel Mihai Ciobanu. Marian Nicolae (p. 1.253)]

În aceste condiții, *un prim aspect* de interes pentru dezlegarea problemei de drept ce face obiectul sesizării este situația în care, la momentul instituirii măsurilor asigurătorii, în patrimoniul persoanei vizate de măsuri (suspect, inculpat, alte persoane sau persoana responsabilă civilmente) *nu există bunuri*. Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii fiind chemat să stabilească dacă o atare inexistență constituie sau nu un impediment în dispunerea de măsuri asigurătorii.

Analizând prevederile art. 249 alin. (2) din Codul de procedură penală, în raport cu celelalte dispoziții ce reglementează măsurile asigurătorii, se constată că textul nu distinge între bunuri prezente sau viitoare și nici nu limitează obiectul măsurilor asigurătorii la bunurile prezente, existente în patrimoniul persoanelor vizate de măsuri la momentul la care acestea au fost instituite.

Cum scopul instituirii acestor măsuri, menționat de art. 249 alin. (1) din Codul de procedură penală, este unul de interes social general, rezultă că unde textul de lege nu distinge, nici instanțele nu trebuie să distingă (*ubi lex non distinguere, nec nos distinguere debemus*), fiind pe deplin justificată includerea atât a bunurilor prezente, cât și a bunurilor viitoare (care fie nu există încă, fie există, însă în patrimoniul unor terți) sub imperiul măsurilor asigurătorii instituite.

Deși se poate considera că textul art. 254 din Codul de procedură penală se referă, în mod expres, la posibilitatea instituirii popririi asigurătorii asupra unor bunuri *viitoare*, în realitate, acest text tratează situația unor bunuri prezente, constând în creanțe ale persoanei vizate de poprire. Chiar și așa, nimic nu împiedică instituirea de măsuri asigurătorii în ipoteza inexistenței sau lipsei bunurilor din patrimoniul persoanei cu privire la care se dispune măsura, întrucât, între momentul instituirii și cel al punerii în executare, acest patrimoniu poate suferi transformări, prin includerea unor bunuri viitoare, mobile sau imobile, pentru care legea procesual penală nu conține vreo dispoziție de exceptare de la luarea și, respectiv, executarea măsurilor asigurătorii, câtă vreme este asigurat scopul prevăzut de dispozițiile art. 249 alin. (1) din Codul de procedură penală.

De altfel, o eventuală excludere a bunurilor viitoare de la instituirea sau executarea măsurilor asigurătorii contravine însuși scopului instituirii unor asemenea măsuri, astfel cum este prevăzut de lege. În realitate, existența sau inexistența bunurilor în patrimoniul suspectului, inculpatului, altor persoane sau persoanei responsabile civilmente nu interesează faza *instituirii* măsurilor asigurătorii, ci privește faza procesuală următoare, aceea a *executării* dispozițiilor instanței privind luarea unor asemenea măsuri, aspect care rezultă din prevederile art. 250—254 din Codul de procedură penală.

Concret, din analiza dispozițiilor art. 249, 251 și 252 din Codul de procedură penală rezultă că dispoziția de luare a măsurii asigurătorii este atributul procurorului, judecătorului de cameră preliminară sau instanței de judecată și reprezintă o fază procesuală *distinctă* de aducerea sa la îndeplinire.

Acest lucru rezultă din interpretarea art. 253, 254 și 255 din Codul de procedură penală, potrivit cărora identificarea și evaluarea bunurilor supuse măsurilor asigurătorii se realizează în cadrul *executării* măsurii dispuse, de către organul competent să aducă la îndeplinire dispoziția organului de urmărire penală sau a judecătorului de cameră preliminară ori a instanței de judecată, după caz. Astfel, există o atribuție stabilită în sarcina executorilor judecătorești prin art. 7 lit. e) din Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești, republicată, cu modificările și completările ulterioare, constând în aplicarea *măsurilor asigurătorii dispuse de instanța judecătorească*, text în acord cu dispozițiile art. 213 alin. (6) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, care prevede, între altele, că măsurile asigurătorii dispuse de instanțele judecătorești sau de alte organe competente „*se duc la îndeplinire în conformitate cu dispozițiile referitoare la executarea silită, care se aplică în mod corespunzător*”.

În același context al celor două faze procesuale, luarea măsurii și punerea în executare a măsurii, se reține că, prin Decizia nr. 24 din 20 ianuarie 2016 a Curții Constituționale,

publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 276 din 12 aprilie 2016, textul art. 250 alin. (6) din Codul de procedură penală a fost declarat parțial neconstituțional, deoarece *nu prevedea posibilitatea contestării luării măsurii asigurătorii de către judecătorul de cameră preliminară ori de către instanța de judecată*, considerându-se că lipsa unei căi de atac separate îndreptate împotriva însuși fondului dispunerii măsurii contravine drepturilor consacrate de art. 21 alin. (1) și (3), art. 44 și art. 129 din Constituția României, republicată. În acest sens, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară a fost introdusă posibilitatea formulării căilor de atac împotriva luării măsurii asigurătorii de către judecătorul de cameră preliminară ori de către instanța de judecată, prin adăugarea în Codul de procedură penală a unui nou articol, 250¹, și modificarea atât a textului art. 250 [prin introducerea alin. (5¹)], cât și pe cel al art. 251 din actul normativ arătat.

Totodată, se observă că art. 250 alin. (8) din Codul de procedură penală menționează expres că o eventuală contestație formulată după rămânerea definitivă a hotărârii de instituire a unei măsuri asigurătorii mai poate privi doar maniera de aducere la îndeplinire a măsurii, mai exact, executarea măsurii, legea care guvernează o atare contestație la executare fiind legea civilă.

Sub un *al doilea aspect*, referitor la opinia exprimată de prima orientare jurisprudențială privind necesitatea întreprinderii unor verificări prealabile ale existenței bunurilor care ar putea face obiectul măsurilor asigurătorii dispuse, se constată că dispozițiile care reglementează condițiile generale privind măsurile asigurătorii în procesul penal, cuprinse în titlul V capitolul III din Codul de procedură penală, nu includ necesitatea indicării prealabile a bunurilor aparținând persoanei împotriva căreia se solicită luarea măsurii, după cum nu se prevede nici obligația instanței de judecată sau organului de urmărire penală ca, prealabil dispunerii măsurii, să procedeze la identificarea *in concreto* a bunurilor asupra cărora se va institui măsura asigurătorie. Nici nu s-ar putea impune asemenea condiții, câtă vreme, în raport cu scopul pentru care sunt instituite măsurile

asigurătorii, precizat de art. 249 alin. (1) din Codul de procedură penală, acestea reprezintă proceduri temporare, care trebuie să aibă în vedere caracterul dinamic al patrimoniului pe care îl vizează.

Prin urmare, în lipsa unui text de lege care să prevadă o atare condiție suplimentară în sarcina organului judiciar, nu se poate susține necesitatea realizării de verificări prealabile la momentul instituirii măsurii asigurătorii, în scopul determinării existenței și identificării bunurilor din patrimoniul persoanei vizate de măsura respectivă, deoarece s-ar adăuga în mod nepermis la lege, aspect ce contravine principiului legalității procesului penal.

Această concluzie derivă din economia textelor de lege aplicabile și, în lipsa oricăror prevederi contrare, este valabilă atât în situația în care aplicarea măsurilor este *facultativă*, legea lăsând instituirea lor la aprecierea organului competent, cât și în situația ce face obiectul prezentei sesizări, ce are în vedere ipoteza în care legea impune *luarea* măsurilor asigurătorii.

Mai mult, din analiza textelor de lege incidente rezultă că, în cazurile în care, fie potrivit legilor speciale, fie în conformitate cu dispozițiile art. 249 alin. (7) din Codul de procedură penală, instituirea de măsuri asigurătorii este obligatorie, instanța de judecată sau organul de urmărire penală este ținut să le dispună, chiar și în situația în care se învederează că persoana cu privire la care se pune în discuție luarea măsurii nu are, la data instituirii măsurii, bunuri în proprietate, întrucât condiția existenței bunurilor în patrimoniul persoanei cu privire la care se dispune măsura nu este prevăzută de lege și orice conduită contrară ar contraveni scopului urmărit de lege prin instituirea obligatorie a unei asemenea măsuri.

Cum sesizarea urmărește o dezlegare a problemei de drept analizate, care să asigure interpretarea și aplicarea unitară a legii de către completul investit cu soluționarea recursului în interesul legii, soluția legală nu poate fi decât cea a aplicării întocmai, fără adăugări, a textelor de lege incidente, anterior menționate, care stabilesc, neechivoc, că măsura trebuie instituită în mod *obligatoriu*, în prezența circumstanțelor speciale impuse de art. 249 alin. (7) din Codul de procedură penală și de legile speciale (infracțiunile de evaziune fiscală prevăzute de art. 9 din Legea nr. 241/2005, cele prevăzute de art. 32 din Legea nr. 656/2002 și de art. 20 din Legea nr. 78/2000).

În considerarea celor expuse, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru judecarea recursului în interesul legii va admite recursul în interesul legii declarat de Curtea de Apel Brașov și va stabili că atunci când se instituie măsuri asigurătorii în procesul penal nu este necesar să se indice sau să se dovedească ori să se individualizeze bunurile asupra cărora se înființează măsura asigurătorie.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite recursul în interesul legii declarat de Curtea de Apel Brașov și, în consecință, stabilește că:
Atunci când se instituie măsuri asigurătorii în procesul penal nu este necesar să se indice sau să se dovedească ori să se individualizeze bunurile asupra cărora se înființează măsura asigurătorie.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 474 alin. (4) din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 16 octombrie 2017.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
ILIE IULIAN DRAGOMIR

Magistrat-asistent,
Veronica Junger

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 71**din 16 octombrie 2017**

Dosar nr. 1.336/1/2017

Gabriela Elena Bogasiu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului
Doina Popescu	— pentru președintele delegat al Secției I civile
Eugenia Voicheci	— președintele Secției a II-a civile
Ionel Barbă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Paula C. Pantea	— judecător la Secția I civilă
Florentin Sorin Drăguț	— judecător la Secția I civilă
Aurelia Rusu	— judecător la Secția I civilă
Crețu Dragu	— judecător la Secția I civilă
Adina Georgeta Nicolae	— judecător la Secția I civilă
Cosmin Horia Mihăianu	— judecător la Secția a II-a civilă
Carmen Trănica Teau	— judecător la Secția a II-a civilă
Iulia Manuela Cîrnu	— judecător la Secția a II-a civilă
Minodora Condoiu	— judecător la Secția a II-a civilă
Veronica Magdalena Dănăilă	— judecător la Secția a II-a civilă
Dana Iarina Vartires	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Eugenia Ion	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Veronica Năstasie	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Angelica Denisa Stănișor	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Cristian Daniel Oana	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept investit cu soluționarea Dosarului nr. 1.336/1/2017 este constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

Ședința este prezidată de doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Mihaela Lorena Mitroi, magistrat-asistent desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulament.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ia în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Alba Iulia — Secția I civilă în

Dosarul nr. 1.734/107/2016, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, care a fost comunicat părților, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, nefiind depuse de către părți puncte de vedere formulate în scris privind chestiunea de drept supusă judecării. La dosar au fost transmise de către instanțele naționale opiniile teoretice și practica judiciară identificată în materie. Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii.

Doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, constată că nu există chestiuni prealabile sau excepții, iar completul rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Curtea de Apel Alba Iulia — Secția I civilă a dispus, prin Încheierea din data de 25 aprilie 2017, în Dosarul nr. 1.734/107/2016, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în baza art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: „*Dacă se aplică, la momentul emiterii deciziei de pensie pentru limită de vârstă, indicele de corecție conform art. 170 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, în contextul emiterii unei decizii de pensionare anticipată sub imperiul Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, decizie care nu a fost niciodată pusă în plată?*”.

II. Expunerea succintă a procesului în cadrul căruia s-a invocat chestiunea de drept menționată

2. Prin acțiunea civilă înregistrată pe rolul Tribunalului Alba cu nr. 1.734/107/2016, contestatoarea a chemat în judecată pe intimata Casa Județeană de Pensii Alba, solicitând recalcularea drepturilor de pensie stabilite prin Decizia nr. xxxxxx/11.08.2014, prin aplicarea indicelui de corecție stabilit conform prevederilor art. 170 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 263/2010*), și modificarea deciziei de pensionare în acest sens.

3. În motivarea contestației a arătat că beneficiază de pensie, conform Deciziei nr. xxxxxx/11.08.2014 emise de Casa Județeană de Pensii Alba, decizie emisă pentru valorificarea stagiului de cotizare suplimentar, realizat în perioada 1 februarie 2013—1 februarie 2014, drepturile la pensie fiind inițial stabilite prin Decizia nr. xxxxxx/06.07.2012 și recalculat ca urmare a valorificării stagiului de cotizare suplimentar pentru perioada 1 martie 2012—1 februarie 2013, prin Decizia nr. xxxxxx/6.12.2013.

4. Contestatoarea a menționat că la data de 25 mai 2015 a formulat cerere de recalculare a drepturilor de pensie stabilite prin Decizia nr. xxxxxx/11.08.2014, prin aplicarea indicelui de corecție stabilit conform prevederilor art. 170 din Legea nr. 263/2010, cerere înregistrată la Casa Județeană de Pensii Alba.

5. Casa Județeană de Pensii Alba a respins cererea de recalculare, considerând că nu beneficiază de acordarea indicelui de corecție conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, aprobată prin Legea nr. 3/2013, cu modificările și completările ulterioare (*Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2013*), reținând, în esență, că a fost înscrisă inițial la pensie începând cu data de 14 iunie 2010, iar indicele de corecție se acordă persoanelor ale căror drepturi de pensie s-au stabilit începând cu data de 1 ianuarie 2011, data intrării în vigoare a Legii nr. 263/2010.

6. Contestatoarea a apreciat că, raportat la situația concretă, opinia intimitei este eronată, având în vedere faptul că decizia nu a produs niciodată efecte juridice, nefiind pusă în plată, ca urmare a continuării raporturilor contractuale de muncă.

7. Astfel, pensia stabilită prin Decizia nr. xxxxxx/06.07.2012, pentru limită de vârstă, nu a rezultat ca urmare a recalculării drepturilor la pensie stabilite prin decizia emisă pentru pensie anticipată la nivelul anului 2010, prin adăugarea stagiului de cotizare suplimentar, ci a stabilirii drepturilor la pensie pentru limită de vârstă în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 263/2010, lege care a constituit temei legal de calcul al drepturilor pecuniare cuvenite, și nu Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 19/2000*), cum greșit a reținut intimata.

8. Având în vedere că drepturile la pensie ale contestatoarei au fost stabilite inițial prin Decizia nr. xxxxxx/2012 — singura pusă vreodată în plată — în temeiul Legii nr. 263/2010, lege care prevede și aplicarea indicelui de corecție stabilit prin art. 170 al acestui act normativ, se impune recalcularea cuantumului pensiei cuvenite contestatoarei și modificarea deciziei de pensionare, prin aplicarea indicelui de corecție.

9. Intimata Casa Județeană de Pensii Alba a formulat întâmpinare, prin care a solicitat respingerea acțiunii, arătând că, potrivit art. 170 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, indicele de corecție este acordat numai persoanelor pensionate începând cu 1 ianuarie 2011, data intrării în vigoare a Legii nr. 263/2010.

10. Or, în speța de față, contestatoarea s-a pensionat anticipat parțial, prin Decizia nr. xxxxxx/31.08.2010, sub imperiul Legii nr. 19/2000, deci nu are dreptul la aplicarea indicelui de corecție.

11. Prin Decizia nr. xxxxxx/06.07.2012 s-a trecut de la pensie anticipată parțial la pensie pentru limită de vârstă, reclamanta având dreptul la aceasta începând cu data de 8 februarie 2012. Nu este nicio deschidere de drept, doar o transformare dintr-o categorie de pensie în alta.

12. Prin Sentința nr. 1.687 din 28 septembrie 2016, pronunțată de Tribunalul Alba — Secția I civilă, s-a respins contestația, reținându-se că deschiderea dreptului la pensie al contestatoarei s-a realizat anterior datei de 1 ianuarie 2011, data intrării în vigoare a Legii nr. 263/2010.

13. Ca urmare a prorogărilor legale, dispozițiile art. 170 din Legea nr. 263/2010 au intrat în vigoare la data de 1 ianuarie 2013, astfel că, până la această dată, indicele de corecție reglementat de acest text de lege nu a putut fi aplicat pensiilor obținute de la intrarea în vigoare a Legii nr. 263/2010.

14. De la 1 ianuarie 2013, însă, art. 170 din Legea nr. 263/2010 a început să producă efecte, astfel că pensionarii al căror drept la pensie s-a deschis după intrarea în vigoare a Legii nr. 263/2010 au dobândit dreptul de a li se recalcula din oficiu pensia cu luarea în calcul a indicelui de corecție.

15. Aplicarea art. 170 din Legea nr. 263/2010 persoanelor al căror drept la pensie s-a deschis începând cu data intrării în vigoare a Legii nr. 263/2010, respectiv data de 1 ianuarie 2011, este justificată de faptul că legiuitorul a prevăzut astfel încă de la momentul intrării în vigoare a acestei legi, pentru a îndepărta orice diferențe de tratament juridic între persoanele pensionate sub imperiul aceleiași reglementări.

16. S-a mai reținut de către prima instanță că dispozițiile art. III alin. (2) și (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2013 sunt aplicabile drepturilor la pensie deschise anterior intrării lor în vigoare.

17. Prin urmare, dispozițiile art. III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2013 nu pot fi aplicate decât persoanelor al căror drept la pensie s-a deschis după intrarea în vigoare a acestui act normativ, alin. (1) al acestui articol urmând să își producă astfel efectele pentru aceste persoane. Referitor la persoanele ale căror drepturi la pensie s-au deschis până la data intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2013 s-a apreciat că acestea nu beneficiază de aplicarea indicelui de corecție reglementat de art. 170 din Legea nr. 263/2010.

III. Aspectele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

18. Prin Încheierea de sesizare din data de 25 aprilie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 1.734/107/2016, Curtea de Apel Alba Iulia — Secția I civilă a constatat admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, în conformitate cu dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, motivat de următoarele aspecte:

19. Problema de drept enunțată este nouă, deoarece, prin consultarea jurisprudenței, s-a constatat că asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre.

20. Problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, consultate la data formulării sesizării.

IV. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

21. Părțile nu au formulat puncte de vedere asupra chestiunii de drept supuse judecății, după comunicarea raportului, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă.

V. Punctul de vedere al titularului sesizării cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

22. Completul de judecată al Curții de Apel Alba Iulia — Secția I civilă a apreciat că emiterea unei decizii de pensie anticipată, sub imperiul Legii nr. 19/2000, nepusă în plată, nu are semnificația deschiderii efective a dreptului la pensie sub imperiul acestei legi, care să excludă aplicabilitatea art. 170 din Legea nr. 263/2010.

23. Din modul de formulare a dispoziției legale rezultă că se are în vedere o deschidere efectivă a dreptului la pensie — prin emiterea deciziei și punerea ei în plată —, și nu o simplă simulare, prin care o persoană a dorit să verifice cuantumul pensiei anticipate la care ar avea dreptul, neurmată de încetarea raportului de muncă potrivit art. 56 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Codul muncii*).

24. A interpreta altfel ar însemna că textul de lege nu recunoaște un drept efectiv, ci doar unul iluzoriu, ceea ce nu este permis.

25. Instanța de trimitere a menționat că nu există hotărâri pronunțate în spețe similare la nivelul Curții de Apel Alba Iulia și că nu s-a identificat jurisprudență în legătură cu problema de drept în discuție.

VI. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

26. În urma solicitării adresate de către Înalta Curte de Casație și Justiție, instanțele naționale au înaintat hotărârile judecătorești identificate și care prezintă relevanță pentru

chestiunea de drept în discuție, precum și punctele de vedere teoretice exprimate de către judecători, relevând următoarele aspecte:

27. Într-o orientare *jurisprudențială* s-a apreciat că indicele de corecție nu se aplică la momentul emiterii deciziei de pensie pentru limită de vârstă în temeiul Legii nr. 263/2010, deoarece înscrierea inițială la pensie s-a realizat sub imperiul Legii nr. 19/2000, chiar dacă decizia de pensie anticipată parțială nu a fost pusă în plată. S-a reținut că drepturile de pensie ale asiguratului s-au deschis la data înscrierii inițiale la pensia anticipată parțială, respectiv de invaliditate, iar câtă vreme înscrierea la pensia inițială a avut loc anterior intrării în vigoare a Legii nr. 263/2010, nici indicele de corecție prevăzut de art. 170 din Legea nr. 263/2010 nu este aplicabil.

28. Într-o a doua orientare *jurisprudențială* s-a apreciat că indicele de corecție se aplică la momentul emiterii deciziei de pensie pentru limită de vârstă în temeiul Legii nr. 263/2010, chiar dacă a fost emisă o decizie de pensionare anticipată parțială sub imperiul Legii nr. 19/2000, care nu a fost niciodată pusă în plată. În această opinie s-a considerat că sunt aplicabile dispozițiile art. 170 din Legea nr. 263/2010 întrucât decizia de pensie anticipată parțială care nu a fost pusă în plată nu a produs efecte juridice.

29. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Adresa nr. 1.301/C/2155/III-5/2017 din 25 iulie 2017, a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică, în prezent, practica judiciară, în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept care formează obiectul prezentei sesizări.

VII. **Jurisprudența Curții Constituționale**

30. Asupra chestiunii de drept în discuție prezintă relevanță următoarele decizii ale Curții Constituționale: Decizia nr. 437 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 685 din 7 noiembrie 2013, Decizia nr. 463 din 17 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 704 din 25 septembrie 2014, și Decizia nr. 698 din 27 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 48 din 21 ianuarie 2015.

31. Prin aceste decizii, Curtea Constituțională a reținut că, potrivit art. 170 din Legea nr. 263/2010, pentru persoanele înscrise la pensie începând cu data intrării în vigoare a acestei legi (1 ianuarie 2011), la punctajul mediu anual urma să se aplice un indice de corecție *„calculat ca raport între 43,3% din câștigul salarial mediu brut realizat și valoarea unui punct de pensie în vigoare la data înscrierii la pensie”*. Acest indice de corecție avea ca scop corectarea diferențelor între cei pensionați înainte și după intrarea în vigoare a Legii nr. 263/2010. Indicele de corecție urma să se aplice o singură dată, la înscrierea inițială la pensie. Intrarea în vigoare a dispozițiilor art. 170 din Legea nr. 263/2010 a avut loc la data de 1 ianuarie 2013. Însă, la data de 23 ianuarie 2013 a intrat în vigoare Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2013 care, prin art. III alin. (1), a prevăzut că, *„În anul 2013, indicele de corecție care se aplică punctajului mediu anual determinat conform prevederilor art. 95 din Legea nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare, este 1,06.”* Potrivit alin. (2) și (3) din același articol, acest indice urma să se aplice și punctajelor medii anuale calculate pentru persoanele al căror drept la pensie s-a deschis începând cu luna ianuarie 2011, respectiv după data intrării în vigoare a Legii nr. 263/2010.

32. Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 437 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 685 din 7 noiembrie 2013, a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. III alin. (2) și (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2013 sunt neconstituționale. Curtea a statuat că *„dispozițiile art. III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2013 nu pot fi aplicate*

decât persoanelor al căror drept la pensie s-a deschis după intrarea în vigoare a acestui act normativ, alin. (1) al acestui articol urmând să își producă astfel efectele pentru aceste persoane”, deci pentru persoanele ale căror drepturi la pensie s-au deschis după data de 23 ianuarie 2013. Referitor la persoanele ale căror drepturi la pensie s-au deschis până la data intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2013, Curtea a statuat că *„acestea beneficiază de aplicarea indicelui de corecție reglementat de art. 170 din Legea nr. 263/2010”*, constatând că, *„tot ca efect al legii, casele de pensii ar fi trebuit ca, începând cu data de 1 ianuarie 2013, să procedeze la aplicarea indicelui de corecție pensiilor obținute după intrarea în vigoare a Legii nr. 263/2010, cu aplicarea indicelui de corecție reglementat de art. 170.”* Ulterior acestei decizii a fost adoptată Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 113/2013, care a introdus art. IV în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2013, prin care au fost stabiliți indici de corecție pentru persoanele ale căror drepturi la pensie s-au deschis în perioada 1 ianuarie 2011—22 ianuarie 2013 (și anume: 1,12 pentru persoanele ale căror drepturi de pensie s-au deschis în perioada 1 ianuarie 2011—31 decembrie 2011 inclusiv; 1,17 pentru persoanele ale căror drepturi de pensie s-au deschis în perioada 1 ianuarie 2012—31 decembrie 2012 inclusiv; 1,17 pentru persoanele ale căror drepturi de pensie s-au deschis în perioada 1 ianuarie 2013—22 ianuarie 2013 inclusiv), însă a prevăzut că drepturile la acești indici de corecție se cuvin începând cu data de 7 noiembrie 2013, iar nu cu data de 1 ianuarie 2013, așa cum constatase Curtea Constituțională.

33. În consecință, prin Decizia nr. 463 din 17 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 704 din 25 septembrie 2014, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. IV alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice sunt neconstituționale, întrucât indicii de corecție rezultați din formula de calcul prevăzută de art. 170 din Legea nr. 263/2010, pentru persoanele ale căror drepturi de pensie s-au deschis în perioada 1 ianuarie 2011—22 ianuarie 2013, trebuie să se cuvină începând cu 1 ianuarie 2013, așa cum a constatat Curtea prin Decizia nr. 437 din 29 octombrie 2013, iar nu cu data de 7 noiembrie 2013.

34. Ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 463 din 17 septembrie 2014, legiuitorul a adoptat Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 68/2014 privind modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 803 din 4 noiembrie 2014, care modifică art. IV alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2013, cu următorul cuprins: *„Drepturile de pensie, rezultate în urma aplicării indicilor de corecție prevăzuți la alin. (1), se cuvin începând cu data de 1 ianuarie 2013, în situația persoanelor prevăzute la alin. (1) lit. a) și b), respectiv de la data deschiderii drepturilor de pensie, în cazul persoanelor prevăzute la alin. (1) lit. c).”*

35. Prin Decizia nr. 698 din 27 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 48 din 21 ianuarie 2015, Curtea Constituțională a respins ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 95 alin. (1), art. 102 alin. (21) și art. 170 din Legea nr. 263/2010 și ale art. III alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2013.

36. La paragrafele 22 și 23 ale acestei decizii, Curtea, analizând critica de neconstituționalitate prin raportare la art. 16 alin. (1) din Constituție, a reținut că, deși art. 170 din Legea nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare, instituie o formulă unică de calcul al indicelui de corecție (raportul dintre 43,3% din câștigul salarial mediu brut realizat și valoarea unui punct de pensie în vigoare la data înscrierii la pensie), cei doi termeni ai acestei formule variază de la an la an. Astfel,

legiuitorului a instituit, prin art. III alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2013, pentru anul 2013, o cifră fixă de 1,06 ce urma să se aplice tuturor persoanelor pensionate în anul 2013. Însă, întrucât Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2013 a fost publicată la data de 23 ianuarie 2013, dispozițiile art. III alin. (2) și (3) fiind retroactive, au fost declarate neconstituționale prin Decizia nr. 437 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 685 din 7 noiembrie 2013, decizie prin care Curtea Constituțională a constatat și că art. III alin. (1) care instituia indicele de corecție de 1,06 trebuie să se aplice numai persoanelor pensionate după data de 23 ianuarie 2013. Astfel, persoanele pensionate în perioada 1—22 ianuarie 2013 beneficiază de un indice de corecție de 1,17 [potrivit art. IV alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2013], în timp ce persoanele pensionate în perioada 23 ianuarie—31 decembrie 2013 beneficiază de un indice de corecție de 1,06 [potrivit art. III alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2013 și Deciziei nr. 437 din 29 octombrie 2013].

37. Având în vedere acestea, Curtea a reținut, la paragraful 24 al Deciziei nr. 698 din 27 noiembrie 2014, precizată, că situația diferită în care se află cetățenii în funcție de reglementarea aplicabilă potrivit principiului *tempus regit actum* nu poate fi privită ca o încălcare a dispozițiilor constituționale care consacră egalitatea în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și discriminări, așa cum s-a reținut în jurisprudența sa constantă. De asemenea a reținut, la paragraful 25, că, prin deciziile nr. 437 din 29 octombrie 2013 și nr. 463 din 17 septembrie 2014, instanța de contencios constituțional nu a analizat constituționalitatea dispozițiilor de lege care instituiau anumite cifre ca reprezentând indici de corecție, ceea ce nici nu intră în competența Curții Constituționale, stabilirea acestor cifre fiind atributul exclusiv al legiuitorului. Curtea a analizat constituționalitatea dispozițiilor de lege criticate din perspectiva principiului neretroactivității și a efectelor obligatorii ale deciziilor sale.

38. În concluzie, Curtea a constatat că situația diferită în care se află cele două categorii de pensionari, sub aspectul stabilirii indicelui de corecție aplicat punctajului mediu anual — cei pensionați înainte și după 23 ianuarie 2013 —, se datorează intervențiilor legislative din materie, ceea ce nu poate conduce la neconstituționalitatea prevederilor criticate din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2013, din perspectiva egalității în drepturi.

VIII. Raportul asupra chestiunii de drept

39. Prin raportul întocmit în cauză, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat că sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă.

40. Asupra rezolvării de principiu a chestiunii de drept sesizate, opinia judecătorilor-raportori a fost că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 170 din Legea nr. 263/2010, indicele de corecție se aplică persoanelor al căror drept inițial la pensie s-a născut ulterior intrării în vigoare a legii.

IX. Înalta Curte de Casație și Justiție

41. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

42. Potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă: *„Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea*

solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.”

43. Pornind de la textul de lege enunțat, doctrina și jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție au identificat condițiile de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de unificare, condiții care trebuie întrunite cumulativ, după cum urmează: existența unei cauze în curs de judecată; instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță; cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a curții de apel sau a tribunalului investit să soluționeze cauza; soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere; chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă; problema de drept să fie reală, să suscite interpretări diferite sau contradictorii ale unui text de lege, respectiv să prezinte un grad de dificultate suficient de mare, astfel încât instanța de sesizare să considere că pentru a înlătura orice incertitudine referitoare la securitatea raportului juridic dedus judecății este necesară declanșarea procedurii prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, prin pronunțarea unei hotărâri prealabile; chestiunea de drept nu a făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

44. Analizând întrunirea cumulativă a condițiilor de admisibilitate menționate, se constată că sunt întrunite cerințele impuse de lege.

45. Astfel, Înalta Curte de Casație și Justiție a fost sesizată de un complet din cadrul Curții de Apel Alba Iulia, investit legal cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, potrivit dispozițiilor art. 152 și art. 155 din Legea nr. 263/2010, coroborate cu art. 96 pct. 2 și art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă. Litigiul, ce are natura unui conflict de asigurări sociale, este de competența în primă instanță a tribunalului, fiind supus doar căii de atac a apelului la curtea de apel.

46. Sesizarea are ca obiect o chestiune de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei, întrucât de stabilirea efectelor nepunerii în plată a deciziei de pensie anticipată depinde aplicarea dispozițiilor art. 170 din Legea nr. 263/2010 la momentul emiterii deciziei pentru limită de vârstă.

47. De asemenea este îndeplinită și condiția referitoare la noutatea chestiunii de drept, fiind vorba de reglementări intrate în vigoare la data de 1 ianuarie 2013, interpretate și aplicate diferit în jurisprudența, de altfel redusă, a instanțelor naționale, cu precizarea că primele hotărâri judecătorești au fost pronunțate începând cu anul 2013, ponderea fiind însă în anii 2015 și 2016, astfel cum rezultă din hotărârile transmise la dosar.

48. Examenul jurisprudențial a relevat că nu s-a cristalizat o opinie majoritară de durată cu privire la chestiunea de drept a cărei lămurire se cere, punctele de vedere exprimate oferind indicii referitoare la posibilitatea apariției unei practici unitare.

49. Este îndeplinită și condiția referitoare la caracterul real și serios al problemei de drept cu care a fost sesizată Înalta Curte de Casație și Justiție, existența opiniilor divergente în materie, întemeiate pe argumente derivând din același text de lege, conferind chestiunii de drept un grad suficient de mare de dificultate, cu consecința aplicării sau nu a indicelui de corecție prevăzut de art. 170 din Legea nr. 263/2010 și deciziilor de pensionare emise anterior intrării în vigoare a legii.

50. Pe fondul sesizării se constată că art. 170 din Legea nr. 263/2010 nu a intrat în vigoare odată cu celelalte dispoziții ale Legii nr. 263/2010, respectiv la data de 1 ianuarie 2011, ci a fost amânată la data de 1 ianuarie 2012, așa cum s-a prevăzut în art. 193 alin. (2) din Legea nr. 263/2010.

51. Ulterior, termenul de intrare în vigoare a art. 170 din Legea nr. 263/2010 a fost prorogată din nou, la data de 1 ianuarie 2013, prin dispozițiile art. II art. 16 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2010 pentru completarea art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 37/2008 privind reglementarea unor măsuri financiare în domeniul bugetar, precum și pentru instituirea altor măsuri financiare în domeniul bugetar, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 636 din 10 septembrie 2010, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 283/2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din 14 decembrie 2011.

52. Prin urmare, dispozițiile art. 170 din Legea nr. 263/2010 au intrat în vigoare la data de 1 ianuarie 2013.

53. Prioritar analizei problemei de drept cu care a fost sesizată, Înalta Curte de Casație și Justiție constată incidența în cauză și a următoarelor texte de lege: art. 5 alin. (1) pct. I și II din Legea nr. 19/2000, având corespondent în art. 6 alin. (1) pct. I, II și IV din Legea nr. 263/2010; art. 92 alin. (1) din Legea nr. 19/2000, dispozițiile similare regăsindu-se în art. 114 alin. (1) din Legea nr. 263/2010; art. 52 din Legea nr. 19/2000, corespondent fiind art. 64 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, precum și art. 83 din Legea nr. 19/2000 și dispozițiile similare prevăzute de art. 104 din Legea nr. 263/2010, ce vor fi redată în continuare:

54. Art. 5 alin. (1) pct. I și II din Legea nr. 19/2000 prevede că:

„Art. 5. — (1) În sistemul public sunt asigurate obligatoriu, prin efectul legii:

I. persoanele care desfășoară activități pe bază de contract individual de muncă și funcționarii publici;

II. persoanele care își desfășoară activitatea în funcții electivă sau care sunt numite în cadrul autorității executive, legislative ori judecătorești, pe durata mandatului, precum și membrii cooperatori dintr-o organizație a cooperăției meșteșugărești, ale căror drepturi și obligații sunt asimilate, în condițiile prezentei legi, cu ale persoanelor prevăzute la pct. I;”.

55. Art. 6 alin. (1) pct. I, II și IV din Legea nr. 263/2010 prevede că:

„Art. 6. — (1) În sistemul public de pensii sunt asigurate obligatoriu, prin efectul legii:

I. a) persoanele care desfășoară activități pe bază de contract individual de muncă, inclusiv soldații și gradații voluntari;

b) funcționarii publici;

c) cadrele militare în activitate, soldații și gradații voluntari, polițiștii și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, din domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale;

d) persoanele care realizează venituri de natură profesională, altele decât cele salariale, din drepturi de autor și drepturi conexe definite potrivit art. 7 alin. (1) pct. 13¹ din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, precum și din contracte/convenții încheiate potrivit Codului civil;

II. persoanele care își desfășoară activitatea în funcții electivă sau care sunt numite în cadrul autorității executive, legislative ori judecătorești, pe durata mandatului, precum și membrii cooperatori dintr-o organizație a cooperăției meșteșugărești, ale căror drepturi și obligații sunt asimilate, în condițiile prezentei legi, cu cele ale persoanelor prevăzute la pct. I;

(...) IV. persoanele care realizează, în mod exclusiv, un venit brut pe an calendaristic echivalent cu cel puțin de 4 ori câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat și care se află în una dintre situațiile următoare:

a) administratori sau manageri care au încheiat contract de administrare ori de management;

b) membri ai întreprinderii individuale și întreprinderii familiale;

c) persoane fizice autorizate să desfășoare activități economice;

d) persoane angajate în instituții internaționale, dacă nu sunt asigurații acestora;

e) alte persoane care realizează venituri din activități profesionale;”.

56. Prin art. 92 alin. (1) din Legea nr. 19/2000 s-a statuat că: „Art. 92. — (1) Plata pensiei se suspendă începând cu luna următoare celei în care:

a) pensionarul își stabilește domiciliul pe teritoriul unui stat cu care România a încheiat convenție de asigurări sociale, dacă în cadrul acesteia se prevede că pensia se plătește de către celălalt stat;

b) beneficiarul unei pensii anticipate sau al unei pensii anticipate parțiale se regăsește în una dintre situațiile prevăzute la art. 5 alin. (1) pct. I și II, cu excepția persoanelor care exercită funcția de consilier local sau consilier județean;

c) beneficiarul unei pensii de invaliditate nu se prezintă la revizuirea medicală periodică;

d) beneficiarul unei pensii de urmaș realizează dintr-o activitate profesională venituri brute lunare mai mari de o pătrime din salariul mediu brut pe economie, stabilit conform art. 5 alin. (3);

e) copilul urmaș nu mai îndeplinește condițiile prevăzute la art. 66 lit. b) și c);

f) soțul supraviețuitor, beneficiarul unei pensii de urmaș, se recăsătorește;

g) beneficiarul unei pensii de invaliditate de gradul I sau II se regăsește în una dintre situațiile prevăzute la art. 5 alin. (1) pct. I, II și IV lit. b)—f).”

57. Conform art. 114 alin. (1) din Legea nr. 263/2010:

„Art. 114. — (1) În sistemul public de pensii, plata pensiei se suspendă începând cu luna următoare celei în care a intervenit una dintre următoarele cauze:

a) pensionarul și-a stabilit domiciliul pe teritoriul altui stat, cu care România a încheiat convenție de reciprocitate în domeniul asigurărilor sociale, dacă, potrivit prevederilor acesteia, pensia se plătește de către celălalt stat;

b) pensionarul, beneficiar al unei pensii anticipate sau al unei pensii anticipate parțiale, se regăsește în una dintre situațiile prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I, II sau IV, cu excepția consilierilor locali sau județeni;

c) pensionarul de invaliditate sau pensionarul urmaș prevăzut la art. 84 lit. c) ori cel prevăzut la art. 86 alin. (1) nu se prezintă la revizuirea medicală obligatorie sau la convocarea Institutului Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă, a centrelor regionale de expertiză medicală a capacității de muncă sau a comisiilor centrale de expertiză medico-militară ale Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații;

d) pensionarul de invaliditate nu mai urmează programele recuperatorii, întocmite de medicul expert al asigurărilor sociale, prevăzute la art. 81 alin. (1);

e) pensionarul de invaliditate, încadrat în gradul I sau II, se regăsește în una dintre situațiile prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I, II sau IV, cu excepția consilierilor locali sau județeni;

f) pensionarul de invaliditate, încadrat în gradul III, se regăsește în una dintre situațiile prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I sau II, depășind jumătate din programul normal de lucru al locului de muncă respectiv;

g) pensionarul urmaș, prevăzut la art. 84 lit. a), a împlinit vârsta de 16 ani și nu face dovada continuării studiilor;

h) soțul supraviețuitor, beneficiar al unei pensii de urmaș, realizează venituri brute lunare pentru care, potrivit legii,

asigurarea este obligatorie, dacă acestea sunt mai mari de 35% din câștigul salarial mediu brut prevăzut la art. 33 alin. (5);

i) soțul supraviețuitor, beneficiar al unei pensii de urmaș, s-a recăsătorit;

j) soțul supraviețuitor, beneficiar al unei pensii din sistemul public de pensii, optează pentru o altă pensie, potrivit legii, din același sistem sau dintr-un alt sistem de asigurări sociale, neintegrat sistemului public de pensii;

k) pensionarul nu mai îndeplinește condițiile prevăzute de lege, referitoare la cumulul pensiei cu salariul.”

58. De asemenea, conform art. 64 alin. (1) din Legea nr. 263/2010:

„Art. 64. — (1) La data îndeplinirii condițiilor pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă, *pensia anticipată se transformă în pensie pentru limită de vârstă și se recalculează prin adăugarea perioadelor asimilate și a eventualelor stagii de cotizare realizate în perioada de suspendare a plății pensiei anticipate.*”

59. Dispozițiile menționate au corespondent și în Legea nr. 19/2000 în art. 52 conform căruia „(...) la împlinirea vârstelor de pensionare prevăzute de prezenta lege *pensia anticipată parțială devine pensie pentru limită de vârstă (...)* prin adăugarea perioadelor asimilate și a eventualelor stagii de cotizare realizate în perioada de anticipare”.

60. În conformitate cu dispozițiile art. 83 din Legea nr. 19/2000:

„Art. 83. — (1) Drepturile de pensie pentru limită de vârstă se cuvin și se plătesc *de la data îndeplinirii condițiilor de pensionare*, prevăzute de lege, dacă cererea a fost depusă cu 30 de zile calendaristice înainte de data îndeplinirii acestor condiții.

(2) Se consideră depuse în termen cererile de pensionare înregistrate în intervalul cuprins între data îndeplinirii condițiilor de pensionare și cea de-a 30-a zi calendaristică anterioară acestei date.

(3) Drepturile de pensie anticipată sau de pensie anticipată parțială se cuvin și se plătesc:

a) *de la data îndeplinirii condițiilor de pensionare*, dar nu înainte de data încetării calității de asigurat, dacă cererea a fost depusă în termenul prevăzut la alin. (1), în cazul persoanelor prevăzute la art. 5 alin. (1) pct. I, II și III;

b) *de la data îndeplinirii condițiilor de pensionare*, dacă cererea a fost depusă în termenul prevăzut la alin. (1), în cazul persoanelor prevăzute la art. 5 alin. (1) pct. IV și V și art. 5 alin. (2).

(4) În cazul persoanelor ale căror cereri de pensionare au fost depuse cu depășirea termenului prevăzut la alin. (1), drepturile de pensie se cuvin și se plătesc:

a) *de la data depunerii cererii*, în cazul pensiei pentru limită de vârstă;

b) *de la data depunerii cererii*, dar nu înainte de data încetării calității de asigurat, în cazul pensiei anticipate și al pensiei anticipate parțiale, în situația persoanelor prevăzute la art. 5 alin. (1) pct. I, II și III;

c) *de la data depunerii cererii*, în cazul pensiei anticipate și al pensiei anticipate parțiale, în situația persoanelor prevăzute la art. 5 alin. (1) pct. IV și V și art. 5 alin. (2).”

61. Potrivit prevederilor art. 104 din Legea nr. 263/2010:

„Art. 104. — (1) În sistemul public de pensii, pensiile se cuvin *de la data îndeplinirii condițiilor* prevăzute de prezenta lege, în funcție de categoria de pensie solicitată.

(2) Pensiile se stabilesc prin decizie a casei teritoriale de pensii sau a casei de pensii sectoriale, după caz, emisă în condițiile prevăzute de prezenta lege, și *se acordă de la data înregistrării cererii.*

(3) În funcție de elementele specifice fiecărei categorii de pensie, pensiile *se acordă și de la o altă dată*, după cum urmează:

a) *de la data încetării plății indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă sau, după caz, de la data încetării calității de asigurat*, cu excepția asiguraților prevăzuți la art. 6 alin. (2), dacă cererea a fost înregistrată în termen de 30 de zile de la data emiterii deciziei medicale asupra capacității de muncă, în situația pensiei de invaliditate acordate persoanei care, la data emiterii deciziei medicale, are calitatea de asigurat;

b) *din prima zi a lunii următoare celei în care a avut loc decesul*, dacă cererea a fost depusă în termen de 30 de zile de la data decesului, în situația pensiei de urmaș acordate persoanei al cărei susținător era pensionar, la data decesului;

c) *de la data decesului*, dacă cererea a fost înregistrată în termen de 30 de zile de la această dată, în situația pensiei de urmaș acordate persoanei al cărei susținător nu era pensionar, la data decesului;

d) *de la data îndeplinirii condițiilor de pensionare*, dacă cererea a fost înregistrată în termen de 30 de zile de la această dată, în situația pensiei de urmaș acordate persoanei care îndeplinește condițiile prevăzute de lege, referitoare la vârsta standard de pensionare, ulterior decesului susținătorului.”

62. Din interpretarea sistematică și teleologică a textelor de lege menționate rezultă că data înscrierii inițiale la pensie este cea care rezultă din prima decizie de pensionare anticipată, că plata acesteia se suspendă pe perioada în care asiguratul se află în una dintre situațiile prevăzute de lege și că la împlinirea vârstei de pensionare pentru limită de vârstă pensia anticipată se transformă în pensie pentru limită de vârstă prin adăugarea perioadelor asimilate și a eventualelor stagii de cotizare realizate în perioada de anticipare.

63. Altfel spus, recalcularea cuantumului pensiei anticipate prin adiționarea altor stagii de cotizare realizate după pensionarea anticipată nu conduce la nașterea unui alt drept inițial la pensie, ci doar la recalcularea cuantumului acesteia, ca urmare a transformării pensiei dintr-o categorie în alta.

64. De observat că petiționarei nu i s-a întocmit o altă decizie de pensionare pentru limită de vârstă care să substituie decizia de pensionare anticipată, întrucât numărul deciziei este același. În cuprinsul deciziei pentru limită de vârstă este menționată și data înscrierii inițiale la pensie, 14 iunie 2010, mențiune necontestată în acțiune.

65. Date fiind dispozițiile art. 88 din Legea nr. 19/2000, respectiv art. 149 alin. (4) din Legea nr. 263/2010, decizia de pensionare pentru limită de vârstă este definitivă sub acest aspect — data nașterii inițiale a dreptului la pensie, întrucât s-a contestat doar cuantumului pensiei din perspectiva neaplicării indicelui de corecție menționat în Legea nr. 263/2010.

66. Nu în ultimul rând, este de amintit că, potrivit art. 47 alin. (2) din Constituția României, condițiile de exercitare a dreptului la pensie și la alte forme de asistență socială se stabilesc prin lege și, prin urmare, este dreptul exclusiv al legiuitorului de a modifica sau completa legislația în materie și de a stabili data de la care operează recalcularea, fiind pe deplin aplicabile dispozițiile art. 15 alin. (2) din Constituția României referitoare la principiul neretroactivității legii.

67. Prin Decizia nr. 698/2014, Curtea Constituțională a arătat că, dată fiind aplicarea principiului *tempus regit actum*, situația diferită în care se află cetățenii în funcție de reglementarea aplicabilă nu poate fi privită ca o încălcare a dispozițiilor constituționale care consacră egalitatea în fața legii și autorităților publice, fără privilegii și discriminări.

68. În situațiile în care dreptul inițial la pensie s-a născut anterior intrării în vigoare a dispozițiilor art. 170 din Legea nr. 263/2010, indicele de corecție nu este aplicabil, fiind fără relevanță juridică nepunerea în plată a deciziei de pensionare sub aspectul stabilirii datei la care s-a născut dreptul inițial la pensie întrucât, potrivit textelor sus-menționate, a operat doar suspendarea efectelor deciziei de pensionare cu privire la plata drepturilor bănești.

69. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 519, cu referire la art. 521 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Alba Iulia — Secția I civilă în Dosarul nr. 1.734/107/2016 privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 170 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, indicele de corecție se aplică persoanelor al căror drept inițial la pensie s-a născut ulterior intrării în vigoare a legii.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 16 octombrie 2017.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

GABRIELA ELENA BOGASIU

Magistrat-asistent,
Mihaela Lorena Mitroi

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI



„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

